

379.153

ก273ก

ย. 3

การบริหารงานนิเทศการศึกษาของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ
ในจังหวัดกาฬสินธุ์

ปริญญาพันธ์

ของ

สมยศ คำแก้ว

6 ก.ย. 2536

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการ
ศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอก การบริหารการศึกษา

กุมภาพันธ์ 2536

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

185309

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
ความหมายของการนิเทศการศึกษา	10
ความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา	14
ความจำเป็นของการนิเทศการศึกษา	20
กระบวนการนิเทศการศึกษา	21
หลักสำคัญของการนิเทศการศึกษา	27
บทบาทการนิเทศการศึกษาของหน่วยงานระดับกลาง	29
หน้าที่หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอ	31
งานนิเทศการศึกษาในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ	32
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	44

3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	49
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	49
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	52
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	54
	การจัดกระทำข้อมูล	54
	การวิเคราะห์ข้อมูล	54
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	55
4	ผลการศึกษาค้นคว้า	58
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	59
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	59
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	109
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	109
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	109
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	109
	สรุปผลในการวิเคราะห์ข้อมูล	110
	อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า	111
	ข้อเสนอแนะทั่วไป	121
	ข้อเสนอแนะในการทำวิจัย	121

บรรณานุกรม	121
------------------	-----

ภาคผนวก	128
---------------	-----

ประวัติผู้วิจัย	142
-----------------------	-----

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกเป็นรายอำเภอ	51
2	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแสดงการบริหารงานพิเศษ การศึกษาของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ตามทัศนะของหัวหน้า การประถมศึกษาอำเภอ ศึกษาพิเศษ และผู้บริหารโรงเรียน จำแนกเป็น รายด้านและโดยรวม	60
3	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแสดงการบริหารงานพิเศษการศึกษา ของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ด้านงานพัฒนาการศึกษา ตามทัศนะของ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ศึกษาพิเศษ และผู้บริหารโรงเรียน	62
4	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแสดงการบริหารงานพิเศษการศึกษา ของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ด้านงานการเรียนการสอนตามทัศนะ ของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ศึกษาพิเศษ และผู้บริหารโรงเรียน	68
5	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแสดงการบริหารงานพิเศษการศึกษา ของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ด้านงานส่งเสริมคุณลักษณะนักเรียน ตามทัศนะของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ศึกษาพิเศษ และผู้บริหาร โรงเรียน	73
6	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแสดงการบริหารงานพิเศษการศึกษาของ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ด้านงานนิเทศและตรวจเยี่ยมตามทัศนะของ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ศึกษาพิเศษ และผู้บริหารโรงเรียน ...	77
7	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแสดงการบริหารงานพิเศษการศึกษาของ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ด้านงานสนับสนุนทางวิชาการ ตามทัศนะของ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ศึกษาพิเศษ และผู้บริหารโรงเรียน	83

8	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแสดงการบริหารงานนิเทศการศึกษาของ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ด้านงานข้อมูลทางการศึกษา ตามทัศนะของ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ศึกษาพิเศษ และผู้บริหารโรงเรียน ...	89
9	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแสดงการบริหารงานนิเทศการศึกษาของ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ด้านงานศูนย์วัสดุและอุปกรณ์ ตามทัศนะของ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ศึกษาพิเศษ และผู้บริหารโรงเรียน ...	94
10	แสดงการเปรียบเทียบการบริหารงานนิเทศการศึกษาของหัวหน้าการประถมศึกษา อำเภอ ทั้ง 7 ด้าน คือ งานพัฒนาการศึกษา งานการเรียนการสอน งานส่งเสริมคุณลักษณะนักเรียน งานนิเทศและตรวจเยี่ยม งานสนับสนุนทาง วิชาการ งานข้อมูลทางการศึกษา และงานศูนย์วัสดุและอุปกรณ์ ตามทัศนะของ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ กับทัศนะของศึกษาพิเศษ และกับทัศนะของ ผู้บริหารโรงเรียน	99
11	แสดงการเปรียบเทียบการบริหารงานนิเทศการศึกษาของหัวหน้าการประถม ศึกษาอำเภอ ด้านงานพัฒนาการศึกษา ตามทัศนะของหัวหน้าการประถมศึกษา อำเภอ กับทัศนะของศึกษาพิเศษ และกับทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ..	100
12	แสดงการเปรียบเทียบการบริหารงานนิเทศการศึกษาของหัวหน้าการประถม ศึกษาอำเภอ ด้านงานการเรียนการสอน ตามทัศนะของหัวหน้าการประถม ศึกษาอำเภอ กับทัศนะของศึกษาพิเศษ และกับทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน	101
13	แสดงการเปรียบเทียบการบริหารงานนิเทศการศึกษาของหัวหน้าการประถม ศึกษาอำเภอ ด้านงานส่งเสริมคุณลักษณะนักเรียน ตามทัศนะของหัวหน้า การประถมศึกษาอำเภอ กับทัศนะของศึกษาพิเศษ และกับทัศนะของผู้บริหาร โรงเรียน	102

14	แสดงการเปรียบเทียบการบริหารงานนิเทศการศึกษาของหัวหน้าการประถมศึกษา อำเภอ ด้านงานนิเทศและตรวจเยี่ยม ตามทัศนะของหัวหน้าการประถมศึกษา อำเภอ กับทัศนะของศึกษานิเทศก์ และกับทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ..	103
15	แสดงการเปรียบเทียบการบริหารงานนิเทศการศึกษาของหัวหน้าการประถมศึกษา อำเภอ ด้านงานสนับสนุนทางวิชาการ ตามทัศนะของหัวหน้าการประถมศึกษา อำเภอ กับทัศนะของศึกษานิเทศก์ และกับทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ..	104
16	แสดงการเปรียบเทียบการบริหารงานนิเทศการศึกษาของหัวหน้าการประถมศึกษา อำเภอ ด้านงานข้อมูลทางการศึกษา ตามทัศนะของหัวหน้าการประถมศึกษา อำเภอ กับทัศนะของศึกษานิเทศก์ และกับทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ..	105
17	แสดงการเปรียบเทียบการบริหารงานนิเทศการศึกษาของหัวหน้าการประถมศึกษา อำเภอ ด้านงานศูนย์วัสดุและอุปกรณ์ ตามทัศนะของหัวหน้าการประถมศึกษา อำเภอ กับทัศนะของศึกษานิเทศก์ และกับทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ..	106
18	แสดงการเปรียบเทียบการบริหารงานนิเทศการศึกษาของหัวหน้าการประถมศึกษา อำเภอ ที่มีผู้ต่างกันที่มีต่อการบริหารงานนิเทศการศึกษาของหัวหน้าการประถม ศึกษาอำเภอ	107

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1	กระบวนการนิเทศการศึกษาที่เชื่อว่าเป็นการนิเทศที่สอดคล้องกับสภาพ ของสังคมไทย	26
---	--	----

บทนำ

นับตั้งแต่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดนโยบายให้มีการเร่งรัดและพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2527 เป็นต้นมา ปรากฏว่า ผลการประเมินคุณภาพการประถมศึกษาในแต่ละปีได้พบปัญหาอยู่หลายประการ เช่น การบริหาร ไม่บรรลุเป้าหมาย อัตราการตกซ้ำชั้นของนักเรียนอยู่ในอัตราค่อนข้างสูง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าระดับที่น่าพอใจในบางกลุ่มประสบการณ์ นักเรียนที่สำเร็จการศึกษาในระดับประถมศึกษาบางส่วนยังไม่คงสภาพการอ่านออกเขียนได้และคิดคำนวณได้ ซึ่งจากผลการวิจัย พบว่าปัญหาต่าง ๆ ดังกล่าวมาแล้วเป็นผลมาจากการบริหารการศึกษาเป็นสำคัญ เพราะผู้บริหารเป็นผู้มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการนิเทศติดตาม ควบคุมกำกับดูแลในการจัดการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2529 : 8)

การจัดระบบการบริหารการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ นับเป็นการบริหารในรูปของคณะกรรมการซึ่งก็เป็นไปตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2523 กล่าวคือกำหนดให้มีคณะกรรมการรับผิดชอบการบริหารการประถมศึกษา ในสามระดับ คือ ระดับชาติ ระดับจังหวัด และระดับอำเภอ ในแต่ละระดับ กำหนดให้มีสำนักงานเป็นหน่วยงานบริหารมีผู้บังคับบัญชาควบคุมดูแล และรับผิดชอบการปฏิบัติงาน ตลอดจนข้าราชการในสังกัด โดยมีตำแหน่งเลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เป็นผู้บังคับบัญชาในระดับชาติ ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดเป็นผู้บังคับบัญชาในระดับจังหวัด และตำแหน่งหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ หรือหัวหน้าการประถมศึกษากิ่งอำเภอ เป็นเป็นผู้บังคับบัญชาในระดับอำเภอหรือกิ่งอำเภอแล้วแต่กรณี

จากรูปแบบการบริหารการศึกษาดังกล่าวจะเห็นได้ว่า การที่คุณภาพของการประถมศึกษาจะดีหรือไม่เพียงใดนั้นย่อมขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถ ในการจัดการศึกษาของผู้บริหารในแต่ละระดับดังกล่าวเป็นสำคัญ สำหรับในระดับสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอนั้น

มีหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ หรือหัวหน้าการประถมศึกษากิ่งอำเภอเป็นผู้รับผิดชอบในการบริหารงานให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายของหลักสูตรที่วางไว้ ซึ่งในการนี้ผู้บริหารมีงานที่ต้องรับผิดชอบ 3 ด้านคือ งานบริหารทั่วไป งานการเงินและพัสดุ และงานนิเทศการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2530 : 8)

สำหรับงานนิเทศศึกษานับเป็นงานที่มีความจำเป็นและสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และผู้บริหารการศึกษาในแต่ละระดับก็เป็นผู้ที่จะต้องมีส่วนอย่างสำคัญในการที่จะทำให้การนิเทศการศึกษาของโรงเรียนต่าง ๆ ประสบความสำเร็จ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอในฐานะผู้บริหารการศึกษาระดับหนึ่งจึงเป็นผู้ที่จะต้องรับผิดชอบงานด้านการนิเทศการศึกษาและช่วยเหลือสนับสนุนให้เกิดการนิเทศการศึกษาที่มีประสิทธิภาพขึ้นในโรงเรียนต่าง ๆ ในความรับผิดชอบให้ได้อย่างทั่วถึง ในปัจจุบันนี้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติพยายามสนับสนุนให้บุคลากรทางการบริหารทุกฝ่าย ได้ตระหนักว่าการนิเทศการศึกษาที่จะทำให้การจัดการประถมศึกษาประสบผลสำเร็จได้นั้นก็คือการเทศภายในโรงเรียนซึ่งเป็นการนิเทศที่เกิดขึ้นโดยบุคลากรภายในโรงเรียนนั่นเอง ส่วนการที่จะทำให้เกิดการนิเทศภายในโรงเรียนได้นั้นจะต้องได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมจากหน่วยงานในระดับต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอ ซึ่งเป็นระดับที่อยู่ใกล้ชิดกับโรงเรียนมากที่สุด หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอเป็นผู้ที่จะต้องมีการบริหารงานด้านการนิเทศการศึกษาที่เป็นการส่งเสริมสนับสนุนโรงเรียนในสังกัดให้เกิดมีการนิเทศภายในโรงเรียนขึ้นให้ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทบาทหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติในด้านการนิเทศการศึกษาตามที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติกำหนดไว้นั้นก็ปรากฏว่า หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ที่จะต้องรับผิดชอบงานนิเทศการศึกษาให้เกิดผลที่สนับสนุนกิจกรรมการเรียนการสอนภายในโรงเรียนให้ก้าวหน้าเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนให้ได้มากที่สุด

อย่างไรก็ตามจะเห็นได้ว่า การบริหารงานบริหารทั่วไป และงานการเงินและพัสดุ ซึ่งหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอต้องรับผิดชอบด้วยนั้นถึงแม้จะเป็นงานที่มีความยุ่งยากอยู่มากแต่ก็มักจะ ไม่มีปัญหาสลับซับซ้อนมากนัก เพราะเป็นงานที่มีกฎเกณฑ์และระเบียบ

ปฏิบัติที่แน่นอนและตายตัวอยู่แล้ว ส่วนการบริหารงานนิเทศการศึกษานั้นถือได้ว่าเป็นงานที่จะต้องอาศัยศิลปะและศาสตร์ระดับวิชาชีพมาใช้ในการนำครูและบุคลากรต่าง ๆ ในโรงเรียนให้พัฒนาตนเองและพัฒนางานให้ก้าวหน้า ไปสู่เป้าหมายตามที่มุ่งหวังไว้ การสนับสนุนส่งเสริมให้เกิดการนิเทศภายในโรงเรียนจึงนับได้ว่า เป็นกิจกรรมการบริหารงานที่สำคัญของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอที่จะส่งผลต่อคุณภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในโรงเรียนต่าง ๆ ของจังหวัดเป็นส่วนรวม

กาฬสินธุ์ เป็นจังหวัดหนึ่งที่มีปัญหาในการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษาจากผลการสำรวจในปีที่ผ่านมาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทุกกลุ่มประสบการณและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนตามหลักสูตรประถมศึกษาโดยเฉลี่ยปีการศึกษา 2532 ได้พบว่าการนิเทศการติดตาม ควบคุม กำกับ การวัดผลและประเมินผลการศึกษายังขาดเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ การนิเทศภายในโรงเรียนยังมีการปฏิบัติน้อย ทำให้การเรียนการสอนยังไม่พัฒนาเท่าที่ควร การประสานงานและการประชาสัมพันธ์ยังไม่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพดีพอ (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์, 2533 : 12) สมควรที่จะได้รับการแก้ไขและพัฒนาทางด้านต่าง ๆ ดังกล่าวของโรงเรียนให้ก้าวหน้าต่อไป ซึ่งเรื่องนี้จะสำเร็จมากน้อยเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถในการบริหารงานของผู้บริหารระดับต่าง ๆ ดังกล่าวมาแล้ว เป็นสำคัญ

ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารการศึกษาในระดับอำเภอผู้หนึ่งของจังหวัดกาฬสินธุ์ จึงมีความประสงค์ที่จะศึกษาการบริหารงานด้านการนิเทศการศึกษาของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลสำหรับการพัฒนาการบริหารงานด้านการนิเทศการศึกษาของบุคคลดังกล่าวให้ก้าวหน้าและส่งผลกระทบต่อคุณภาพและความสำเร็จของการประถมศึกษาของจังหวัดกาฬสินธุ์ต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานนิเทศการศึกษาของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ ตามทัศนะของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ศึกษานิเทศก์ และผู้บริหารโรงเรียน
2. เพื่อเปรียบเทียบทัศนะของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ศึกษานิเทศก์และผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อการบริหารงานนิเทศการศึกษาของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ
3. เพื่อเปรียบเทียบทัศนะของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอที่มีผู้คิดต่างกันที่มีต่อการบริหารงานนิเทศการศึกษา

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานด้านนิเทศการศึกษาของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอให้มีคุณภาพและเกิดประโยชน์โดยตรงต่อการนิเทศภายในโรงเรียนต่าง ๆ ได้มากยิ่งขึ้น และยังสมารถที่จะนำผลการศึกษาค้นคว้าไปใช้ประโยชน์ในการกำหนดหลักสูตรการจัดการอบรมสัมมนาหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอทั้งในระดับสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดและสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้อีกด้วย

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ศึกษานิเทศก์ และผู้บริหารโรงเรียน มีทัศนะต่อการบริหารงานนิเทศการศึกษาของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอแตกต่างกัน
2. หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีทัศนะต่อการบริหารงานนิเทศการศึกษาแตกต่างกัน

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ขอบเขตของเนื้อหา

การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้มุ่งที่จะศึกษาการบริหารงานนิเทศการศึกษาของหัวหน้า
การประถมศึกษาอำเภอในจังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหน้าที่และความรับผิดชอบที่สำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติกำหนด ซึ่งได้แก่งานต่าง ๆ 7 งานดังต่อไปนี้

- 1.1 งานพัฒนาการศึกษา
- 1.2 งานการเรียนการสอน
- 1.3 งานส่งเสริมคุณลักษณะนักเรียน
- 1.4 งานนิเทศและตรวจเยี่ยม
- 1.5 งานสนับสนุนทางวิชาการ
- 1.6 งานข้อมูลทางการศึกษา
- 1.7 งานศูนย์วัสดุและอุปกรณ์

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ได้แก่ หัวหน้า
การประถมศึกษาอำเภอ 14 คน ศึกษาในเทศก์ 50 คน และผู้บริหารโรงเรียน 545 คน
รวมประชากรทั้งสิ้น 609 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ได้จากการสุ่ม
จากประชากร โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling Method)
ตามสภาพภาพของประชากรโดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางกำหนดขนาดของ
Krejcie and Morgan ได้กลุ่มตัวอย่างดังนี้ (Krejcie and Morgan. 1970 : 608)

2.2.1	หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ	14 คน
2.2.2	ศึกษานิเทศก์	45 คน
2.2.3	ผู้บริหารโรงเรียน	225 คน
	รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น	284 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

3.1.1 ตำแหน่งของกลุ่มตัวอย่างซึ่งจำแนกเป็น 3 กลุ่ม คือ หัวหน้า
การประถมศึกษาอำเภอ ศึกษาพิเศษ และผู้บริหารโรงเรียน

3.1.2 คุณวุฒิของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอซึ่งจำแนกเป็น 2 ระดับ
คือ วุฒิปริญญาตรี กับวุฒิสสูงกว่าปริญญาตรี

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ศึกษาพิเศษ
และผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการบริหารงานนิเทศการศึกษาของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ
ทั้ง 7 งาน คือ

3.2.1 งานพัฒนาการศึกษา

3.2.2 งานการเรียนการสอน

3.2.3 งานส่งเสริมคุณลักษณะนักเรียน

3.2.4 งานนิเทศและตรวจเยี่ยม

3.2.5 งานสนับสนุนทางวิชาการ

3.2.6 งานข้อมูลทางการศึกษา

3.2.7 งานศูนย์วัสดุและอุปกรณ์

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การบริหารงานนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการใช้ความรู้ความสามารถและ
สภาวะผู้นำในการวินิจฉัยสั่งการตลอดทั้งการประพฤติปฏิบัติหรือการกระทำที่แสดงออก ซึ่งการ
สนับสนุนและส่งเสริมในการจัดดำเนินการเกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนของ
โรงเรียนต่าง ๆ ในความรับผิดชอบเพื่อให้งานการศึกษาบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ 7 งาน
ดังต่อไปนี้คือ

1.1 งานพัฒนาการศึกษา ได้แก่ งานสนับสนุนโรงเรียนให้ได้มาตรฐาน การพัฒนาบุคลากรในการเรียนการสอน งานปรับปรุงงานวิชาการให้ได้มาตรฐาน และงานการติดตามและประเมินผล

1.2 งานการเรียนการสอน ได้แก่ งานเกี่ยวกับหลักสูตรและแบบเรียน การผลิตและการใช้สื่อการเรียนการสอน งานวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอน และการประเมินผลการเรียนการสอน

1.3 งานส่งเสริมคุณลักษณะนักเรียน ได้แก่ งานอนามัยโรงเรียน งานกีฬา ลูกเสือและยุวกาชาด และงานส่งเสริมวัฒนธรรม

1.4 งานนิเทศและตรวจเยี่ยม ได้แก่ การนิเทศ การตรวจเยี่ยม และการประสานงานวิชาการ

1.5 งานสนับสนุนวิชาการ ได้แก่ โครงการทางวิชาการ งานวิจัย การประเมินโครงการทางวิชาการ และการเผยแพร่

1.6 งานข้อมูลทางการศึกษา ได้แก่ การรวบรวมสถิติและแนวโน้มของสถิติต่าง ๆ เพื่อการเผยแพร่และการจัดทำรายงาน

1.7 งานศูนย์วัสดุและอุปกรณ์ ได้แก่ การจัดหาเครื่องใช้ตักศูนย์อุปกรณ์ต่าง ๆ โดยการรวบรวมวัสดุอุปกรณ์และเอกสารทางวิชาการเพื่อบริการแก่หน่วยงานและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัด

2. สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอ หมายถึง หน่วยงานบริหารที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาภายในเขตอำเภอสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์

3. หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ หมายถึง ผู้ได้รับแต่งตั้งตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. 2523 ให้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอ ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์และรวมถึงผู้ที่รักษาการในตำแหน่งดังกล่าวด้วย

4. ศึกษาพิเศษ หมายถึง ผู้ได้รับแต่งตั้งตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. 2523 ให้ดำรงตำแหน่งศึกษาพิเศษประจำสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอ ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์

5. ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ผู้ได้รับแต่งตั้ง ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. 2523 ให้ดำรงตำแหน่ง ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่และผู้อำนวยการโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์

6. ทัศนะ หมายถึง ความคิดเห็นของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอศึกษานิเทศก์ และผู้บริหารโรงเรียน เกี่ยวกับการบริหารงานนิเทศการศึกษาของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอทั้ง 7 งาน ซึ่งสามารถวัดได้โดยแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

7. หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอที่มีวุฒิต่างกัน หมายถึง หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอที่มีวุฒิปริญญาตรี กับหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอที่มีวุฒิสูงกว่าปริญญาตรี

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ จะได้เสนอตามลำดับหัวข้อต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ความหมายของการนิเทศการศึกษา
2. ความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา
3. ความจำเป็นของการนิเทศการศึกษา
4. กระบวนการนิเทศการศึกษา
5. หลักสำคัญของการนิเทศการศึกษา
6. แนวปฏิบัติที่เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา
7. บทบาทการนิเทศการศึกษาของหน่วยงานบริหารระดับกลางระหว่างรัฐกับโรงเรียน

(Intermediate Unit)

8. หน้าที่หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอ
9. งานนิเทศการศึกษาในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอที่หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอที่หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอจะต้องรับผิดชอบในการบริหารและควบคุมกำกับ

- 9.1 งานพัฒนาการศึกษา
 - 9.2 งานการเรียนการสอน
 - 9.3 งานส่งเสริมคุณลักษณะนักเรียน
 - 9.4 งานนิเทศและตรวจเยี่ยม
 - 9.5 งานสนับสนุนทางวิชาการ
 - 9.6 งานข้อมูลทางการศึกษา
 - 9.7 งานศูนย์วัสดุและอุปกรณ์
10. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของการนิเทศการศึกษา

คำว่า "การนิเทศการศึกษา" ไม่มีความหมายที่เป็นข้อจำกัดแน่นอนตายตัว ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ จุดมุ่งหมาย และแนวทางของการศึกษาแต่ละยุคแต่ละสมัยหรือขึ้นอยู่กับวิวัฒนาการของการศึกษา กล่าวคือ ความหมายของการนิเทศ การศึกษาในสมัยก่อน หมายถึง การนิเทศทางการสอน เป็นส่วนมาก โดยเน้นที่ตัวครู การสอนของครู การประเมินผลของครู การปรับปรุงการสอน ของครู การเยี่ยมเยียนครู เพื่อปรับปรุงคุณภาพของการศึกษาให้ดีขึ้นโดยพึ่งสิ่งที่ตัวครูและ การสอนของครู แต่ในปัจจุบันการนิเทศการศึกษาเป็นการศึกษาแบบวิเคราะห์ที่ปัญหามีแผนแน่นอน จะทำอะไรใช้วิธีศึกษาปัญหาร่วมกันหลายคน ใช้วิธีการหลายอย่างและพยายามใช้แหล่งวิชาการ ในท้องถิ่นมาใช้ให้เป็นประโยชน์

ดังนั้น จึงมีผู้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาไว้หลายความหมาย ซึ่งแต่ละคน มีจุดเน้นที่ไม่เหมือนกัน ซึ่งมีแนวความคิดทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดย ดักลาส (Douglass, 1961 : 214) กล่าวว่า สิ่งที่ต้องคำนึงถึงในการนิเทศการศึกษาและการสอนก็คือ การทำให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในแนวทางที่ปรารถนา หน้าที่ของศึกษานิเทศก์จึงจำเป็นต้องศึกษาองค์ประกอบ หรือปัจจัยต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดผลดีต่อการเจริญงอกงามของนักเรียน และ ปรับปรุงทักษะของครูในการสร้างและใช้ปัจจัยดังกล่าวให้เป็นประโยชน์ ส่วนกู๊ด (Good, 1973 : 374) ได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง ความพยายามทุกชนิดของฝ่ายการศึกษาที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่นิเทศการศึกษาในการแนะนำ ครู หรือผู้อื่นที่ทำงานเกี่ยวข้องกับการศึกษา ให้รู้จักปรับปรุงวิธีสอนหรือการให้การศึกษาก่อให้เกิดความเจริญงอกงามในด้านวิชาชีพ ทางการศึกษาช่วยพัฒนาครู ช่วยเหลือและปรับปรุง วัตถุประสงค์ของการศึกษา ช่วยเหลือและปรับปรุงเนื้อหาและการสอน ช่วยเหลือและปรับปรุง การประเมินผลการสอน ซึ่งมีความเห็นที่สอดคล้องกับไวลส์ และโลเวลล์ (Wiles and Lovell, 1975 : 3 - 4) ที่บอกไว้ว่าการนิเทศการศึกษา คือ การให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การปรึกษาหารือหรือการแลกเปลี่ยนความเห็นซึ่งกันและกัน และการวางแผนร่วมกันเพื่อปรับปรุง การเรียนการสอนให้ดีขึ้น ดังนั้น การนิเทศการศึกษา หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นในโรงเรียนกระทำ ต่อบุคคลและสิ่งต่าง ๆ เพื่อดำรงไว้หรือแลกเปลี่ยนการปฏิบัติงานของโรงเรียน เพื่อให้

กระบวนการสอนมีประสิทธิภาพต่อการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นสำคัญ การนิเทศการศึกษาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของปฏิบัติงานในโรงเรียน ไม่ใช่งานหรืองานเฉพาะหรืองานด้านเทคนิค แต่เป็นการมุ่งที่จะดำรงไว้และปรับปรุงทั้งกระบวนการเรียนรู้และการสอนของโรงเรียนให้ดีขึ้น (Harris. 1975 : 10 - 10)

ซารี มณีศรี (2523 : 24) ได้สรุปความหมายของการนิเทศแบบใหม่ไว้ดังนี้ คือ

1. กระตุ้นให้ใช้เทคนิควิธีการใหม่ ๆ ทางการสอน (Dynamic Super - Vision) ให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
2. ปรับปรุงส่งเสริมลักษณะความเป็นผู้นำทางการศึกษา
3. ลักษณะการนำจะต้องมาจากกลุ่ม คณะ (Group) มิใช่เกิดจากบุคคลหนึ่งบุคคลใด คือ อำนาจในการตัดสินใจหา ควรมาจากคณะบุคคล
4. ความเป็นผู้นำทางด้านการบริหาร และด้านวิชาการมิได้รับมอบหมาย แต่หมู่คณะให้ความเชื่อถือ เชื่อมั่นในความสามารถ
5. จุดมุ่งหมายอันสำคัญในการนิเทศสมัยใหม่ คือ มุ่งฝึกความเป็นผู้นำให้เกิดขึ้นในบุคคลอื่น ๆ ด้วย

การนิเทศการศึกษา คือ ความพยายามในทุกวิถีทางของผู้ที่เชี่ยวชาญ ที่จะช่วยพัฒนาผู้ที่ทำหน้าที่ให้การศึกษาดำเนินปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและให้ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาตามเป้าหมายที่กำหนดให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน นิพนธ์ กิณวงศ์ (2523 : 99) สอดคล้องกับคำกล่าวที่ว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง การแสดงหรือจรรยาบรรณเกี่ยวกับการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สุพิชญา อีระกุล กาญจนา ศรีภาพสินธุ์ และวิจิตร วรุตบางกูร. (2524 : 4) ส่วนเมธี ปลัณธนาพันธ์ (2525 : 211) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษาเป็นหน้าที่หนึ่งในการดำเนินงานในโรงเรียนซึ่งเป็นหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมและประเมินผลความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานที่เป็นอยู่และเพื่อความมั่นใจว่า การบริหารโรงเรียนที่เป็นอยู่นั้น ได้ดำเนินไปตามแผนงานและการสอน หน้าที่การควบคุมนี้จะช่วยแก้ไขการปฏิบัติงานทั้งของครูผู้สอนและงานฝ่ายบริหารด้วย และ ชาญชัย อาจินสมาจาร (2525 : 5) ได้มองการนิเทศการศึกษาในแง่ของการสร้างสรรค์ โดยให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ว่า การนิเทศการศึกษา

เป็นกระบวนการสร้างสรรค์ที่ไม่หยุดนิ่งในการให้คำแนะนำและชี้ช่องทางในลักษณะที่เป็นกันเอง แก่ครูและนักเรียน เพื่อการปรับปรุงตัวของเขา (ครูและนักเรียน) และสภาพการเรียนการสอน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการศึกษาที่พึงประสงค์

สันต์ ธรรมบำรุง (2526 : 10) ได้ให้ความหมายว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง การช่วยเหลือ การแนะนำ การชี้แจง การบริหาร การปรับปรุงที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ในการที่จะส่งเสริมให้ครูปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้น

สังค์ อุทรานันท์ (2527 : 4) ให้ความหมายเชิงปฏิบัติการว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกับครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้ได้มาซึ่งสัมฤทธิ์ผลสูงสุดในการเรียนของนักเรียน

นิพนธ์ ไทยพานิช (2527 : 22) ให้ความหมายโดยเน้นให้เห็นความสำคัญของการนิเทศการศึกษาว่า เป็นการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของครู เพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการเรียนของนักเรียน อาคม จันทสุนทร (2527 : ภาคผนวก 26) ได้ให้ความหมายว่า การนิเทศ การศึกษา หมายถึง การจัดกิจกรรมที่ทำให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนการสอนหรือทำให้เกิดการเพิ่มพลังในการปฏิบัติงานของครู รวมทั้งให้ครูเกิดความก้าวหน้าในวิชาชีพ และก่อให้เกิดผลในขั้นสุดท้าย คือ การศึกษาของเด็กก้าวหน้าไปอย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2527 : 4) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกันที่ใช้เหตุผลและปัญญาในการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าจะปฏิบัติได้อย่างถูกต้องก้าวหน้าและเกิดประโยชน์สูงสุด

หวน พิณพันธ์ (2528 : 147) กล่าวว่า มีนักวิชาการหลายท่าน ได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ ซึ่งก็มีความหมายคล้าย ๆ กัน ดังรายละเอียด ดังนี้

1. การนิเทศการศึกษา หมายถึง การช่วยเหลือในการพัฒนาสภาพการเรียนการสอนให้ดีขึ้น
2. การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น

3. การนิเทศการศึกษา หมายถึง การรับสิ่งต่าง ๆ ที่มีต่อการเรียนให้ดีขึ้น

4. การนิเทศการศึกษา หมายถึง การช่วยเหลือให้สภาพการเรียนการสอนพัฒนาในทางที่ดี ให้ครูเติบโตพึ่งตนเองได้ แล้วนำผู้ที่พึ่งตนเองไปใช้ประโยชน์แก่สังคมต่อไป

อุทัย บุญประเสริฐ และชโลมใจ กิงคารวัฒน์ (2528 : 3) งานนิเทศเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการให้คำแนะนำ การให้ความช่วยเหลือ ให้การปรึกษา ช่วยฝึกฝน ช่วยเตรียมงาน การให้การสนับสนุน ช่วยประสานงาน เป็นผู้นำในการคิด การปฏิบัติโดยตรงในบางกรณี ตลอดจนอาจเป็นเรื่องของการจัดการและควบคุมเพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพสูงบรรลุผลตามความมุ่งหวังที่ได้ตั้งไว้

จากความหมายของการนิเทศการศึกษาที่มีผู้กล่าวไว้นั้น พอวิเคราะห์ได้ว่า การนิเทศการศึกษานั้น

1. เป็นกระบวนการดำเนินงานที่เกิดจากความร่วมมือซึ่งกันและกัน
2. เป็นความร่วมมือของบุคลากรทางการศึกษา
3. เป็นการแนะนำ ปรึกษาหารือ ช่วยเหลือ ส่งเสริมและสนับสนุนของครู
4. ทำให้เกิดการปรับปรุง การจัดการเรียนการสอนของนักเรียน
5. ทำให้เกิดการพัฒนาคูณาภาพทางการเรียนของนักเรียน

ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่า การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ในการพัฒนาคูณาภาพการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรโดยเป็น การดำเนินงานที่เกิดความร่วมมือของบุคลากรทางการศึกษา คือ ผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ ในการที่จะแนะนำ ปรึกษาหารือ ช่วยเหลือ ส่งเสริม และสนับสนุนครูตลอดจนวางแผนเพื่อแสวงหาวิธีการต่าง ๆ มาปรับปรุงการเรียนการสอน เพื่อให้ได้มาซึ่งสัมฤทธิ์ผลสูงสุดในการเรียนของนักเรียน และการดำเนินการจะต้องใช้หลักประชาธิปไตยอันได้แก่การให้เกียรติกันและกันเคารพซึ่งกันและกัน มีความเชื่อมั่นในวิถีทางแห่งปัญญาในการดำเนินการและแก้ปัญหา

ความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา

ความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา เพื่อให้ครูสอนตามหลักสูตรและบรรลุลักษณะประสงค์ของหลักสูตร เพื่อช่วยแก้ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ เพื่อรักษา พัฒนา ส่งเสริม ควบคุมมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ เพื่อช่วยเหลือประสานงานทางวิชาการขององค์กรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง วิจิตร วรุตบางกูร. (2520 : 80 - 81) ส่วนชาติ มณีศรี (2523 : 47 - 48) ได้อ้างคำกล่าวของ Brigg และ Justman ที่สรุปความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ 4 ข้อ คือ

1. การส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าทางอาชีพ ได้แก่

- 1.1 การประชุมต่าง ๆ
- 1.2 การจัดอบรมแบบ Work Shop สัมมนาปัญหาต่าง ๆ
- 1.3 การไปเยี่ยมชมศูนย์ทดลองต่าง ๆ
- 1.4 การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้ครูได้มีโอกาสพบปะสังสรรค์ ในด้านวิชาการ
- 1.5 ทำการทดลองหลักสูตร หนังสือเรียนและวิธีสอน
- 1.6 ส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการศึกษา

2. การส่งเสริมความเจริญงอกงามของครู ได้แก่

- 2.1 ส่งเสริมให้ครูได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ
- 2.2 ส่งเสริมการทดลองกิจกรรมต่าง ๆ ที่ครูสนใจอยากจะทำ
- 2.3 เปิดโอกาสให้ครูได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกของสมาคมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับอาชีพ
- 2.4 ส่งเสริมครูที่มีความสามารถพิเศษในทางใดทางหนึ่งโดยเฉพาะ
- 2.5 ส่งเสริมให้ครูได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ในการศึกษาหาความรู้

หรืองานที่เขาสนใจ

2.6 ส่งเสริมให้ครูสนใจในกิจกรรมต่าง ๆ ของสมาคมอาชีพครูภายในประเทศและของนานาชาติ

3. การปรับปรุงการสอนของครู ได้แก่

- 3.1 การพิจารณาคัดเลือกครูที่มีความสามารถและมีประสิทธิภาพเข้ามา
ทำการสอน
- 3.2 การจัดงานและมอบหมายงานที่ถูกต้องและตรงกับความสามารถของครู
- 3.3 ให้มีโอกาสได้สังเกตการสอน
- 3.4 เปิดประชุม อบรม เพื่อศึกษาปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับการสอน
- 3.5 ทำการสาธิตการสอนที่ดีให้แก่ครู
- 3.6 ส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนครู และสังเกตการสอนระหว่างโรงเรียน
ต่าง ๆ

4. การส่งเสริมแนะนำครูและส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและประชาคม ได้แก่

- 4.1 ส่งเสริมให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครู นักเรียนและผู้ปกครองประชาชน
ในประชาคมของตน
- 4.2 ส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของประชาคม
- 4.3 ส่งเสริมให้มีสมาคมครูผู้ปกครองขึ้นในโรงเรียน
- 4.4 ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างครู ผู้ปกครอง ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ
ทางการศึกษา
- 4.5 ส่งเสริมให้ประชาชนสนใจในกิจกรรมของโรงเรียน
- 4.6 จัดทำโรงเรียนให้เป็นศูนย์ของประชาคม
- 4.7 ส่งเสริมให้ครูรับผิดชอบและมีส่วนในการนำในประชาคมนั้น ๆ

ยง วัชวัลลค์ (2524 : 4 - 15) ได้กล่าวถึง ความมุ่งหมายสำคัญของการนิเทศ
การศึกษา ไว้ดังนี้

1. เพื่อช่วยให้ครูได้มองเห็นและเข้าใจวัตถุประสงค์ของการศึกษาและหน้าที่ของ
โรงเรียนที่จะดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์

2. เพื่อช่วยให้ครูได้มองเห็นปัญหา และความต้องการของเยาวชน รวมทั้งการจัดสนองความต้องการของเยาวชน ตลอดจนช่วยแก้ปัญหาและป้องกันปัญหาอันจะพึงมีต่อเยาวชนด้วย
 3. เพื่อช่วยสร้างความเป็นผู้นำที่ดีตามวิถีทางแบบประชาธิปไตยให้แก่ครู
 4. เพื่อช่วยสร้างกำลังใจของคณะครูให้อยู่ในภาพที่ดีและเข้มแข็งและร่วมปฏิบัติงานเป็นคณะด้วยกำลังสติปัญญา เพื่อบรรลุจุดหมายอันเดียวกัน
 5. เพื่อช่วยพิจารณามอบหมายงานให้เหมาะสมกับความสามารถของครูแต่ละคน และช่วยปรับปรุงส่งเสริมครูให้สามารถปฏิบัติงานที่มอบหมายให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ
 6. เพื่อช่วยให้ครูได้พัฒนาความสามารถในการสอน
 7. เพื่อช่วยประเมินผลงานของครู โดยดูจากความเจริญงอกงามของเด็ก
 8. เพื่อช่วยให้ครูใหม่ได้เข้าใจโรงเรียน งานของโรงเรียนและงานอาชีพครู
 9. เพื่อช่วยให้ครูทราบปัญหาในการเรียนรู้ของนักเรียนแต่ละคน และช่วยครูในการวางแผนเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวให้เหมาะสม
 10. เพื่อช่วยประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในท้องถิ่นได้ทราบและเข้าใจในโครงการของโรงเรียน ทั้งนี้เพื่อแสวงหาความร่วมมือและการให้ความช่วยเหลือ
 11. เพื่อประสานงานกับผู้บริหารการศึกษาในอันที่จะแก้ปัญหาต่าง ๆ ซึ่งโรงเรียนไม่อาจกระทำได้ตามลำพัง
 12. เพื่อช่วยให้ครูได้ใช้เวลาและความสามารถไปในทางที่เป็นประโยชน์
- ชาญชัย อาจินสมาจาร (2525 : 8 - 13) ได้กำหนดเป้าหมายและหน้าที่ของการนิเทศการศึกษาไว้ 9 ประการ คือ
1. ก่อให้เกิดภาวะผู้นำขึ้น
 2. เป็นการรวบรวมนโยบาย
 3. ศึกษาถึงสภาพการเรียนการสอน
 4. ปรับปรุงสภาพการเรียนการสอน
 5. การปรับปรุงบุคลากร

6. การปรับปรุงมนุษยสัมพันธ์
7. การปรับปรุงปฏิสัมพันธ์ของหมู่คณะ
8. ปรับปรุงผลผลิตทางการศึกษา
9. ปรับปรุงการนิเทศการศึกษา

สังค อุทรานันท์ (2527 : ภาคผนวก 4 - 5) ได้ให้ความเห็นถึงจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาว่า

1. เพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพสูงขึ้น กล่าวคือ มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานสูงขึ้น
 2. เพื่อการพัฒนางานให้ดีขึ้น กล่าวคือ เมื่อเกิดการนิเทศแล้วมีปัญหาจากการปฏิบัติงานน้อยที่สุด และผลงานที่ได้รับต้องมีคุณภาพสูงสุด
 3. เพื่อพัฒนากระบวนการการทำงาน หมายถึง การนิเทศที่ดีต้องประสานความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้ปฏิบัติงาน ลดความขัดแย้งให้เหลือน้อยที่สุด
 4. เพื่อเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานของบุคลากร นั่นคือเป็นการสร้างความมั่นใจ ความสุขและมีกำลังใจในการทำงานนั่นเอง
- วีระ ดันตระกูล สังข์ทอง เล่นวารี และอมล เล่นวารี (2525 : 126) กล่าวถึงความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา ไว้ดังนี้

1. เพื่อช่วยให้ครูและผู้บริหารโรงเรียนมองเห็นและเข้าใจจุดมุ่งหมายของการศึกษา
2. เพื่อช่วยให้ครูได้มองเห็นปัญหาและป้องกันอันพึงจะมีต่อเด็ก
3. เพื่อช่วยสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานของคณะครู
4. เพื่อช่วยให้ครูพัฒนาความสามารถในการสอน ทาแผน สื่อการเรียนและ

การประเมินผล

5. เพื่อช่วยให้ครูใหม่ได้เข้าใจถึงโรงเรียน งานของโรงเรียนและงานอาชีพครู
6. เพื่อให้ครูทราบถึงปัญหาในการเรียนของนักเรียนและช่วยเหลือแก้ไข

บริกส์ และจัสต์แมน (เอกชัย กี่สุขพันธ์. 2527 : 225 ; อ้างอิงมาจาก Briggs and Justman. n.d.) ได้สรุปถึงความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาว่า มี 4 ประการ คือ

1. เพื่อส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าของอาชีพ
2. เพื่อส่งเสริมความเจริญของงานงามของครู
3. เพื่อปรับปรุงการสอนของครูให้ดีขึ้น
4. เพื่อส่งเสริมและแนะนำครู และสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียน

กับชุมชน

อุทัย บุญประเสริฐ และชโลมใจ ภิงคารวัฒน์ (2528 : 3) กล่าวว่า จุดมุ่งหมายสำคัญของการนิเทศการศึกษาเป็นไปเพื่อ

1. ให้ได้ผลงานดี มีคุณภาพสูง
2. พัฒนางาน
3. พัฒนาคน
4. ประสานงานและประสานความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้อง
5. สร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของบุคลากร

กิติมา ปรีดีติลล (2529 : 391) ได้กล่าวถึงความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้

1. เพื่อช่วยให้ครูค้นหาและรู้จักวิธีการทำงานด้วยตนเอง
2. เพื่อช่วยให้ครูรู้จักแยกแยะ วิเคราะห์ปัญหาของตนเอง โดยช่วยให้ครูรู้ว่าอะไรที่เป็นปัญหาที่กำลังเผชิญอยู่ และจะแก้ปัญหานั้นได้อย่างไร
3. เพื่อช่วยให้ครูรู้สึกมั่นคงในอาชีพ และมีความเชื่อมั่นในความสามารถของตน
4. เพื่อช่วยให้ครูค้นคว้าแหล่งวิทยาการ และสามารถนำไปใช้ในการเรียน

การสอนได้

5. เพื่อช่วยเผยแพร่ให้ชุมชนเข้าใจถึงแผนการศึกษาของโรงเรียน
6. เพื่อช่วยให้ครูเข้าใจถึงปรัชญา และความต้องการทางการศึกษา

พนัส หันนาคินทร์ (2529 : 250) กล่าวถึง ความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาว่า การนิเทศการศึกษามีความมุ่งหมายเพื่อการปรับปรุงส่งเสริมการเรียนการสอนให้ดีขึ้น การนิเทศการศึกษาไม่ใช่การบังคับหรือการจับผิด แต่เป็นการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ดังนั้น

จึงถือว่า การนิเทศการศึกษาตั้งอยู่บนรากฐานแห่งการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและ นิพนธ์ กินาวงศ์ (2522 : 125) ได้ให้ความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาในลักษณะเพ่งเล็งในด้าน

การปรับปรุงครูโดยเฉพาะ โดยอธิบายความหมายของการนิเทศการศึกษา 12 ประการ ดังนี้

1. ช่วยให้ครูเห็นและเข้าใจองค์แท้ ในวัตถุประสงค์ของการศึกษาและหน้าที่ โดยเฉพาะของโรงเรียนที่จะดำเนินไปสู่วัตถุประสงค์ของการศึกษานั้น
2. ช่วยให้ครูได้เห็นและเข้าใจในความต้องการของเยาวชนและปัญหาต่าง ๆ ของเยาวชน และช่วยจัดสนองความต้องการของเยาวชนอย่างดีที่สุด
3. ช่วยสร้างครูให้มีคุณลักษณะแห่งความเป็นผู้นำ
4. ช่วยเสริมขวัญของคณะครูให้อยู่ในสภาพที่ดี และเข้มแข็งและรวมหมู่คณะ ให้เป็นทีมที่ปฏิบัติงานร่วมกันด้วยกำลังสติปัญญาอันสูง เพื่อบรรลุจุดประสงค์อันเดียวกัน
5. ช่วยพัฒนาความเหมาะสมของงานที่ถูกต้องกับความสามารถของครูแต่ละคน และมอบหมายงานนั้น ๆ ให้ครูแต่ละคน แล้วช่วยประคับประคองให้ครูผู้นั้นใช้ความสามารถของตนปฏิบัติงานนั้นให้ก้าวหน้าอยู่เรื่อย ๆ
6. ช่วยครูให้พัฒนาการสอนของตน
7. ช่วยฝึกครูใหม่ให้เข้าใจงานในโรงเรียนและงานอาชีพครู
8. ช่วยประเมินผลงานของครู โดยอาศัยความเจริญงอกงามของเด็กไปตามแนวทางที่ได้ตกลงกันไว้
9. เพื่อช่วยให้ครูรู้จักค้นหาจุดลำบากในการเรียนรู้ของเด็กแต่ละคนและช่วยครูวางแผนการสอนให้เหมาะสมเพื่อแก้ไข
10. ช่วยในด้านประชาสัมพันธ์ บอกเล่า และชี้แจงให้ราษฎรในท้องถิ่นทราบถึงความเคลื่อนไหวของการศึกษาที่โรงเรียนในท้องถิ่นได้จัดดำเนินการ ทั้งนี้เพื่อให้ราษฎรเข้าใจและมีศรัทธาให้ความช่วยเหลือและให้ความร่วมมือ
11. ช่วยหยิบยกปัญหาต่าง ๆ ของโรงเรียนที่ทางโรงเรียนไม่สามารถจะแก้ไขได้ โดยลาพัก เสนอขอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่จะแก้ไขให้ลุล่วงไปจากเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหาร และจากราษฎร

12. ช่วยป้องกันครูให้พ้นจากการถูกใช้งานจนเกินขอบเขต และช่วยป้องกันครูจากการถูกตำหนิติเตียนหรือถูกลงโทษอย่างไม่เป็นธรรม

เมื่อพิจารณาจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาจากแนวความคิดของนักการศึกษาแล้วสรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษามีความมุ่งหมายที่จะช่วยเหลือและประสานงานในด้านวิชาการภายในโรงเรียนเพื่อพัฒนาหลักสูตร ส่งเสริมและรักษาคุณภาพของการศึกษาของโรงเรียน ปรับปรุงการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะยังผลสู่เป้าหมายสุดท้าย คือ ผู้เรียนมีคุณภาพสมดังจุดมุ่งหมายของการศึกษา และในขณะเดียวกัน การนิเทศการศึกษาต้องพิจารณาในเรื่องการพัฒนากลุ่มคนผู้ร่วมงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูให้เกิดความเจริญงอกงามทางวิชาชีพครู มีความรู้ความสามารถ และนำความรู้ความสามารถของตนเองมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการทำงาน ทำงานด้านความมั่นใจ มีขวัญและกำลังใจในการทำงาน ซึ่งกระบวนการทำงานเป็นไปในลักษณะที่ก่อให้เกิดประสานสัมพันธ์อันดี ปราศจากความขัดแย้ง

ความจำเป็นของการนิเทศการศึกษา

ในปัจจุบันการนิเทศการศึกษามีความจำเป็นต่อกระบวนการเรียนการสอนอย่างมาก ด้วยเหตุผลดังนี้ ชาญชัย อาจินสมาจาร (2525 : 100)

1. การศึกษาเป็นกิจการที่ซับซ้อนยุ่งยาก จำเป็นที่จะต้องมีการนิเทศ เพื่อเป็นการให้บริการแก่ครูจำนวนมากที่มีความสามารถต่าง ๆ กัน
 2. การนิเทศการศึกษา เป็นงานที่มีความจำเป็นต่อความเจริญงอกงามของครู แม้ว่าครูจะได้รับการศึกษาอย่างดีแล้วก็ตาม แต่ครูจะต้องปรับปรุง ฝึกฝนตนเองอยู่เสมอ
 3. การนิเทศการศึกษา มีความจำเป็นต่อการช่วยเหลือครูในการเตรียมการสอน
 4. การนิเทศการศึกษา มีความจำเป็นต่อการทำให้ครูเป็นบุคคลที่ทันสมัยอยู่เสมอ
- เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่มีอยู่

นอกจากนี้ สุพิชญา อีระกุล กาญจนา ศรีภาพสินธุ์ และวิจิตร วรุตบางกูร (2524 : 8 - 12) ก็ยังได้กล่าวถึงความจำเป็นที่จะต้องมีการนิเทศการศึกษาในระบบการศึกษาไว้ว่า เป็นงานที่จำเป็นจะต้องจัดให้มีขึ้น เนื่องมาจากเหตุผลดังนี้

1. สภาพสังคมเปลี่ยนไปทุกขณะ การศึกษาจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมด้วย (การนิเทศการศึกษาจะช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นในองค์การที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา)
 2. ความรู้ในสาขาวิชาต่าง ๆ เพิ่มขึ้นโดยไม่หยุดยั้ง แม้แนวคิดในเรื่องการเรียนการสอนก็เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา การนิเทศการศึกษาจะช่วยให้ครุมีความรู้ทันสมัยอยู่เสมอ
 3. การแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อให้การเรียนการสอนพัฒนาขึ้น จำเป็นต้องได้รับการชี้แจงหลักการนิเทศการศึกษาจากผู้อำนวยการโดยเฉพาะจึงจะทำให้แก้ไขปัญหาได้สำเร็จลุล่วง
 4. การศึกษาของประเทศไม่ว่าจะรักษามาตรฐานไว้ได้ จะต้องมีการควบคุมดูแลด้วยระบบการศึกษา
- ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้มีหน้าที่นิเทศ จึงควรจะต้องจัดดำเนินการเพื่อช่วยเหลือครู ให้มีความสะดวกในการปรับปรุงการเรียนการสอน หรือช่วยเหลือตัวเองในการสอนได้ ทำให้ครูก้าวทันโลกที่กำลังเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนอย่างเต็มที่

กระบวนการนิเทศการศึกษา

ในการดำเนินงานทุกอย่าง ควรจะมีการวางรูปแบบและกำหนดขั้นตอนหรือกระบวนการในการทำงานซึ่งจะมีผลทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีระบบระเบียบและบรรลุถึงจุดหมายปลายทางได้โดยสะดวก เป็นการง่ายแก่การที่จะดำเนินงานและสามารถพิสูจน์ได้ว่า งานที่ทำไปนั้นตรงกับรูปแบบหรือไม่ มีอะไรที่ต้องปรับปรุงแก้ไขการนิเทศการศึกษาจึงจำเป็นต้องอาศัยรูปแบบหรือกระบวนการในการนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาทางเลือกและปรับปรุงด้านวัตถุประสงค์ การสอน การเลือกเนื้อหาวิชา วิธีสอนสื่อการเรียนการสอนและการประเมินผล ดังที่ สุพิชญา อีระกุล กาญจนา ศรีกาฬสินธุ์ และวิจิตร วรุตบางกูร (2524 : 207) ได้ให้ความหมายของกระบวนการนิเทศการศึกษาไว้ว่า กระบวนการนิเทศการศึกษา หมายถึง แบบแผนของการนิเทศการศึกษาที่มีลำดับขั้นตอนไว้ต่อเนื่องกันอย่างมีระเบียบ แบบแผนนั้นจะต้องเป็นแบบแผนที่ดี มีลำดับขั้นตอนการดำเนินงานไว้อย่างชัดเจน และต่อเนื่องกันอย่างมีระเบียบ พร้อมด้วย

เหตุผลและเป็นไปได้ กระบวนการนิเทศช่วยให้งานนิเทศการศึกษาประสบผลสำเร็จ มีประสิทธิภาพ จึงเป็นกิจกรรมที่สำคัญอย่างยิ่งอย่างหนึ่ง ที่ผู้บริหารโรงเรียนในฐานะผู้นำเทศ ภายใต้อาจจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับกระบวนการนิเทศ และ ชาร์รี่ มณีศรี (2523 : 87 - 90) กล่าวว่า การดำเนินงานในการนิเทศที่จะได้รับความสำเร็จจะต้องประกอบด้วย

1. กระบวนการเกี่ยวกับการวางแผน (Planning Processes)

1.1 การคิด (Thinking) การวางแผนการนิเทศที่จะทำในอนาคตตามลำดับ ก่อนหลัง

1.2 จัดทำตารางงาน (Scheduling) การจัดทำตารางกำหนดวัน เวลา

1.3 การทำโครงการ (Programming) โครงการเป็นที่รวมของแผนเป็นขั้น นานแผนงานไปปฏิบัติ

1.4 แผนงานที่นำไปสู่การคาดคะเน (Forecastin) เป็นเรื่องของการคิด ที่จะทำอะไรสักอย่างในอนาคต การกะประมาณ ทนายผลการทำงานได้

1.5 ปรับปรุงการทำงานแผนการให้ดีขึ้น (Developing Precedures) ตระหนักในปัญหาและอุปสรรคของแผนงานที่เกิดขึ้น หากทางปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นจะต้องแก้ไข ให้เหมาะสมอยู่เสมอ

2. การจัดการ (Organizing Processes) ประกอบด้วย

2.1 จัดงานเนกหน้าที่ (Distributing Functions) งานนิเทศการศึกษา มีหลายประการ ทั้งการฝึกอบรมประจำการ การจัดหลักสูตรและจัดบุคลากร ฯลฯ เพื่อไม่ให้ ข้ำซ้อนควรจ้แน่งงานให้เด่นชัด

2.2 การประสานงาน (Coordinating) ประโยชน์ของการประสานงานคือ สร้างความเข้าใจในการทำงานร่วมกัน ขจัดปัญหาการทำงานที่ซับซ้อน และโดยหน้าที่ของผู้นำเทศ ทำหน้าที่ประสานงานระหว่างโรงเรียนกับฝ่ายบริหารการศึกษาโดยตรง

2.3 ขึ้นแหล่งข้อมูลวิชาการ (Resources Allocation) การจัดวัสดุอุปกรณ์ การสอน อำนวยความสะดวก จัดให้มีเครื่องมือใช้ในโรงเรียน ทั้งที่ทำได้เองและการจัดขึ้น

2.4 จัดให้มีความสัมพันธ์มีความต่อเนื่อง (Establishing Relationship) สร้างความเป็นปึกแผ่นในหน่วยงานการนิเทศ ซึ่งเป็นผลกระทบต่อการนิเทศเป็นอย่างมาก

2.5 เป็นตัวแทน (Delegating) ตามลักษณะงานนิเทศ ทำหน้าที่เป็นตัวแทนทางการศึกษา มีบทบาทเป็นตัวแทนทั้งในด้านการบริหาร ด้านวิชาการและด้านการประสานงาน

3. การนำ (Leading Processe) ประกอบด้วย

3.1 นำในการตัดสินใจ (Decision - Making) กระบวนการนิเทศมิได้

มุ่งหมายในการใช้อำนาจเผด็จการ หากแต่การตัดสินใจนั้นจะต้องมาจากหมู่คณะเป็นสำคัญ

3.2 ข้อเสนอแนะ (Suggestion) ให้คำปรึกษาแนะแนว

3.3 แรงจูงใจ (Motivation) กำลังใจมีวันหมดไปได้ การรักษาแรงจูงใจให้คงทนถาวรขึ้นอยู่กับการตอบสนองความต้องการ การเข้าใจกัน การเอาใจใส่ในเรื่องสวัสดิภาพ เป็นต้น

3.4 การสื่อความหมาย (Communication) กระบวนการนำในการนิเทศที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ การใช้ความสามารถในการติดต่อสื่อความหมาย ขึ้นอยู่กับพื้นฐานการศึกษาของผู้นิเทศ

3.5 การคิดริเริ่ม (Initiating) บรรยาภาศในการคิดริเริ่มอยู่ที่ภาวะผู้นำ หากศึกษานิเทศก์เป็นผู้มีใจกว้าง ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น สนับสนุนให้เขาคิด มองข้ามความคิดพลาดเล็ก ๆ น้อย ๆ โดยไม่ตั้งใจ

3.6 การสาธิต (Demonstrating) การนำในการสาธิต คือ การนำเผยแพร่ทางวิชาการศึกษานิเทศก์สาธิตบทเรียน สาธิตการสอนวิธีต่าง ๆ แก่คณะครู สนับสนุนให้โรงเรียนมีการสาธิตวิชาการแก่ชุมชน เช่น จัดสัปดาห์เกษตร สัปดาห์วัฒนธรรม สาธิตเมื่อมีความเคลื่อนไหวทางวิชาการใหม่ ๆ

4. การควบคุม (Controlling Processes) ประกอบด้วย

4.1 ทำให้ถูกต้อง (Taking Corrective Action) การควบคุมในการนิเทศแตกต่างจากการควบคุมทางบริหาร เพราะการนิเทศใช้พระคุณมากกว่าพระเดช เมื่อทราบความบกพร่องของครู ศึกษานิเทศก์จะใช้เทคนิคการนิเทศแก้ไขข้อบกพร่องนั้นซึ่งเป็นไปเพราะครูมีความเชื่อถือศรัทธาในหลักการความร่วมมือในด้านนี้มาจากการใช้อำนาจบังคับ

4.2 ความเจริญงอกงาม (Expediting) กรณีที่การกระทำนั้นถูกต้อง หรือ การเรียนการสอนดำเนินการไปอย่างมีประสิทธิภาพ ศึกษานิเทศก์ย่อมช่วยให้กิจการนั้น ประสบผลสำเร็จยิ่งขึ้น

4.3 การกล่าวโทษเป็นลายลักษณ์อักษร (Reprimanding) การทำงานร่วมกับ บุคคลหลายประเภท เรายอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นพื้นฐาน บุคคลบางคนยอมง่ายต่อการแนะนำ บางคนต้องใช้หลักการเข้มงวด กวดขันจึงจะยอมเปลี่ยนแปลงแก้ไข

4.4 บทกำหนดโทษ (Applying Sanctions) เมื่อแนะนำช่วยเหลือโดย ประการต่าง ๆ แต่ไม่มีการปรับปรุงแก้ไข บทกำหนดโทษเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการบริหารทั่วไป

5. กระบวนการประเมินผล (Assessing Processes) การประเมินค่าของสิ่งใด เป็นกระบวนการขั้นสุดท้ายของสิ่งนั้น

5.1 พิจารณาผลงาน (Judging Performance) ประเมินค่าของผลงาน ว่าดี - เลวประการใด

5.2 วัดผล (Measuring Performance) วัดผลสัมฤทธิ์ผลการทำงาน ส่วนแฮร์ริส (Harris. 1975 : 14 - 15) มีแนวความคิดในเรื่องของกระบวนการ นิเทศการศึกษาดังนี้

1. ขั้นวางแผน (Planning Process) ได้แก่ การคิด การตั้งวัตถุประสงค์ การคาดการณ์ล่วงหน้า การกำหนดตารางงาน การค้นหาวิธีปฏิบัติงานและการวางแผนงาน
2. ขั้นการจัดโครงการ (Organizing Process) ได้แก่ การตั้งเกณฑ์มาตรฐาน การรวบรวมทรัพยากรที่มีอยู่ทั้งคนและวัสดุอุปกรณ์ ความสัมพันธ์แต่ละขั้น การมอบหมายงาน การประสานงาน การกระจายอำนาจหน้าที่ โครงการสร้างขององค์การและพัฒนานโยบาย
3. ขั้นการนำเข้าสู่การปฏิบัติ (Leading Process) ได้แก่ การตัดสินใจ การเลือกสรรบุคคล การเร้าใจให้มีความตั้งใจคิดริเริ่มอะไรใหม่ ๆ การสาธิต การจูงใจ การให้คำแนะนำ การสื่อสาร การกระตุ้นเสริมกำลังใจ การแนะนำนวัตกรรมใหม่ ๆ และให้ความสะดวกในการทำงาน

4. ขั้นการควบคุม (Controlling Process) ได้แก่ การสั่งการให้รางวัล การลงโทษ การให้โอกาส การตำหนิ การไล่ออก และการบังคับให้กระทำตาม

5. ขั้นประเมินผล (Assesing Process) ได้แก่ การตัดสินใจ การปฏิบัติงาน การวิจัย และการวัดผลการปฏิบัติงาน

สังค อุทรานันท์ (2529 : 14) ได้สรุปกระบวนการนิเทศการศึกษา โดยเชื่อว่า การนิเทศมีความสอดคล้องกับสภาพของสังคมไทยไว้ 5 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 วางแผนการนิเทศ (Planning) "P"

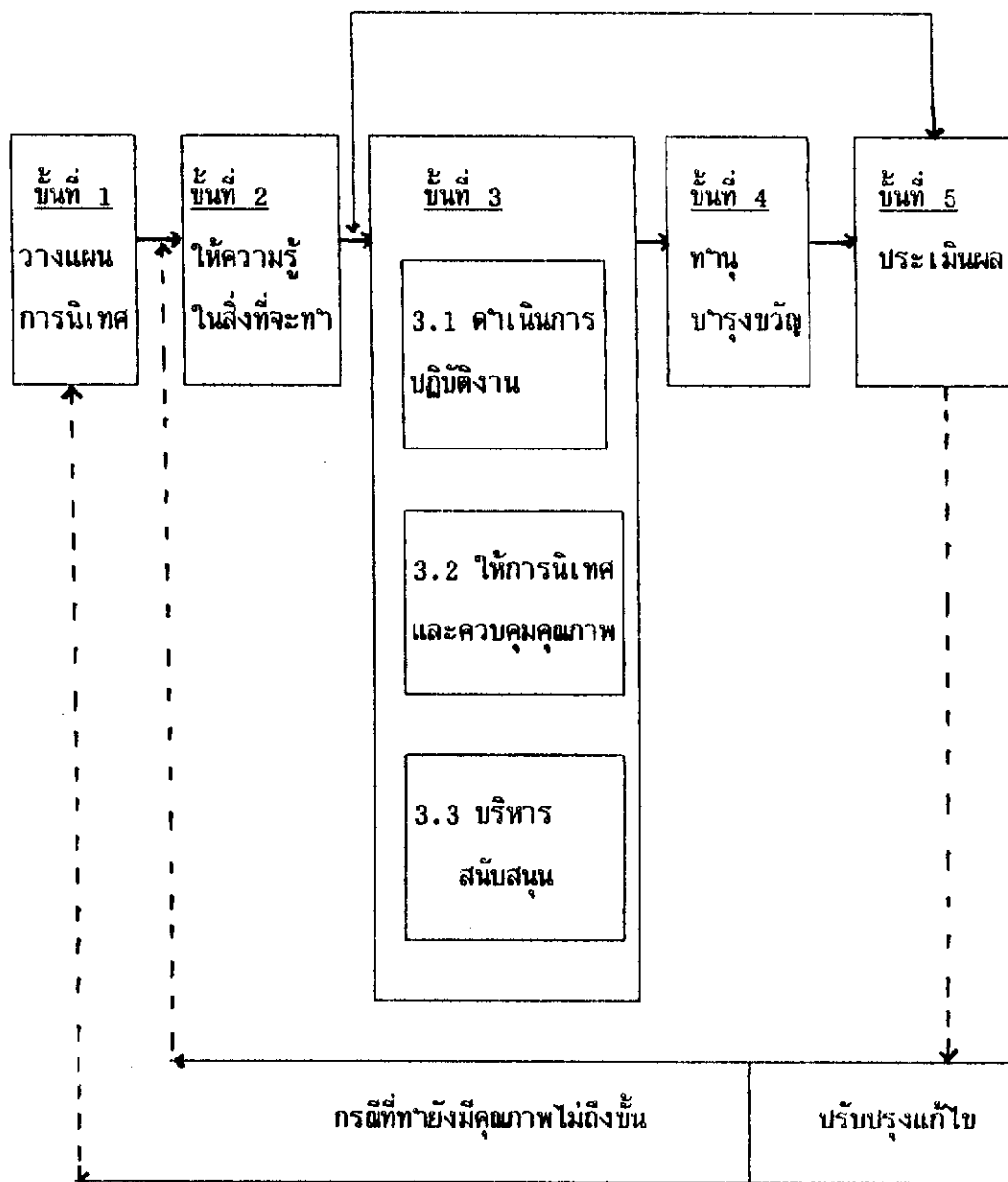
ขั้นที่ 2 ให้ความรู้ ความเข้าใจในการทำงาน (Informing) "I"

ขั้นที่ 3 ลงมือปฏิบัติงาน (Doing) "D"

ขั้นที่ 4 สร้างเสริมกำลังใจ (Reinforeing) "R"

ขั้นที่ 5 ประเมินผลการนิเทศ (Evaluating) "E"

ดังแผนภูมิประกอบ ในหน้าต่อไป ดังนี้

กรณีที่ทำยังไม่ได้ผล

ภาพประกอบ 1 กระบวนการนิเทศการศึกษาที่เชื่อว่าเป็นการนิเทศที่มีความสอดคล้องกับสภาพของสังคมไทย

กระบวนการนิเทศการศึกษาดังกล่าว จัดเป็นการนิเทศของบุคคลจากภายนอกโรงเรียน เช่น ผู้บริหารการศึกษา ศึกษาานิเทศก์ ประธานกลุ่มโรงเรียน จะเป็นผู้นำเน้นการนิเทศเป็นส่วนใหญ่

สรุปได้ว่า กระบวนการนิเทศการศึกษา หมายถึง ขั้นตอนหรือแบบแผนต่าง ๆ ในการดำเนินการนิเทศการศึกษา โดยมีความต่อเนื่อง สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

หลักสำคัญของการนิเทศการศึกษา

ไวลส์ (Wiles. 1975 : 3 - 4) ได้เสนอแนะหลักการนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้

1. ให้ความสำคัญกับครูทุกคน และทำให้เห็นว่า ต้องการความช่วยเหลือจากเขา
2. แผนงานหรือความเจริญก้าวหน้าเป็นผลมาจากการทำงานเป็นทีม
3. หาโอกาสพบปะสังสรรค์เป็นกันเองกับครูโดยสม่ำเสมอ
4. เปิดโอกาสให้สมาชิกได้แสดงความคิดเห็นและส่งเสริมให้มีความคิดริเริ่ม
5. เป็นมิตร ไม่ตรีกับบุคคลทั่วไป
6. ปรึกษากับหมู่คณะเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงใด ๆ อันจะพึงมี
7. พิจารณาสภาพที่เป็นปัญหาของสมาชิก อาจจะซักถาม สัมภาษณ์หรือให้คณะครูเสนอ

ปัญหาที่อยู่ในความสนใจร่วมกัน

8. หากศึกษานิเทศก์กระจัดกระจ่างมีชีวิตชีวา หมู่คณะย่อมจะเป็นเช่นนั้น
9. บทบาทการนำของศึกษานิเทศก์คือ การประสานงาน และการช่วยเหลือทาง

วิชาการ

10. พังมากกว่าพูด
11. การปฏิบัติงานเริ่มด้วยปัญหาของสมาชิก
12. วางแผนปฏิบัติงานของหมู่คณะไว้
13. ตำแหน่งหน้าที่มิได้ทำให้ศึกษานิเทศก์ต้องเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือความเป็น

มิตร ไมตรีในหมู่คณะต้องชะงักลง

14. พยายามใช้ประสบการณ์ด้านความสามารถต่าง ๆ ของครูอาวุโสให้เกิดประโยชน์ในการนิเทศมากที่สุด

15. ตัดสินใจในแนวแน่ทันต่อเหตุการณ์

16. เอาใจใส่รู้งานในหน้าที่

17. สนใจสวัสดิภาพของสมาชิก

18. สำนึกและปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ

19. มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติความรับผิดชอบให้แก่หมู่คณะ

วิจิตร วรุตบางกูร สุพิชญา อีระกุล และกาญจนา ศรีกาฬสินธุ์ (2524 : 4)

เสนอแนะหลักสำคัญในการนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้

1. หาท่างให้ครูรู้จักช่วยและพึ่งตนเอง ไม่ใช่คอยจะอาศัยและหวังพึ่งศึกษานิเทศก์หรือคนอื่นตลอดเวลา

2. ช่วยให้ครูมีความเชื่อมั่นในตนเอง สามารถที่จะวิเคราะห์และแยกแยะปัญหาต่าง ๆ ด้วยตนเองได้

3. ต้องทราบความต้องการของครู แล้ววางแผนการนิเทศเพื่อตอบสนองความต้องการนั้น

4. ศึกษาปัญหาต่าง ๆ ของครู และทำความเข้าใจกับปัญหานั้น ๆ แล้วพิจารณาหาทางช่วยแก้ไข

5. ชักจูงให้ครูช่วยกันแยกแยะและวิเคราะห์ปัญหาร่วมกัน

6. การแก้ไขปัญหามีเกี่ยวกับการเรียนการสอน ควรเปิดโอกาสให้ครูได้ใช้ความคิดและลงมือกระทำเองให้มากที่สุด

7. รับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ของครู แล้วนำมาพิจารณาร่วมกัน

8. ช่วยจัดหาแหล่งวิทยากร อุปกรณ์การสอน ตลอดจนเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ ให้แก่ครู

9. ช่วยจัดหาเอกสารหนังสือ และตำราต่าง ๆ ให้แก่ครู

10. ช่วยให้ครูรู้จักจัดหาหรือจัดหาวัสดุอุปกรณ์การสอนที่ขาดแคลนด้วยตนเองโดยใช้วัสดุในท้องถิ่นที่มีอยู่

11. ทาทางให้โรงเรียน ชุมชน และหน่วยงานที่ใกล้เคียงมีความสัมพันธ์กัน และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
12. ต้องยอมรับนับถือบุคลากรที่ร่วมงานในโรงเรียนนั้น ๆ และแสดงให้เห็นว่า เขามีความสำคัญในสถานศึกษานั้น ๆ ด้วย
13. ช่วยให้ผู้ครูได้แถลงกิจกรรม และผลงานต่าง ๆ ของโรงเรียนให้ชุมชนทราบ โดยสม่ำเสมอ
14. ต้องทำความเข้าใจกับผู้บริหารโรงเรียนกับองค์การหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
15. ช่วยประสานงานระหว่างโรงเรียนกับองค์การหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
16. รวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่เห็นว่าเป็นประโยชน์มาทำการวิเคราะห์และวิจัย
17. ทำความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องราวต่าง ๆ ของการศึกษาอย่างแจ่มแจ้งเพื่อจะได้ ดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย

บทบาทการนิเทศการศึกษาของหน่วยงานบริหารระดับกลาง ระหว่างรัฐกับโรงเรียน

จากการศึกษาบทบาทการนิเทศการศึกษาของหน่วยงานบริหารการศึกษาระดับกลาง ระหว่างระดับรัฐกับระดับโรงเรียนของประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า หน่วยงานดังกล่าว มีบทบาทหน้าที่ดังต่อไปนี้

หน้าที่โดยทั่วไป (General Function)

1. ให้บริการทางการศึกษาแก่โรงเรียนต่าง ๆ ในท้องถิ่น
2. จัดดำเนินงานของรัฐกับของโรงเรียนต่าง ๆ ในท้องถิ่น
3. ให้บริการแก่รัฐและโรงเรียนต่าง ๆ ตามที่กฎหมายกำหนด
4. ให้บริการวิชาชีพแก่โรงเรียนต่าง ๆ ในท้องถิ่น
5. เป็นหน่วยงานควบคุมมาตรฐานการศึกษาให้แก่รัฐ

หน้าที่เฉพาะ (Limited Function)

มีหน้าที่ช่วยงานการศึกษาของท้องถิ่น โดยทำหน้าที่เป็นผู้นำของชุมชน ในด้านการศึกษา โดยเฉพาะการช่วยงานต่าง ๆ ของโรงเรียนทั้งในชนบทและในเมือง และสำหรับการบริการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับงานนิเทศการศึกษาที่หน่วยงานระดับนี้จะต้องกระทำ ได้แก่

1. งานประชาสัมพันธ์ (Public Relation) ทำงานส่วนใหญ่ด้านการประชาสัมพันธ์ งานสำคัญที่จะต้องทำในแต่ละชุมชน คือ ต้องติดต่อสื่อสารกับมวลชนอย่างได้ผลหน่วยงานจะใช้วิธีสื่อสารมวลชนทุกชนิดเท่าที่จะทำได้ เช่น โดยทางวิทยุ โทรทัศน์ การพบปะกับประชาชน (Public Meeting) และโดยขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานปกครองอื่น ๆ

2. การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ (Effective Communication) การติดต่อสื่อสารภายในหน่วยงาน ควรใช้ประโยชน์จากวิธีออกจดหมายข่าว จุลสาร และการเสนอรายงาน แก่คณะผู้ร่วมงานในโรงเรียนต่าง ๆ ภายในความดูแลของแต่ละหน่วยงาน การติดต่อกับชุมชน นอกโรงเรียน ควรใช้การสื่อสารสองทาง ซึ่งหน่วยงานควรหาทางช่วยให้ตัวแทนของชุมชน เปิดเผยถึงความต้องการของเขาให้โรงเรียนได้ทราบ บริการของหน่วยงานควรมีผลออกมา ในรูปของความร่วมมือกันทำงานระหว่างชาวบ้านกับโรงเรียน

3. การจัดครูเข้าทำงาน (Teacher Personal Placement) ในขณะเดียวกัน หน่วยงานบริหาร ควรช่วยงานด้านจัดวางตัวครูเข้าทำงานในโรงเรียน การลงทะเบียนสมัคร เข้ารับการฝึกอบรมและการประเมินผลการฝึกอบรม การจัดระบบแฟ้มเกี่ยวกับการมอบหมายงาน เฉพาะแต่ละเรื่อง ให้ระบบข้อมูลทันสมัยและพร้อมที่จะหยิบใช้ได้ง่าย ก็นับเป็นงานสำคัญที่จะช่วยให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จ นอกจากนี้ระบบข้อมูลจากคอมพิวเตอร์ก็เป็นเรื่องจำเป็นมาก ในหน่วยงาน

4. การจัดบริการเกี่ยวกับหลักสูตร (Curriculum Service) ฝ่ายบริการหลักสูตร เป็นฝ่ายที่มีขนาดใหญ่ และทำงานเกี่ยวข้องกับห้องเรียนมากที่สุด หน่วยงาน บริหารขนาดใหญ่และขนาดกลาง จะแบ่งงานออกหลายฝ่ายมีผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้แนะแนวทาง การทำงานของแต่ละฝ่าย เหล่านี้จะทำหน้าที่ให้บริการต่าง ๆ ทั้งในด้านสื่อการสอน โครงการศึกษาการวิจัยและการแนะแนว การดูแลการเข้าเรียนและการให้คำปรึกษาตลอดจนการรับส่งนักเรียน

5. ให้ความช่วยเหลือด้านการศึกษาเป็นพิเศษ (Special Assistance) บางแห่งสามารถส่งผู้เชี่ยวชาญไปให้ความช่วยเหลือแก่โรงเรียนเป็นพิเศษ เช่น ช่วยเหลือด้านการพยาบาล การทดสอบสภาพการได้ยิน ทดสอบทางสุขภาพจิต สุขภาพฟัน บางครั้งอาจช่วย จัดโปรแกรมสำหรับเด็กไม่ปกติ และในปัจจุบันนี้ยังมีหน่วยงานดังกล่าวที่ให้ความสนใจเกี่ยวกับการให้บริการด้านการศึกษาพิเศษและบริการด้านคอมพิวเตอร์ เกิดขึ้นอีกด้าน

6. การนิเทศการศึกษาซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายสุดท้าย (Supervision The Final Goal) ผลสุดท้ายของงานหน่วยบริหารที่ปรากฏก็คือ การนิเทศในรูปแบบใดแบบหนึ่ง การนิเทศจะทำงานลักษณะให้บริการ เพื่อที่จะดำเนินงานนิเทศให้มีประสิทธิภาพ จะต้องคำนึงถึงส่วนประกอบสำคัญ 3 ประการ ดังนี้

6.1 ผู้บริหาร

6.2 คณะผู้ร่วมงาน

6.3 บริการต่าง ๆ ที่หน่วยงานจัดขึ้นเพื่อสนับสนุนงานนิเทศ ผู้เชี่ยวชาญที่ได้รับ การฝึกอบรมมาอย่างดีในหน่วยงานบริหาร สามารถจะช่วยประสานงานและปรับปรุงงานด้าน การสอนของโรงเรียนในระบบได้อย่างดี งานสำคัญยิ่งของผู้บริหารการศึกษาของหน่วยบริหาร ดังกล่าวก็คือการแสวงหา staff ที่มีความสามารถร่วมงานนั่นเอง ความอุดมสมบูรณ์ใน งบประมาณนั้นไม่สามารถช่วยจัดความอ่อนแอในงานวิชาชีพของคณะผู้ร่วมงานได้เลยหากขาด คณะผู้ร่วมงานที่สามารถ

สำหรับหน้าที่ของหน่วยงานการศึกษาระดับกลางระหว่างระดับประเทศกับระดับโรงเรียน ของประเทศไทยเรานั้น มีอยู่ 2 ระดับ ได้แก่ ระดับจังหวัดและระดับอำเภอ ซึ่งใน การบริหารงานด้านการประถมศึกษา นั้น หน่วยงานบริหารระดับจังหวัดได้แก่ สำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดและหน่วยงานบริหารระดับอำเภอ ได้แก่ สำนักงานการประถมศึกษา อำเภอซึ่งสำนักงานดังกล่าวแต่ละระดับต่างก็มีบทบาทที่จะต้องนิเทศการศึกษาตามหน้าที่ที่สำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติกำหนดไว้ สำหรับหน่วยงานที่ทำหน้าที่นิเทศการศึกษา ใกล้เคียงกับโรงเรียนมากที่สุดก็คือ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอซึ่งมีหัวหน้าการประถมศึกษา อำเภอเป็นผู้นำบังคับบัญชาและรับผิดชอบการปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายดังต่อไปนี้

หน้าที่ของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอ

หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอ มีหน้าที่ปฏิบัติราชการตามมาตรา 26 และมาตรา 27 แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2523 นอกจากนั้นยังมีหน้าที่เกี่ยวกับการตรวจ พิจารณาวินิจฉัยสั่งการ เรื่องที่เจ้าหน้าที่บันทึกเสนอหรือ

จัดทำเสนอเพื่อลงนาม ตรวจสอบ ตรวจสอบบัญชีการเงินรับผิดชอบ และควบคุมดูแลงานของ
สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอทุกประเภท บริหารงานการศึกษาภายใน
อำเภอหรือกิ่งอำเภอตามอำนาจหน้าที่ กฎหมาย ระเบียบ แบบแผนและงานที่สำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดมอหมาย สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2525 :
327) ซึ่งในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอนั้นมีงานอยู่ 3 ฝ่าย งานที่หัวหน้าการประถมศึกษา
อำเภอรับผิดชอบในการบริหาร คือ งานบริหารทั่วไป งานการเงินและพัสดุ และงานนิเทศ
การศึกษา

งานนิเทศการศึกษาในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอที่หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ
จะต้องรับผิดชอบในการบริหารและควบคุมกำกับ

สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอ เป็นหน่วยงานบริหารประถมศึกษา
ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด มีหน้าที่ปฏิบัติงานธุรการของ
คณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ การจัดการศึกษาในเขตอำเภอ และปฏิบัติงานอื่นตามที่
กฎหมายกำหนดและตามที่คณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอมอบหมาย (พระราชบัญญัติ
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2523 มาตรา 26)

จากการวิเคราะห์ภารกิจของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอซึ่งมีหัวหน้า
การประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอเป็นผู้รับผิดชอบในการบริหารงานอยู่นั้น พบว่า ภาระหน้าที่
ที่สำคัญคือ การจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาของอำเภอให้บรรลุจุดหมาย และมีประสิทธิภาพ
เป็นอย่างดี แต่อย่างไรก็ตามการปฏิบัติภารกิจนี้จะประสบผลสำเร็จได้มากน้อยแค่ไหนย่อมขึ้นอยู่กับ
องค์ประกอบหลายประการ เช่น การบริหาร การนิเทศการศึกษา การจัดสรรทรัพยากรที่มี
ประสิทธิภาพ ตลอดจนการได้รับการสนับสนุนจากทุกฝ่าย โดยเฉพาะการนิเทศการศึกษา ซึ่งถือว่าเป็น
ปัจจัยที่สำคัญต่อการพัฒนาการศึกษาของอำเภอ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้กำหนดระบบการนิเทศการศึกษา
ไว้ดังนี้ คือ การกำกับ ดูแล และนิเทศ ซึ่งหมายถึงกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหาร
และศึกษานิเทศก์เพื่อให้ผู้รับการนิเทศมีความมั่นใจในการทำงาน สามารถแก้ไขปรับปรุงการ

ทำงาน และพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนให้มีคุณภาพตรงจุดหมายของหลักสูตร
ประถมศึกษา โดยการนิเทศตั้งแต่ระดับชาติ ระดับจังหวัด ระดับอำเภอ ระดับกลุ่มโรงเรียนและ
ระดับโรงเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2530 : 3 - 19)

สำหรับการะหน้าที่การปฏิบัติงานทางด้านการนิเทศการศึกษาของหัวหน้าการประถมศึกษา
อำเภอหรือกิ่งอำเภอ ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติกำหนดนั้น ได้แก่
งานพัฒนาการศึกษา งานการเรียนการสอน งานส่งเสริมคุณลักษณะนักเรียน งานนิเทศและ
ตรวจเยี่ยม งานสนับสนุนทางวิชาการ งานข้อมูลทางการศึกษา และงานศูนย์วัสดุอุปกรณ์
(สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2525 : 247 - 257) ซึ่งมีรายละเอียด
ต่าง ๆ ดังนี้คือ

1. งานพัฒนาการศึกษา เป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา
ในเรื่องต่าง ๆ กล่าวคือ

1.1 งานสนับสนุนโรงเรียนให้ได้มาตรฐาน เป็นงานที่สนับสนุนส่งเสริม
ให้โรงเรียนจัดอาคาร ห้องเรียน ห้องสมุด ห้องพยาบาล ห้องอื่น ๆ และบริเวณให้อยู่ในเกณฑ์
สามารถปรับปรุงส่งเสริมงานวิชาการให้ได้มาตรฐานโดยให้แต่ละโรงเรียน

1.1.1 กำหนดเป้าหมายปรับปรุงในแต่ละขั้นตอนและ

1.1.2 หาแหล่งสนับสนุน ส่งเสริมมาตรฐานในโรงเรียนให้ได้

ใกล้เคียงกัน เช่น สนับสนุนในด้านงบประมาณ หรือแหล่งสนับสนุนจากชุมชน มูลนิธิ สมาคม ฯลฯ

1.2 งานพัฒนาบุคลากรในการเรียนการสอน เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา
บุคลากรทางการศึกษา โดยให้การสนับสนุนส่งเสริมและดำเนินการอบรมสัมมนา เพื่อให้ผู้บริหาร
และครูผู้สอนมีความรู้และทักษะเกี่ยวกับการเรียนการสอน โดยให้ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1.2.1 สืบหาความจำเป็นในการฝึกอบรม

1.2.2 ระบุภารกิจที่เป็นปัญหา

1.2.3 กำหนดวัตถุประสงค์ในการฝึกอบรม

1.2.4 วิเคราะห์ภารกิจกับเกณฑ์เพื่อหาระดับความสำคัญ

1.2.5 กำหนดวัตถุประสงค์ของหัวข้อวิชาและแนวการอบรม

1.2.6 กำหนดระยะเวลาของหัวข้อวิชาและเรียงลำดับหัวข้อวิชา

1.3 การปรับปรุงงานวิชาการให้ได้มาตรฐาน เป็นงานที่เกี่ยวกับการตรวจสอบงานวิชาการในโรงเรียนในสังกัดว่า ได้มาตรฐานหรือไม่ โดยเปรียบเทียบกับมาตรฐานทางวิชาการที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติกำหนด เช่น

1.3.1 สํารวจมาตรฐานกลุ่มโรงเรียน โรงเรียน และอำเภอ

1.3.2 กำหนดเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำของกลุ่มโรงเรียน โรงเรียนและอำเภอ

1.3.3 ปรับปรุงมาตรฐานของกลุ่มโรงเรียนและอำเภอให้เข้ากับมาตรฐานขั้นต่ำที่กำหนดไว้

1.3.4 จัดทำโครงการเพื่อปรับปรุงมาตรฐานทางวิชาการของกลุ่มโรงเรียน โรงเรียน อำเภอ ให้ใกล้เคียงมาตรฐานกลางของจังหวัดและระดับชาติต่อไป

1.4 การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของอำเภอทั้งอำเภอ เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดทางเลือก เพื่อใช้เป็นแนวทางแก้ปัญหาหรือพัฒนาการศึกษาของอำเภอให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งมีทั้งแผนระยะสั้น 1 ปี เรียกว่า แผนปฏิบัติการประจำปี และแผนระยะยาว 5 ปี เรียกว่า แผนพัฒนา เช่น

1.4.1 ศึกษานโยบายและเป้าหมาย แผนพัฒนาการศึกษาของจังหวัดและแผนพัฒนาของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1.4.2 ศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหา

1.4.3 กำหนดนโยบายและเป้าหมาย

1.4.4 กำหนดทางเลือก จะออกมาเป็นรูปโครงการ/แผนงาน

1.4.5 จัดสรรงบประมาณ

1.4.6 ลงมือปฏิบัติตามแผนที่กำหนด

1.4.7 ติดตามประเมินผล และควบคุมมาตรฐาน

1.5 การติดตามและประเมินผล เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการตรวจผลที่ได้จากการปฏิบัติงานและจากการรายงานของโรงเรียน และกลุ่มโรงเรียนในสังกัด เช่น

1.5.1 ตรวจเยี่ยมนิเทศการปฏิบัติตามแผนของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ

1.5.2 ประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนงานของสำนักงานและโครงการ
ที่วางไว้

1.5.3 จัดระบบการรายงานโดยตกลงกันในเรื่องเวลาเพื่อแสดงความ
ก้าวหน้าของโครงการ

จะเห็นว่า งานพัฒนาการศึกษาเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดมาตรฐานโรงเรียน
มาตรฐานทางวิชาการ แล้วส่งเสริมสนับสนุนให้โรงเรียนปรับปรุงพัฒนาให้ได้มาตรฐานที่กำหนด
โดยใช้แผนพัฒนาการศึกษาของอำเภอและการติดตามประเมินผลเป็นเครื่องมือดำเนินการ

2. งานการเรียนการสอน ได้แก่ การดำเนินงานเกี่ยวกับหลักสูตร และหนังสือ
แบบเรียน การผลิตและการใช้สื่อการเรียนการสอน การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและ
การประเมินผลทางการเรียนการสอน

2.1 งานเกี่ยวกับหลักสูตรและแบบเรียน เป็นงานวิเคราะห์หลักสูตร
แบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบทั้งปรับปรุงให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ เช่น

แนวปฏิบัติเกี่ยวกับหลักสูตร

1. วิเคราะห์เปรียบเทียบเนื้อหาสาระและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร
กับสภาพปัญหาความต้องการและทรัพยากรท้องถิ่น ว่ามีความน่าจะเป็นไปได้มากน้อยเพียงใด

2. กำหนดแนวทางที่จะปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพของ
ท้องถิ่นให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

3. กำหนดเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำสุดที่จะให้บรรลุจุดมุ่งหมายของ
หลักสูตรในเชิงคุณภาพ

แนววิเคราะห์เกี่ยวกับแบบเรียน

1. วิเคราะห์ตรวจสอบในสิ่งต่อไปนี้

1.1 ความถูกต้องในสาระสำคัญของเนื้อหาตามหลักวิชาของ
แต่ละกลุ่ม

1.2 การจัดลำดับความสัมพันธ์ของเนื้อหาว่าครอบคลุมหลักสูตร
หรือไม่

1.3 การส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมตามจุดมุ่งหมายอย่างน้อยเพียงใด

1.4 รูปภาพ ตัวหนังสือ เหมาะสมแก่ชั้นและวัยอย่างน้อยเพียงใด

1.5 ความคงทนถาวร

2. จัดทำผลวิเคราะห์หนังสือแบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบที่กระทรวงศึกษาธิการอนุญาตให้ใช้ในโรงเรียนได้ไว้เป็นหลักฐานทุกเล่มเผยแพร่ ให้ผู้บริหารและครูผู้สอน เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาที่จะเลือกใช้กับโรงเรียนของตน

3. ประสานงานกับกรมวิชาการในเรื่องการใช้หนังสือแบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบอยู่เสมอ

2.2 การผลิตและการใช้สื่อการเรียนการสอน เป็นงานผลิตและแนะนำวิธี การใช้สื่อการเรียนการสอนแก่ครูในโรงเรียน ตลอดจนสนับสนุนส่งเสริมให้โรงเรียน และกลุ่มโรงเรียนผลิตและใช้สื่อการเรียนการสอนอย่างกว้างขวาง ซึ่งได้กำหนดแนวปฏิบัติดังนี้

2.2.1 ประเภทสิ่งพิมพ์ ได้แก่ คู่มือครู แผนการสอน วารสารเผยแพร่ความรู้ ควรปฏิบัติดังนี้

2.2.1.1 ประเมินความต้องการจำเป็นในด้านสื่อการเรียน
ประเภทคู่มือครู

2.2.1.2 จัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็น

2.2.1.3 ระดมสรรพกำลังของท้องถิ่น ประกอบด้วยครู

ผู้แทนครู วิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิจากสถาบันการศึกษา ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ฯลฯ

2.2.1.4 จัดทำโครงการวางแผนหาสาระ

2.2.1.5 เขียนต้นฉบับ

2.2.1.6 ผลิตให้พอเพียงที่จะจ่ายให้โรงเรียนและครูผู้สอน

2.2.1.7 นิเทศติดตามผลการใช้

2.2.2 ประเภทวัสดุอุปกรณ์

2.2.2.1 สำรวจและจัดทำอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการเรียนการสอน

ทุกวิชา

ท้องถิ่น

2.2.2.2 ออกแบบผลิตหรือประดิษฐ์อุปกรณ์ต้นฉบับด้วยวัสดุ

2.2.2.3 จัดทำคู่มือเกี่ยวกับวิธีใช้และวิธีผลิต

และอื่น ๆ

2.2.2.4 เผยแพร่โดยวิธีสาธิต จัดนิทรรศการตามโอกาส

2.2.2.5 สนับสนุนและส่งเสริมให้โรงเรียนผลิตใช้เอง

2.3 งานวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอน เป็นงานสร้างข้อทดสอบ มาตรฐานและเครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ในสมุดประจำชั้นของชั้น ป.1 - 6 และชั้นอื่น ๆ นอกเหนือจากข้อทดสอบ เช่น

ข้อทดสอบ

1. พยายามจัดทำข้อทดสอบมาตรฐานชนิดต่าง ๆ

หลายแบบ หลายชนิด วัดได้หลายด้าน

2. ข้อทดสอบต้องผ่านขั้นตอนอย่างถูกต้อง ทั้งด้าน

การเขียนนำไปทดลองใช้วิเคราะห์จนข้อทดสอบมีความเชื่อมั่น ไม่น้อยกว่า 0.7

3. การดำเนินการทุกขั้นตอนต้องทำโดยคณะบุคคลประกอบด้วย

นักวิชาการวัดผลและครูแต่ละสาขาวิชา

4. จัดทำธนาคารข้อสอบ เพื่อไว้บริการแก่โรงเรียน

เครื่องมือวัดผลการเรียนรู้

1. ศึกษารายละเอียดและแนวทางของคู่มือวัดผล

2. พยายามจัดทำเครื่องมือชนิดต่าง ๆ ที่นอกเหนือจาก

ข้อสอบโดยขยายให้กว้างออกไป

3. ดำเนินการทุกขั้นตอน เช่นเดียวกับการสร้างข้อสอบ

มาตรฐาน

4 จัดทำธนาคาร เช่นเดียวกับข้อทดสอบมาตรฐาน

2.4 การประเมินผลการเรียนการสอน เป็นงานประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเป็นส่วนรวมและเป็นรายโรงเรียน เช่น

2.4.1. นำเครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนไปทดสอบก่อนเริ่มเรียนแล้วบันทึกไว้

2.4.2 เมื่อสิ้นสุดการเรียนแต่ละเรื่อง แต่ละบท แต่ละภาค แต่ละปี นำเครื่องมือชุดเดิมไปทดสอบอีกครั้งหนึ่งแล้วบันทึกไว้

3.4.3 นำผลจากการทดสอบครั้งแรกและครั้งหลังมาวิเคราะห์เปรียบเทียบเพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

4.4.4 จัดทำรายงานและเผยแพร่ตามวิธีที่เหมาะสม

จะเห็นได้ว่างานการเรียนการสอนเป็นงานที่ดำเนินการเกี่ยวกับการเรียนการสอนในห้องเรียนโดยตรง ซึ่งได้แก่ การวิเคราะห์หลักสูตรแบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบ แล้วปรับให้เหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่น ตลอดจนการผลิต การใช้สื่อการจัดทำเครื่องมือวัดผล ส่งเสริมให้โรงเรียนนำไปใช้ และการประเมินผลการสอนของครูด้วย

3. งานส่งเสริมคุณลักษณะนักเรียน เป็นงานที่ปฏิบัติงานด้านงานอนามัยโรงเรียน การกีฬา ลูกเสือ ยุวกาชาด และการส่งเสริมวัฒนธรรม แบ่งออกเป็น 3 งาน ดังนี้คือ

3.1 งานอนามัยโรงเรียน เป็นงานที่เกี่ยวกับการสนับสนุนและส่งเสริมการประสานงานกับเจ้าหน้าที่อนามัย การรักษาความสะอาดของอาคารสถานที่ และบริเวณโรงเรียน การตรวจสุขภาพนักเรียน จัดให้มีระเบียบสุขภาพ การปฐมพยาบาล สวัสดิศึกษา การป้องกันและหลีกเลี่ยงยาเสพติด เช่น

3.1.1 ออกหนังสือไปยังโรงเรียนให้ปฏิบัติ ดังนี้

3.1.1.1 ประสานกับเจ้าหน้าที่อนามัยชุมชน

3.1.1.2 จัดโรงเรียนให้ถูกสุขลักษณะ เช่น น้ำดื่ม น้ำใช้

ห้องน้ำ ห้องส้วมรักษาความสะอาดอาคารสถานที่และบริเวณโรงเรียน

3.1.1.3 ตรวจสุขภาพนักเรียนอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง

จัดทำระเบียบสุขภาพนักเรียนให้เป็นปัจจุบัน

3.1.1.4 สอนการปฐมพยาบาล สวัสดิศึกษา พร้อมฝึกปฏิบัติจริง

3.1.1.5 บั๊องกันและสอนให้นักเรียนหลีกเลียงยาเสพติด

3.1.2 ใหัโรงเรียนจัดกิจกรรมสัปดาห์ออนามัยประจำปี

3.1.3 จัดทาแบบประเมินสัภาพของนักเรียน โดยขอความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ออนามัยโรงเรียน

3.1.4 สร้างความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทุกระดับ

3.1.5 สนับสนุนส่งเสริมใหัโรงเรียนเชิญวิทยากรในท้องถิ่นมาใชัให้เกิดประโยชน์แก่งานออนามัย

3.1.6 ควรจัดทำโครงการนำร่องเพื่อทดลองเชิงปฏิบัติการ

3.1.7 ใหัความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ออนามัยโรงเรียนอย่างเต็มที่

3.2 การกีฬา ลูกเสือ และยุวกาชาด เป็นงานที่สนับสนุนและส่งเสริมงานกีฬาภายในโรงเรียน งานกีฬาระหว่างโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนการอยู่ค่ายพักแรม และการชุมนุมลูกเสือหรือยุวกาชาดของนักเรียน เช่น

3.2.1 จัดงบประมาณสนับสนุนการกีฬาระดับอำเภอ หรือกลุ่มโรงเรียน

3.2.2 ส่งเสริมกีฬาให้เป็นไปอย่างกว้างขวาง เช่น การแข่งขันกีฬาภายในกีฬากลุ่ม ฯลฯ

3.2.3 ใหัการสนับสนุนการจัดกิจกรรมลูกเสือ ยุวกาชาด เช่น การอยู่ค่ายพักแรม การชุมนุมลูกเสือหรือยุวกาชาด เป็นต้น

3.2.4 การจัดกิจกรรมนอกสถานศึกษาให้คำนึงถึงระเบียบการพานักเรียนไปศึกษานอกสถานที่ด้วย

3.3 การส่งเสริมวัฒนธรรม เป็นงานที่ส่งเสริมใหัโรงเรียนควบคุม ดูแลความประพฤติ อบรมจริยธรรมแก่นักเรียน จัดกิจกรรมทางศาสนาในชุมชน และการบำรุ้งศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น เช่น

3.3.1 ออกหนังสือไปยังโรงเรียนใหัความสำคัญแก่งานต่อไปนี้คือการควบคุมดูแลความประพฤติ การอบรมศีลธรรม จริยธรรม จรรยา มารยาทการจัดกิจกรรมทางศาสนาและชุมชน และกิจกรรมส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น

3.3.2 ให้โรงเรียนพานักเรียนไปร่วมกิจกรรมทางศาสนาหรือนิมนต์พระมาอบรมศีลธรรมแก่นักเรียน

3.3.3 ให้โรงเรียนสอนศิลปะและวัฒนธรรมให้เกิดการปฏิบัติมากที่สุด
จะเห็นว่าการส่งเสริมคุณลักษณะนักเรียนเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสนับสนุนให้โรงเรียนได้จัดกิจกรรมด้านสุขภาพ อนามัย การป้องกันโรคต่าง ๆ และการจัดสภาพแวดล้อมที่ดีให้แก่นักเรียน ตลอดจนการดำเนินการฝึกทักษะนิสัยที่พึงประสงค์ โดยใช้กิจกรรมกีฬา ลูกเสือ ยุวทูต และ การส่งเสริมวัฒนธรรมเป็นเครื่องมือดำเนินการ

4. งานนิเทศและตรวจเยี่ยม งานนิเทศและตรวจเยี่ยมเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนการนิเทศ การตรวจเยี่ยม และการประสานงานทางวิชาการแบ่งออกเป็น 3 งานดังนี้

4.1 การนิเทศ เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนอำนวยความสะดวกและสนับสนุนให้เกิดการนิเทศการศึกษาในระดับอำเภอและกลุ่มโรงเรียน โดยกำหนดเป็นโครงการ

4.2 การตรวจเยี่ยม เป็นงานที่ต้องปฏิบัติเพื่อติดตามควบคุมกำกับผลการปฏิบัติงานของโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียน เช่น

4.2.1 วางแผนการตรวจเยี่ยม โดยกำหนดเป็นรายเดือนหรือรายภาค

4.2.2 สิ่งที่ต้องรู้ในการตรวจเยี่ยมคือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ การดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน และการเสนอแนะในสมุคนิเทศ หรือการประชุมครู

4.3 การประสานงานวิชาการ เป็นงานที่สนับสนุนให้เกิดความร่วมมือระหว่างโครงการ บุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น

4.3.1 วางแผนร่วมกันระหว่างโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนอำเภอและจังหวัดในงานวิชาการที่กำหนดให้ขึ้น

4.3.2 งานวิชาการที่ดำเนินการต้องคำนึงถึงการนำสถาบันที่มีอยู่และแหล่งชุมชนมาใช้ให้เกิดประโยชน์

4.3.3 กำหนดให้งานวิชาการดังกล่าวอยู่ในแผนปฏิบัติงานของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4.3.4 กำหนดการประชุมเป็นระยะเพื่อรายงานความเคลื่อนไหว

4.3.5 ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

จะเห็นได้ว่างานนิเทศและตรวจเยี่ยม เป็นงานที่ต้องปฏิบัติการโดยตรง โดยการกำหนดโครงการนิเทศและตรวจเยี่ยมไว้ล่วงหน้าเป็นอย่างดีและได้มีการประสานงานทางวิชาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ติดต่อกันระหว่างหน่วยงานและบุคลากรต่าง ๆ

5. งานสนับสนุนวิชาการ เป็นงานที่เกี่ยวกับการจัดทำโครงการทางวิชาการการวิจัย การประเมินโครงการและการเผยแพร่ แบ่งออกได้เป็น 4 งานดังนี้ คือ

5.1 โครงการทางวิชาการ เป็นงานวางแผนและกำหนดทางเลือกในการพัฒนา วิชาการโดยเขียนเป็นโครงการระยะสั้นและระยะยาว เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติงานอย่างมีเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ ทั้งเป็นการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนด้วย เช่น

5.1.1 รับทราบนโยบายจากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

5.1.2 สำรวจปัญหาและความต้องการทางวิชาการของโรงเรียน

5.1.3 จัดทำโครงการทางวิชาการเพื่อแก้ปัญหา เช่น โครงการประกวดโรงเรียน ประกวดกลุ่มโรงเรียน ประกวดครูสอนดีเด่นประกวดโรงเรียนผู้นำ การใช้หลักสูตร เป็นต้น

5.1.4 ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามโครงการและรายงานให้หน่วยราชการในสังกัดทราบตามลำดับ

5.1.5 เสนอแนะการปรับปรุง แก้ไขโครงการต่อคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดทราบ

5.2 งานวิจัย เป็นงานที่ส่งเสริมให้ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนนักวิชาการของอำเภอรู้จักนำวิธีการทางวิจัยพื้นฐานมาใช้ในการพัฒนางานวิชาการหรือแก้ปัญหาต่าง ๆ เช่น

5.2.1 ให้โรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนทำสถิติและรวบรวมข้อมูลรายงานอำเภอ ประจำทุกเดือน

5.2.2 ให้โรงเรียน กลุ่มโรงเรียนและอำเภอ นำข้อมูลส่วนหนึ่งมาวิเคราะห์เปรียบเทียบเพื่อเป็นพื้นฐานในการวางแผนแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

5.2.3 จัดการอบรมครูวิชาการของโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนและเจ้าหน้าที่วิชาการของอำเภอให้มีความรู้ทางวิจัยเบื้องต้น

5.3 การประเมินโครงการทางวิชาการ เป็นงานที่ติดตามความก้าวหน้าของโครงการทางวิชาการทุกโครงการที่ได้ดำเนินการไปแล้ว และที่กำลังดำเนินการโดยสม่ำเสมอเพื่อหาทางแก้ไข ปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพ เช่น

5.3.1 กำหนดบุคลากร ในการติดตามผลโครงการทุกโครงการให้ชัดเจน

5.3.2 ผู้ปฏิบัติโครงการรายงานผลความก้าวหน้า ให้ผู้ติดตามทราบ

เป็นระยะ

5.3.3 รายงานการประเมินผลเมื่อสิ้นสุดโครงการ

5.3.4 สรุปผลการปฏิบัติงานในรอบปีทุกโครงการ เสนอแนะข้อควร

ปรับปรุงแก้ไข

5.3.5 ออกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องกับโรงเรียน เพื่อสรุปผลการประเมิน

ตามความจำเป็น

5.4 การเผยแพร่ เป็นงานที่เผยแพร่ผลงานทางวิชาการ ซึ่งจะเป็นการสร้าง ความเข้าใจอันดีระหว่างกลุ่มบุคคลกับประชาชนซึ่งมีแนวปฏิบัติดังนี้

5.4.1 ให้โรงเรียนคัดเลือกผลงานทางวิชาการส่งมายังสำนักงาน

การประถมศึกษาอำเภอทราบทุกภาคเรียน

5.4.2 สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอรวบรวมผลงานตามข้อ 1 จัดทำ

ทำเนียบ

5.4.3 เผยแพร่ อาจกระทำได้หลายทาง เช่น จัดเป็นเอกสาร หนังสือ

สไลด์ จดนิทรรศการ เป็นต้น

จะเห็นได้ว่าการสนับสนุนวิชาการ มีขอบเขตกว้างขวาง ครอบคลุมการดำเนินงานหลายประการ ได้แก่ โครงการทางวิชาการ งานวิจัย การประเมินโครงการ

ทางวิชาการ และการเผยแพร่โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมงานวิชาการของอำเภอ โรงเรียนและกลุ่มโรงเรียน ให้พัฒนาสูงขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ และยังเป็นการสร้างเสริมขวัญ และกำลังใจในการปฏิบัติงานของบุคคลอยู่เสมออีกด้วย

6. งานข้อมูลทางการศึกษา เป็นงานรวบรวมข้อมูล สถิติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การศึกษา เพื่อใช้เป็นข้อมูลวางแผนพัฒนาการศึกษาจัดทำรายงานเพื่อการเผยแพร่ และหา แนวโน้มสถิติต่าง ๆ ในอนาคต มีรายละเอียดดังนี้

6.1 รวบรวมสถิติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา มีแนวปฏิบัติดังนี้ คือ ให้โรงเรียนและกลุ่มโรงเรียน รายงานข้อมูลต่าง ๆ ทั้งในอดีตและปัจจุบันในเรื่องนักเรียน ครู งบประมาณ ประชากร ฯลฯ ตามรูปแบบที่สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอกำหนด

6.2 การจัดทำรายงานเพื่อเผยแพร่ มีแนวปฏิบัติดังนี้ คือ

6.2.1 รวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้จากการรายงานของ โรงเรียน กลุ่มโรงเรียน และจากที่อื่น ๆ จัดทำธนาคารข้อมูล

6.2.2 จัดทำสถิติที่สำคัญและจำเป็นเผยแพร่ เช่น พิมพ์เอกสาร ติดประกาศ บนแผ่นป้าย ฯลฯ

6.3 แนวโน้มของสถิติต่าง ๆ ในอนาคต มีแนวปฏิบัติ ดังนี้คือ

6.3.1 ศึกษาข้อมูลและสถิติต่าง ๆ ที่ได้รับรายงานจากโรงเรียนและกลุ่ม โรงเรียนเกี่ยวกับนักเรียน ครู งบประมาณ ประชากร ฯลฯ

จะเห็นว่า งานข้อมูลทางการศึกษาเป็นงานที่สำคัญต่อการวางแผนพัฒนาการศึกษา ให้มีประสิทธิภาพ จึงเป็นหน้าที่ของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอจะต้องกำกับดูแลการจัดกระทำ รวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ไว้เป็นระบบ โดยจัดทำเป็นธนาคารข้อมูล จัดการเผยแพร่ พร้อมทั้งศึกษา แนวโน้มของสถิติ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องอยู่เสมอ เพื่อให้ข้อมูลทันสมัยถูกต้อง และเป็นประโยชน์ต่อ การวางแผนพัฒนาการศึกษาอย่างแท้จริง

7. งานศูนย์วัสดุอุปกรณ์ เป็นงานที่สนับสนุนและดำเนินการจัดตั้งศูนย์วัสดุทัศนูปกรณ์ โดยการรวบรวมวัสดุทัศนูปกรณ์และเอกสารทางวิชาการ เพื่อบริการแก่หน่วยงานและบุคลากร ทางการศึกษา เช่น

7.1 จัดหาเครื่องโสตทัศนูปกรณ์ต่าง ๆ ให้พร้อมมูล เช่น เครื่องฉายภาพโปรเจกเตอร์ (Overhead Projector) พร้อมอุปกรณ์ เครื่องฉายสไลด์พร้อมอุปกรณ์ เครื่องฉายภาพยนตร์พร้อมอุปกรณ์ กล้องถ่ายภาพพร้อมอุปกรณ์ เครื่อง Copy Slide พร้อมอุปกรณ์ เครื่องขยายเสียงพร้อมอุปกรณ์ จอภาพยนต์ พร้อมอุปกรณ์

7.2 เครื่องโสตทัศนูปกรณ์ต่าง ๆ จัดให้อยู่ในสภาพพร้อมที่จะใช้งานได้ตลอดเวลา

จะเห็นว่า งานศูนย์วัสดุอุปกรณ์เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการแก่หน่วยงานทางการศึกษา ประเภทเครื่องโสตทัศนูปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอน ดังนั้นจึงต้องรวบรวมรักษามูลค่าวัสดุอุปกรณ์ให้ใช้ได้อยู่เสมอ และสามารถบริการแก่ผู้เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากขอบข่ายงานที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติกำหนดพอที่จะสรุปได้ว่า การบริหารงานด้านการนิเทศการศึกษาของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอมีอยู่ 7 งาน ซึ่งหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอจะต้องบริหาร ควบคุม กำกับ ให้ครอบคลุม โดยการออกคำสั่งมอบหมายงานแก่ศึกษานิเทศก์ โดยคำนึงถึงความรู้ ความสามารถและความถนัด ตลอดจนหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอเองจะต้องสร้าง พฤติกรรมที่จะส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาขึ้น ซึ่งงานดังกล่าวนี้เป็นงานหัวใจของการบริหารงานของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอ ซึ่งควรที่จะทำการนิเทศ การศึกษาด้วยตนเอง และส่งเสริมให้ศึกษานิเทศก์เจ้าหน้าที่นิเทศประธานกลุ่มโรงเรียน ผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนทำการนิเทศอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง เพื่อให้งานการศึกษาบรรลุจุดหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ประยูร แสงพล (2528 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยการบริหารงานวิชาการของผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด ตามทัศนะของศึกษานิเทศก์จังหวัด หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ และประธานกลุ่มโรงเรียนในเขตการศึกษา 4 จำนวน 450 คน พบว่า ทุกกลุ่มตัวอย่าง

มีความต้องการให้ผู้เฝ้าระวังการการประถมศึกษาจังหวัดปฏิบัติงานด้านวิชาการทุก ๆ ด้าน อยู่ในเกณฑ์สูง โดยมีลำดับความต้องการดังนี้คือ ด้านพัฒนาการศึกษา มีความต้องการเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ ด้านสนับสนุนวิชาการ ด้านงานนิเทศ ตรวจเยี่ยมด้านส่งเสริมคุณลักษณะนักเรียนและด้านการเรียนการสอน ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบทัศนะของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม ที่มีการบริหารงานวิชาการของผู้เฝ้าระวังการการประถมศึกษาจังหวัดในแต่ละด้าน ปรากฏว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมาน จันทะดี (2529 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอตามความคาดหวังของผู้บริหารการประถมศึกษาในเขตการศึกษา 6 โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง 3 ระดับ คือ ระดับจังหวัด ได้แก่ ผู้เฝ้าระวังการการประถมศึกษาจังหวัด ในเขตการศึกษา 6 จำนวน 21 คน ระดับอำเภอคือ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ จำนวน 62 คน และระดับโรงเรียนคือ ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 448 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 571 คน พบว่างานบริหารทั่วไประดับจังหวัดคาดว่าจะอยู่ในระดับมาก ระดับอำเภอและโรงเรียนคาดว่าจะอยู่ในระดับมากที่สุด งานการเงินและพัสดุทั้งระดับจังหวัด ระดับอำเภอและระดับโรงเรียนคาดว่าจะอยู่ในระดับมากที่สุด งานนิเทศการศึกษาระดับจังหวัดอยู่ในระดับมาก ส่วนระดับอำเภอและโรงเรียนคาดว่าจะอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ สุธนห์ อ่อนชู (2530 : บทคัดย่อ) ซึ่งได้ศึกษาเรื่องบทบาทการบริหารงานของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอทั้งอำเภอ ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา โดยศึกษาจากผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา 266 คน พบว่า บทบาทที่เป็นจริงโดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง และบทบาทที่คาดหวังโดยส่วนรวมอยู่ในระดับสูง ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีวิสัยทัศน์และประสบการณ์ในด้านต่างก็จะมีทัศนะต่อบทบาทการบริหารงานของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ และกิ่งอำเภอ เกี่ยวกับการบริหารงานทั้งหมดทั้งบทบาทที่เป็นจริง และบทบาทที่คาดหวังโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ พัทยา จันทไชย (2531 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานนิเทศ การศึกษาของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ จังหวัดอุดรธานีโดยศึกษาจากหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ จำนวน 21 คน และศึกษานิเทศก์อำเภอ จำนวน 76 คน รวม 97 คน ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานีพบว่า

การปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาที่เป็นจริงในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอตามทัศนะของหัวหน้า
การประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอและศึกษานิเทศก์อำเภออยู่ในระดับปานกลาง 6 ด้าน คือ
งานพัฒนาการศึกษา งานการเรียนการสอน งานส่งเสริมคุณลักษณะนักเรียน งานนิเทศและ
ตรวจเยี่ยม งานสนับสนุนวิชาการ งานข้อมูลทางการศึกษา มีเพียงงานศูนย์วัสดุอุปกรณ์ที่อยู่ใน
ระดับต่ำ ส่วนการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาที่คาดหวังให้ปฏิบัตินั้น ปรากฏว่าอยู่ในระดับสูงทั้ง
7 ด้าน

แซนด์เลอร์ (Sandler, 1986 : 169) ได้ศึกษาเรื่องความเห็นเกี่ยวกับบทบาท
ที่เป็นจริงในอุดมคติของศึกษานิเทศก์ในรัฐเท็กซัส พบว่า บทบาทที่เป็นจริงกับบทบาทในอุดมคติของ
ศึกษานิเทศก์ในเรื่องที่เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน การบริหารนักเรียน
การบริหารการเงินและการบริหารธุรกิจ ตลอดจนสื่อสารสัมพันธ์กับชุมชนมีความแตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และบทบาทที่เป็นจริงกับบทบาทในอุดมคติของศึกษานิเทศก์มีความ
ใกล้เคียงกันในโรงเรียนขนาดใหญ่มากกว่าในโรงเรียนขนาดเล็ก ส่วนพฤติกรรมในด้านการ
บริหารงานวิชาการนั้น นิโคไล (Nicolai, 1973 : 3214-A) ได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรม
การบริหารงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในทัศนะของครูใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษาในรัฐแคลิฟอร์เนีย
สหรัฐอเมริกา พบว่า ครูใหญ่ส่วนมากเชื่อถือพฤติกรรมการบริหารงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ คือ
ความสามารถประสานงานกับคณะกรรมการศึกษา ผู้ปกครองนักเรียนและชุมชนได้อย่างมี
ประสิทธิภาพเป็นผู้นำในการตัดสินใจ ช่วยเหลือโรงเรียนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงก้าวหน้า
โดยการนำเทคนิคใหม่ ๆ มาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพต่อการเรียนการสอน การที่ศึกษานิเทศก์อำเภอ
เยี่ยมเยียนโรงเรียนและบุคลากรบ่อย ๆ เป็นการกระตุ้นบุคลากรให้กระตือรือร้นและเพิ่ม
มนุษยสัมพันธ์อันดีระหว่างครูกับผู้บริหารด้วย ซึ่งสอดคล้องกับลี (Lee, 1974 : 4134-A) ที่ได้
ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการนิเทศการศึกษากายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียง
เฉียงใต้ของรัฐนิวเม็กซิโก กลุ่มตัวอย่างได้แก่ครูใหญ่และครูโรงเรียนประถมศึกษากับครูใหญ่และ
ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาพบว่า

1. ครูโรงเรียนประถมศึกษามุ่งให้ครูใหญ่คำนึงถึงสัมพันธภาพในคณะครูมากกว่า
โรงเรียนมัธยมศึกษา

2. ครูโรงเรียนมัธยมศึกษามุ่งให้ครูใหญ่คำนึงถึงสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนมากกว่าด้านอื่น ๆ

3. ครูโรงเรียนประถมศึกษาต้องการให้ครูมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

สมิธ (Smith. 1974 : 326) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมที่มีประสิทธิผลของครูใหญ่ ด้วยวิธีการวิเคราะห์และสังเคราะห์จากข้อความจำนวน 26 ข้อความ เพื่อหาพฤติกรรมที่มีประสิทธิผลและไม่มีประสิทธิผลของครูใหญ่ ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมที่มีประสิทธิผลและไม่มีประสิทธิผลของครูใหญ่ ผลการวิจัยพบว่าพฤติกรรมของครูใหญ่ที่ทำงานเกิดประสิทธิผลนั้น ได้แก่ การสร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้บริหารระดับสูงกว่าโรงเรียนกับคณะกรรมการวางแผนและร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับคณะครูในโรงเรียน การสร้างความเข้าใจและการติดต่อที่ดีระหว่างบ้านกับโรงเรียน กระตุ้นให้ครูมีการพัฒนาทางอาชีพและด้านส่วนตัว ทำให้เกิดความมั่นคงและความเชื่อมั่นตนเองขึ้นในบรรยากาศของโรงเรียนอุปการะผู้ร่วมงานและผู้ใต้บังคับบัญชา ส่วน คอลลินส์ (Collins. 1975 : 142) ได้ศึกษาเรื่ององค์ประกอบของความสามารถทางการบริหารตามความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์แห่งมลรัฐเทนเนสซี โดยใช้วิธีการเดลฟายเทคนิค ในการรวบรวมข้อมูลกับผู้บริหาร จำนวน 27 คน ผลปรากฏว่า สิ่งที่สำคัญและเป็นประโยชน์ในการที่จะทำให้การปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีระหว่าง 3 - 5 ปี ต่อไปในอนาคต เรียงลำดับความสำคัญ ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างศึกษานิเทศก์ กับคณะกรรมการของโรงเรียน ความสัมพันธ์กับชุมชน การเงิน การวางแผน หลักสูตร การประเมินผลในการบริหารบุคคล การบริหารงานบุคลากร มนุษย์สัมพันธ์และกฎหมายเกี่ยวกับโรงเรียน

จากเอกสารและงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น พอที่จะสรุปได้ว่าการศึกษาวิจัย การบริหารงานในด้านการพัฒนาการศึกษาของผู้บริหารในระดับต่าง ๆ นับเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาในระดับต่าง ๆ ที่ผู้บริหารผู้นั้นรับผิดชอบอยู่ ซึ่งการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษา ภายใต้อำเภอหรือกิ่งอำเภอที่มีหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอมีหน้าที่รับผิดชอบอยู่ก็ถือว่า มีความสำคัญยิ่งในระดับหนึ่ง เพราะเป็นการบริหารงานที่ใกล้ชิดกับโรงเรียนมากที่สุดดังนั้น การที่ผู้วิจัยศึกษาการบริหารงานด้านการนิเทศการศึกษาของหัวหน้าการประถม

ศึกษาอาเภอนั้นก็เพื่อที่จะได้ใช้ผลการศึกษาเป็นแนวทางในการปรับปรุง พัฒนางานด้านการนิเทศ
การศึกษา ให้ได้ผลมากขึ้นเพื่อเพิ่มคุณภาพของการศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษาของจังหวัด
กาฬสินธุ์ให้ก้าวหน้าโดยส่วนรวมต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ โดยดำเนินการตามขั้นตอน

ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 609 คน แบ่งเป็น 3 กลุ่มดังนี้ คือ
 - 1.1 หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอ จำนวน 14 คน
 - 1.2 ศึกษานิเทศก์ จำนวน 50 คน
 - 1.3 ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 545 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มจากประชากรเพื่อมาใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ จำนวน 284 คน โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามขั้นตอนต่อไปนี้
 - 2.1 แบ่งกลุ่มประชากรที่จะศึกษาออกเป็นกลุ่ม ๆ ตามตำแหน่งสามารถแบ่งออกได้ 3 กลุ่ม คือ ประชากรที่เป็นหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ 14 คน ศึกษานิเทศก์ 50 คน และผู้บริหารโรงเรียน 545 คน เมื่อได้ขนาดของประชากรกลุ่มต่าง ๆ แล้วสุ่มกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มโดยใช้ตารางสุ่มส่วนของ Krejcie and Morgan ที่ระดับความเชื่อมั่น .05 ได้กลุ่มตัวอย่างที่จะใช้ในการศึกษาครั้งนี้ดังนี้ คือ (Krejcie and Morgan. 1970 : 608)

2.1.1 หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอ 14 คน

2.1.2 ศึกษาพิเศษ 45 คน

2.1.3 ผู้บริหารโรงเรียน 225 คน

2.1.4 รวมทั้งสิ้น 284 คน

2.2 แบ่งประชากรทั้ง 3 กลุ่มออกเป็นรายอำเภอ 14 อำเภอ แล้วนำจำนวนประชากรทั้ง 3 กลุ่มของแต่ละอำเภอมาเทียบอัตราส่วนร้อยละกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม เป็นรายอำเภอ ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกเป็นรายอำเภอ

ประชากร กลุ่มตัวอย่าง อำเภอ	หัวหน้าการประณม ศึกษาอำเภอ		ศึกษานิเทศก์		ผู้บริหารโรงเรียน		รวม	
	ประชา กร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชา กร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชา กร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชา กร	กลุ่ม ตัวอย่าง
เมือง	1	1	4	4	82	34	87	39
ยางตลาด	1	1	4	4	63	26	68	31
กุฉินารายณ์	1	1	4	4	54	22	59	27
กมลาไสย	1	1	4	4	52	21	57	26
คำม่วง	1	1	4	4	44	18	49	23
หนองกุศรี	1	1	4	4	40	17	45	22
สมเด็จ	1	1	4	4	37	15	42	20
เขาวง	1	1	4	4	39	16	44	21
สหัสขันธ์	1	1	4	4	35	14	40	19
ห้วยเม็ก	1	1	3	2	32	13	36	16
นามน	1	1	3	2	21	9	25	12
ท่าคันโท	1	1	3	2	19	8	23	11
ห้วยผึ้ง	1	1	3	2	18	8	22	11
ร่องคำ	1	1	2	1	9	4	12	6
รวม	14	14	50	45	545	225	609	284

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการศึกษาขอบข่ายของงานในหน้าที่และความรับผิดชอบของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอ ตามอำนาจหน้าที่ของหัวหน้าการประถมศึกษาศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอ ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติกำหนด (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2525 : 169 - 249) ในด้านการบริหารงานนิเทศการศึกษา เพื่อให้ผู้ตอบแสดงทัศนะของตนเอง ที่มีต่อการบริหารงานด้านการนิเทศการศึกษาของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอใน 7 ลักษณะ คือ งานพัฒนาการศึกษา งานการเรียนการสอน งานส่งเสริมคุณลักษณะนักเรียน งานนิเทศและตรวจเยี่ยม งานสนับสนุนทางวิชาการ งานข้อมูลทางการศึกษา และงานศูนย์วัสดุอุปกรณ์ โดยให้แสดงทัศนะเป็น 5 ระดับ ประกอบด้วยคำถาม 55 ข้อ ซึ่งมีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือดังต่อไปนี้ คือ

1. ศึกษาอำนาจหน้าที่ของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2523 และสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติกำหนดศึกษาแนวการปฏิบัติงานของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอจากเอกสารคู่มือการปฏิบัติงานในหน้าที่หัวหน้าการประถมศึกษาหรือกิ่งอำเภอและเอกสารที่เกี่ยวข้องเรื่องการนิเทศการศึกษา นอกจากนี้ยังได้ศึกษาจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและศึกษาวิธีสร้างแบบสอบถามตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert) แล้วนำความรู้และแนวคิดที่ได้จากการศึกษามาสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาตามที่กำหนดไว้

2. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญและคณะกรรมการควบคุมมาตรฐานพันธ์ตรวจสอบความเที่ยงตรง และแก้ไขข้อบกพร่อง ผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจแบบสอบถามประกอบไปด้วย

- 2.1 นายสมชัย อุดรโพธิ์ ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์
- 2.2 นายชัยพงษ์ สุวรรณรักษ์ หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์
- 2.3 นายทัศนัย พิมพ์ไสย หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอกุฉินารายณ์

2.4 ร.ศ.กาญจนา ศรีภาพสินธุ์ อาจารย์ภาควิชาบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

2.5 ผศ.สุกัญญา ตียะสุวรรณ อาจารย์ภาควิชาบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

3. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ
ศึกษานิเทศก์ และผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอคำชะอีและ
สำนักงานการประถมศึกษากิ่งอำเภอหนองสูง จังหวัดมุกดาหาร จำนวน 40 คน แล้วนำไป
วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อโดยวิธีแจกแจงแบบที (T - Distribution)
โดยใช้เทคนิค 25 % ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ซึ่งเลือกเอาเฉพาะข้อที่ทดสอบค่า t มีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05 เท่านั้น และหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์
อัลฟ่า (Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.926

4. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้เป็นแบบสอบถามซึ่งแบ่งออกเป็น
2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่
ตำแหน่งคุณวุฒิ และสถานที่ปฏิบัติงาน มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการบริหาร
งานนิเทศการศึกษาของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอทั้ง 7 งานจำนวน 55 ข้อ ซึ่งมีลักษณะ
เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า โดยแสดงทักษะเป็น 5 ระดับ คือ

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติมาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อยที่สุดหรือไม่ปฏิบัติเลย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัยถึงผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ศึกษานิเทศก์ และผู้บริหารโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์

2. ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างตามที่กำหนดไว้จำนวน 284 คน โดยนำแบบสอบถามไปมอบให้หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอด้วยตนเอง เพื่อขอความร่วมมือให้หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอ คอบแบบสอบถามและมอบแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นศึกษานิเทศก์และผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดอำเภอของตนเอง แล้วให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งกลับมาไว้ที่สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ แล้วผู้วิจัยเดินทางไปเก็บรวบรวมแบบสอบถามจากสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอ ด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามกลับคืนมา 281 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98.94

การจัดกระทำข้อมูล

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาเลือกเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์ได้จำนวนทั้งสิ้น 281 ฉบับ แล้วตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดคือ ปฏิบัติมากที่สุด 5 คะแนน ปฏิบัติมาก 4 คะแนน ปฏิบัติปานกลาง 3 คะแนน ปฏิบัติน้อย 2 คะแนน และปฏิบัติน้อยที่สุดหรือไม่ปฏิบัติเลย 1 คะแนน

2. แยกแบบสอบถามออกเป็นกลุ่ม ตามข้อมูลส่วนตัว ตามตำแหน่งของผู้ตอบในตอนที 1 เพื่อแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายข้อ (Mean) แล้วหาค่าเฉลี่ยของแต่ละด้านทั้ง 7 ด้าน โดยใช้เกณฑ์วัดค่าความคิดเห็น ซึ่งปรับปรุงจากแนวคิดของ ประพัฒน์ จาปาไทย (2530 : 29 - 30) เป็น 3 ระดับ ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 - 2.49 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.50 - 5.00 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับจาก

2. เปรียบเทียบทักษะของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอกับทักษะของศึกษานิเทศก์ และกับทักษะของผู้บริหารโรงเรียน ที่มีต่อการบริหารงานด้านการนิเทศการศึกษาของหัวหน้า การประถมศึกษาอำเภอทั้ง 7 งาน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว

3. เปรียบเทียบทักษะที่มีต่อการบริหารงานนิเทศการศึกษาของหัวหน้าการประถมศึกษา อำเภอ กำหนดตามวุฒิการศึกษา คือ วุฒิปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี โดยใช้ Independent t-test

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 227 : 59)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนข้อมูล

2. หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สูตร (Ferguson. 1981 : 64)

$$S = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

X แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

X^2 แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

3. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้ Alpha Coefficient
(Cronbach. 1970 : 161)

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left(1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right)$$

เมื่อ r_{tt} แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น

n แทน จำนวนข้อของแบบสอบถาม

s_i^2 แทน ผลรวมของความแปรปรวนของแบบสอบถามแต่ละข้อ

s_t^2 แทน ความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

4. ทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว
(One-Way Analysis of Variance) โดยใช้สูตร (วิเชียร เกตุสิงห์. 2524 : 76)

$$F = \frac{MS_B}{MS_W}$$

เมื่อ F แทน ค่าที่จะพิจารณาใน F-distribution

MS_B แทน ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองระหว่างกลุ่ม

MS_W แทน ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองภายในกลุ่ม

5. ทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 ใช้ t-test แบบค่าความแปรปรวนของประชากรทั้ง 2 กลุ่มแตกต่างกัน โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2524 : 85)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ t แทน การแจกแจงของ t

s_1^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มที่ 1

s_2^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มที่ 2

$\bar{X}_1$ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1

$\bar{X}_2$ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 2

n_1 แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 1

n_2 แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

บทที่ 4

ผลการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาการบริหารงานนิเทศการศึกษาของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ตามทัศนะของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ศึกษาในเทศก์ และผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ ในครั้งนี้แบ่งเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เสนอผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานเพื่อทราบสภาพการบริหารงานนิเทศการศึกษาของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ตามทัศนะของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ศึกษาในเทศก์และผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ตามองค์ประกอบ 7 ด้านคือ

- 1.1 งานพัฒนาการศึกษา
- 1.2 งานการเรียนการสอน
- 1.3 งานส่งเสริมคุณลักษณะนักเรียน
- 1.4 งานนิเทศและตรวจเยี่ยม
- 1.5 งานสนับสนุนทางวิชาการ
- 1.6 งานข้อมูลทางการศึกษา
- 1.7 งานศูนย์วัสดุและอุปกรณ์

ตอนที่ 2 เสนอผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานนิเทศการศึกษาของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ โดย

2.1 เปรียบเทียบการบริหารงานนิเทศการศึกษาของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ตามทัศนะของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอกับทัศนะของศึกษาในเทศก์ และกับทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน

2.2 เปรียบเทียบการบริหารงานนิเทศการศึกษาของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ตามทัศนะของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ที่มีวุฒิบริญญาตรีกับที่สูงกว่าปริญญาตรี

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้เพื่อให้มีความเข้าใจตรงกันในการเสนอผลการวิเคราะห์และแปลความจึงได้กำหนดสัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

- N แทน จำนวนหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ศึกษาพิเศษและผู้บริหารโรงเรียน
- X แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean)
- S แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
- t แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาใน t-distribution
- F แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาใน F-distribution
- SS แทน ค่าผลรวมกำลังสองของคะแนน (Sum of Squares)
- MS แทน ค่าเฉลี่ยของผลรวมกำลังสองของคะแนน (Mean Squares)
- df แทน ระดับขั้นความเป็นอิสระ

ทั้งนี้ได้ประมวลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS* ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏผลดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การคำนวณค่าสถิติพื้นฐาน แสดงให้เห็นสภาพการบริหารงานนิเทศการศึกษาของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ตามทัศนะของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ศึกษาพิเศษและผู้บริหารโรงเรียนจำแนกเป็นรายชื่อ และรายด้านดังรายละเอียดในตาราง 2 - 9

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แสดงการบริหารงานนิเทศการศึกษาของ

หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ตามทัศนะของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ศึกษาในเทศก์
และผู้บริหารโรงเรียน จำแนกเป็นรายด้านและโดยรวม

การบริหารงานนิเทศการศึกษา	ทัศนะของ หัวหน้าการ ประถมศึกษา อำเภอ N = 14		ทัศนะของ ศึกษานิเทศก์ N = 45		ทัศนะของ ผู้บริหาร โรงเรียน N = 222		ทัศนะรวม N = 281		ระดับ การ ปฏิบัติ
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1 งานพัฒนาการศึกษา	3.83	.31	3.79	.63	3.89	.53	3.83	.54	มาก
2 งานการเรียนการสอน	3.70	.32	3.60	.69	3.66	.58	3.65	.54	มาก
3 งานส่งเสริมคุณลักษณะ นักเรียน	3.83	.33	3.78	.62	3.74	.60	3.78	.59	มาก
4 งานนิเทศและตรวจเยี่ยม	3.77	.37	3.62	.68	3.57	.66	3.66	.66	มาก
5 งานสนับสนุนทางวิชาการ	3.63	.45	3.59	.64	3.57	.66	3.60	.65	มาก
6 งานข้อมูลทางการศึกษา	3.86	.28	3.78	.68	3.83	.63	3.82	.63	มาก
7 งานศูนย์วัสดุและอุปกรณ์	3.47	.40	3.40	.76	3.36	.75	3.41	.73	ปาน กลาง
รวมเฉลี่ย	3.73	.27	3.65	.61	3.66	.54	3.68	.54	มาก

จากตาราง 2 เมื่อวิเคราะห์ทัศนะของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดรวมกันทั้ง 3 ฝ่าย แล้วพบว่า หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอบริหารงานนิเทศการศึกษาทั้งหมดโดยรวมอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาแยกเป็นแต่ละงานแล้ว กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเห็นว่าการบริหารงานนิเทศการศึกษาของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภออยู่ในระดับมากจำนวน 6 งาน คือ งานพัฒนาการศึกษา งานการเรียนการสอน งานส่งเสริมคุณลักษณะนักเรียน งานนิเทศและตรวจเยี่ยมงานสนับสนุนทางวิชาการ และงานข้อมูลทางการศึกษา ส่วนงานที่ 7 คืองานด้านศูนย์วัสดุและอุปกรณ์ การบริหารงานนิเทศในด้านนี้มีการปฏิบัติอยู่เพียงในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.41$) ซึ่งเป็นการบริหารที่อยู่ในระดับต่ำสุด เมื่อเทียบกับงานด้านอื่น ๆ สำหรับงานที่เห็นว่าบริหารอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อเทียบกับงานอื่น ๆ ได้แก่งานพัฒนาทางการศึกษา ($\bar{x} = 3.83$)

เมื่อวิเคราะห์ทัศนะของกลุ่มตัวอย่างแต่ละฝ่ายทั้ง 3 ฝ่ายแล้วพบว่าแต่ละฝ่าย ซึ่งได้แก่ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ศึกษาพิเศษและผู้บริหารโรงเรียนมีทัศนะว่าหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ บริหารงานนิเทศการศึกษาทั้งโดยรวมทุกงานและแต่ละงานอยู่ในระดับมาก ยกเว้นงานที่ 7 คืองานด้านศูนย์วัสดุและอุปกรณ์ที่กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 เห็นว่ามีการบริหารในระดับปานกลางเท่านั้น

เมื่อวิเคราะห์การกระจายของคะแนนพบว่าทัศนะของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ศึกษาพิเศษและผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อการบริหารงานนิเทศการศึกษาด้านงานศูนย์วัสดุและอุปกรณ์ มีความแตกต่างกันมากที่สุด และงานพัฒนาการศึกษากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นใกล้เคียงกันมากที่สุด แต่ถ้ามองการกระจายของคะแนนโดยรวมของงานนิเทศการศึกษาของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ทั้ง 7 ด้าน ก็จะพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีความคิดเห็นแตกต่างกันมากที่สุด คือศึกษาพิเศษ รองลงมาคือผู้บริหารโรงเรียน ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีความคิดเห็นแตกต่างกันน้อยที่สุดคือ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แสดงการบริหารงานนิเทศการศึกษาของ
หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ด้านงานพัฒนาการศึกษา ตามทัศนะของหัวหน้าการประถม
ศึกษาอำเภอ ศึกษาพิเศษ และผู้บริหารโรงเรียน

งานพัฒนาการศึกษา	ทัศนะของ หัวหน้าการ ประถมศึกษา อำเภอ N = 14		ทัศนะของ ศึกษาพิเศษ N = 45		ทัศนะของ ผู้บริหาร โรงเรียน N = 222		ทัศนะรวม N = 281		ระดับ การ ปฏิบัติ
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1 จัดให้มีการสำรวจสภาพปัจจุบัน ของโรงเรียนและ นำมาใช้ เป็นแนวทางในการวางแผน พัฒนาการศึกษาให้กับโรงเรียน ในสังกัดทั้งในระยะสั้นและ ระยะยาว	3.72	.61	3.80	.84	3.88	.78	3.80	.78	มาก
2 พยายามจัดหาทรัพยากร การบริหารทุกอย่างมาใช้อย่าง พร้อมมูล เพื่อผลักดันแผนงาน ไปสู่การปฏิบัติได้จริงและ ประสบความสำเร็จ	3.91	.47	3.64	.86	3.80	.74	3.78	.75	มาก

ตาราง 3 (ต่อ)

งานพัฒนาการศึกษา	ทัศนะของ หัวหน้าการ ประถมศึกษา อำเภอ N = 14		ทัศนะของ ศึกษานิเทศก์ N = 45		ทัศนะของ ผู้บริหาร โรงเรียน N = 222		ทัศนะรวม N = 281		ระดับ การ ปฏิบัติ
	$\bar{x}$	S	$\bar{x}$	S	$\bar{x}$	S	$\bar{x}$	S	
3 จัดให้โรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดทุกโรงเรียนมีส่วนร่วม ในการกำหนดเกณฑ์มาตรฐาน ขั้นต่ำทางวิชาการของ โรงเรียน	3.85	.36	3.51	.87	3.69	.89	3.68	.87	มาก
4 จัดให้มีการพัฒนาบุคลากรใน โรงเรียนเกี่ยวกับการจัด การเรียนการสอนให้ได้ มาตรฐานยิ่งขึ้น	3.91	.53	3.85	.78	3.97	.72	3.84	.72	มาก
5 สนับสนุนให้ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารและครูผู้สอนมีโอกาส จัดกิจกรรมอย่างหลากหลาย เพื่อพัฒนาตนเองอย่าง ต่อเนื่อง	4.07	.47	3.85	.87	3.97	.77	3.96	.78	มาก

ตาราง 3 (ต่อ)

งานพัฒนาการศึกษา	ทัศนะของ หัวหน้าการ ประถมศึกษา อำเภอ N = 14		ทัศนะของ ศึกษานิเทศก์ N = 45		ทัศนะของ ผู้บริหาร โรงเรียน N = 222		ทัศนะรวม N = 281		ระดับ การ ปฏิบัติ
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
6 สนับสนุนส่งเสริมให้โรงเรียน จัดอาคารสถานที่สำหรับ การเรียนการสอน และการ ดำเนินงานด้านอื่น ๆ ให้อยู่ ในสภาพเรียบร้อยน่าอยู่ น่าใช้ และเพียงพออยู่เสมอ	3.79	.70	4.13	.79	4.15	.74	4.02	.75	มาก
7 จัดให้มีการประชาสัมพันธ์และ เผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับ การเรียนการสอนการปกครอง ครูและนักเรียนตลอดจน วิชาชีพครูให้แก่ผู้บริหาร และ ครูตามโรงเรียนต่าง ๆ อย่าง ทั่วถึงและต่อเนื่อง	3.58	.52	3.76	.87	3.84	.75	3.73	.76	มาก

ตาราง 3 (ต่อ)

งานพัฒนาการศึกษา	ทัศนะของ หัวหน้าการ ประถมศึกษา อำเภอ N = 14		ทัศนะของ ศึกษานิเทศก์ N = 45		ทัศนะของ ผู้บริหาร โรงเรียน N = 222		ทัศนะรวม N = 281		ระดับ การ ปฏิบัติ
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
8 จัดให้โรงเรียนและกลุ่ม โรงเรียนได้ดำเนินการติดตาม ประเมินผลงานทางการศึกษา ในส่วนรับผิดชอบ เพื่อนำผลมา ใช้ในการพัฒนางานให้ได้ มาตรฐานยิ่งขึ้น	3.81	.50	3.98	.80	4.05	.71	3.95	.72	มาก
9 ติดตามประเมินผลดำเนินงาน ตามโครงการพัฒนาการศึกษา ของกลุ่มโรงเรียนและ โรงเรียนตามกำหนดอย่าง ต่อเนื่อง ด้วยวิธีการที่มี คุณภาพเชื่อถือได้	3.81	.77	3.69	.89	3.65	.77	3.72	.79	มาก
รวมเฉลี่ย	3.83	.31	3.79	.63	3.89	.53	3.83	.54	มาก

จากตาราง 3 เมื่อวิเคราะห์ทัศนะของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดรวมกันทั้ง 3 ฝ่าย แล้วพบว่า หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอบริหารงานนิเทศการศึกษาทั้งหมดโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อแล้วพบว่าหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอบริหารงานนิเทศการศึกษาด้านงานพัฒนาการศึกษามากทุกข้อโดยข้อ 6 : การสนับสนุนส่งเสริมให้โรงเรียนจัดอาคารสถานที่สำหรับการเรียนการสอน และการดำเนินงานด้านอื่น ๆ ให้อยู่ในสภาพเรียบร้อย น่าอยู่น่าใช้และเพียงพออยู่เสมอมีการปฏิบัติมากกว่าข้ออื่น ๆ ($\bar{X} = 4.02$) และข้อ 3 : การจัดให้โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดทุกโรงเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำทางวิชาการของโรงเรียน ($\bar{X} = 3.68$) มีการบริหารต่ำที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับข้ออื่น ๆ และเมื่อวิเคราะห์ทัศนะของกลุ่มตัวอย่างแต่ละฝ่ายพบว่าทัศนะของแต่ละฝ่ายที่มีต่อการบริหารงานนิเทศการศึกษาด้านงานพัฒนาการศึกษาโดยรวมทุกข้อและแต่ละข้ออยู่ในระดับมากใกล้เคียงกัน โดยฝ่ายหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ มีความเห็นว่าในข้อ 5 : การสนับสนุนให้ศึกษานิเทศก์ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนมีโอกาสจัดกิจกรรมอย่างหลากหลายเพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.07$) มีการบริหารมากกว่าข้ออื่น ๆ และข้อ 7 : การจัดให้มีการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับการเรียนการสอน การปกครองครูและนักเรียน ตลอดจนวิชาชีพครูให้แก่ผู้บริหารและครูตามโรงเรียนต่าง ๆ ได้ทราบอย่างทั่วถึง และต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.58$) มีการบริหารน้อยกว่าข้ออื่น ๆ เมื่อเปรียบเทียบกับ ส่วนฝ่ายศึกษานิเทศก์กับผู้บริหารโรงเรียนมีทัศนะสอดคล้องกันโดยเห็นว่า ข้อ 6 : การสนับสนุนส่งเสริมให้โรงเรียนจัดอาคารสถานที่สำหรับการเรียนการสอนและการดำเนินงานด้านอื่น ๆ ให้อยู่ในสภาพเรียบร้อย น่าอยู่น่าใช้และเพียงพออยู่เสมอ มีการบริหารมากที่สุด ($\bar{X} = 4.13$ และ 4.15 ตามลำดับ) และข้อ 3 : การจัดให้โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดทุกโรงเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำทางวิชาการของโรงเรียน ($\bar{X} = 3.51$ และ 3.69 ตามลำดับ) มีการบริหารน้อยที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับข้ออื่น ๆ

เมื่อวิเคราะห์ความแตกต่างของทัศนะจากค่าการกระจายของคะแนนที่มีต่อการบริหารงานนิเทศการศึกษาด้านงานพัฒนาการศึกษาแล้วพบว่าทัศนะของแต่ละฝ่ายที่มีต่อการบริหารงานนิเทศการศึกษาด้านงานพัฒนาการศึกษา โดยรวมทุกข้อของฝ่ายศึกษานิเทศก์

มีความแตกต่างกันมากที่สุด ($S = .63$) รองลงมาคือ ฝ่ายผู้บริหารโรงเรียน ($S = .53$) และหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอมีทักษะแตกต่างกันน้อยที่สุด ($S = .31$) ส่วนทักษะโดยรวมของทุกฝ่ายที่มีต่อการบริหารงานนิเทศการศึกษาด้านงานพัฒนาการศึกษาแต่ละรายข้อมูลมีความแตกต่างในระดับที่ใกล้เคียงกันแทบทุกข้อ (ค่า S อยู่ระหว่าง $.72 - .87$)

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แสดงการบริหารงานนิเทศการศึกษาของ
หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ด้านงานการเรียนการสอน ตามทัศนะของหัวหน้าการประถม
ศึกษาอำเภอ ศึกษาพิเศษ และผู้บริหารโรงเรียน

งานการเรียนการสอน	ทัศนะของ หัวหน้าการ ประถมศึกษา อำเภอ N = 14		ทัศนะของ ศึกษาพิเศษ N = 45		ทัศนะของ ผู้บริหาร โรงเรียน N = 222		ทัศนะรวม N = 281		ระดับ การ ปฏิบัติ
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
10 จัดให้มีการปรับปรุงและ พัฒนาหลักสูตรเพื่อให้มี จุดมุ่งหมายเนื้อหาสาระและ วิธีการจัดการเรียนการสอน ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและ ความต้องการของชุมชนใน ท้องถิ่นอยู่เสมอ	3.75	.61	3.42	.93	3.71	.74	3.63	.77	มาก
11 ส่งเสริมให้โรงเรียนจัดให้ มีการสอนซ่อมเสริมแก่นักเรียนที่มีปัญหาในการเรียน อย่างต่อเนื่อง	3.97	.77	3.88	.86	4.00	.76	3.95	.78	มาก

ตาราง 4 (ต่อ)

งานการเรียนรู้การสอน	ทัศนะของ หัวหน้าการ ประถมศึกษา อำเภอ N = 14		ทัศนะของ ศึกษานิเทศก์ N = 45		ทัศนะของ ผู้บริหาร โรงเรียน N = 222		ทัศนะรวม N = 281		ระดับ การ ปฏิบัติ
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
12 จัดอบรมสัมมนาครูผู้สอนในเรื่องของวิธีการใช้หลักสูตรแผนการสอนคู่มือครู และแบบเรียน	4.03	.53	3.80	.74	3.81	.77	3.88	.75	มาก
13 จัดให้มีการตรวจสอบหนังสือแบบเรียนให้มีเนื้อหาสาระที่ถูกต้องครอบคลุมหลักสูตรและมีความคงทนน่าอ่านน่าใช้	3.30	.61	3.21	.84	3.32	.85	3.28	.84	ปานกลาง
14 ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการผลิตและการใช้สื่อการเรียนการสอนต่าง ๆ อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ	3.72	.63	3.58	.89	3.80	.77	3.70	.78	มาก

ตาราง 4 (ต่อ)

งานการเรียนรู้การสอน	ทัศนะของ หัวหน้าการ ประถมศึกษา อำเภอ N = 14		ทัศนะของ ศึกษานิเทศก์ N = 45		ทัศนะของ ผู้บริหาร โรงเรียน N = 222		ทัศนะรวม N = 281		ระดับ การ ปฏิบัติ
	$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s	
15 จัดให้มีคู่มือการผลิต และ การใช้อุปกรณ์การสอน พร้อมทั้งแจกจ่ายและเผยแพร่ ให้กับโรงเรียนอย่างทั่วถึง	3.48	.51	3.46	1.01	3.51	.81	3.47	.83	ปาน กลาง
16 จัดให้มีแบบทดสอบมาตรฐาน เพื่อใช้วัดและประเมินผล การเรียนรู้ให้ครบทุกกลุ่ม ประสบการณ์ไว้อย่างเพียงพอ	3.51	.61	3.51	.97	3.43	.85	3.48	.86	ปาน กลาง
17 แนะนำช่วยเหลือและติดตาม ดูแลให้โรงเรียนนำเครื่อง มือวัดผลสัมฤทธิ์ไปใช้อย่าง กว้างขวางและทั่วถึง	3.86	.53	3.80	.94	3.59	.86	3.75	.86	มาก

ตาราง 4 (ต่อ)

งานการเรียนรู้การสอน	ทัศนะของ หัวหน้าการ ประถมศึกษา อำเภอ N = 14		ทัศนะของ ศึกษานิเทศก์ N = 45		ทัศนะของ ผู้บริหาร โรงเรียน N = 222		ทัศนะรวม N = 281		ระดับ การ ปฏิบัติ
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
18 จัดให้มีการวิเคราะห์ผล สัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อนำ ไปเป็นข้อมูลในการพัฒนา การเรียนรู้การสอนใน โรงเรียน	3.90	.62	3.78	.93	3.81	.90	3.83	.89	มาก
รวมเฉลี่ย	3.70	.32	3.60	.69	3.66	.58	3.65	.54	มาก

จากตาราง 4 เมื่อวิเคราะห์ทัศนะของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดรวมกันทั้ง 3 ฝ่าย แล้วพบว่า หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอบริหารงานนิเทศการศึกษาทั้งหมดโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อแล้วพบว่าหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอบริหารงานนิเทศการศึกษาด้านงานพัฒนาการศึกษาอยู่ในระดับมากจำนวน 6 ข้อ และอยู่ในระดับปานกลางจำนวน 3 ข้อ โดยมีข้อ 11 : การส่งเสริมให้โรงเรียนจัดให้มีการสอนซ่อมเสริมแก่นักเรียนที่มีปัญหาในการเรียนอย่างต่อเนื่องมีการบริหารมากที่สุด ($\bar{X} = 3.95$) และข้อ 13 : การจัดให้

มีการตรวจสอบหนังสือแบบเรียนให้มีเนื้อหาสาระที่ถูกต้องครอบคลุมหลักสูตรและมีความคงทน
น่าอ่านเหมาะกับชั้นและวัยของผู้เรียนมีการบริหารน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.28$) เมื่อเปรียบเทียบกับ
ข้ออื่น ๆ

เมื่อวิเคราะห์ทัศนะของกลุ่มตัวอย่างแต่ละฝ่าย พบว่าทัศนะของแต่ละฝ่ายที่มีต่อ
การบริหารงานนิเทศการศึกษาด้านงานการเรียนการสอนโดยรวมอยู่ในระดับมากใกล้เคียงกัน
โดยหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอมีทัศนะในข้อ 12 : เรื่องการจัดอบรมสัมมนาครูผู้สอน
ในเรื่องของวิธีการใช้หลักสูตรแผนการสอนคู่มือครูและแบบเรียนมีการบริหารมากกว่าข้ออื่น ๆ
($\bar{X} = 4.03$) และข้อ 13 : การจัดให้มีการตรวจสอบหนังสือแบบเรียนให้มีเนื้อหาสาระที่ถูกต้อง
ครอบคลุมหลักสูตรและมีความคงทนน่าอ่านน่าใช้เหมาะกับชั้นและวัยของผู้เรียน มีการบริหาร
น้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.29$) เมื่อเปรียบเทียบกับข้ออื่น ๆ ส่วนฝ่ายศึกษานิเทศก์และผู้บริหารโรงเรียน
เห็นว่า ข้อ 11 : การส่งเสริมให้โรงเรียนจัดให้มีการสอนซ่อมเสริมแก่นักเรียนที่มีปัญหาใน
การเรียนอย่างต่อเนื่อง มีการบริหารมากที่สุด ($\bar{X} = 3.88$ และ 4.00 ตามลำดับ) และ
ข้อ 13 : การจัดให้มีการตรวจสอบหนังสือแบบเรียนให้มีเนื้อหาสาระที่ถูกต้องครอบคลุม
หลักสูตรและมีความคงทนน่าอ่านน่าใช้เหมาะกับชั้นและวัยของผู้เรียนมีการบริหารน้อยที่สุด
($\bar{X} = 3.21$ และ 3.32 ตามลำดับ) เมื่อเปรียบเทียบกับข้ออื่น ๆ

เมื่อวิเคราะห์ความแตกต่างของทัศนะของกลุ่มตัวอย่างจากค่าการกระจายของคะแนน
ที่มีต่อการบริหารงานนิเทศการศึกษาด้านงานการเรียนการสอนแล้วพบว่าทัศนะของแต่ละฝ่าย
ที่มีต่อการบริหารงานนิเทศการศึกษาโดยรวมทุกข้อ ของฝ่ายศึกษานิเทศก์มีความแตกต่างกัน
มากที่สุด ($S = .69$) รองลงมาคือ ฝ่ายผู้บริหารโรงเรียน ($S = .58$) ส่วนฝ่ายหัวหน้า
การประถมศึกษาอำเภอมีทัศนะแตกต่างกันน้อยที่สุด ($S = .32$) ทัศนะโดยรวมของทุกฝ่าย
ที่มีต่อการบริหารงานนิเทศการศึกษาด้านงานการเรียนการสอนแต่ละรายข้อมีความแตกต่างอยู่ใน
ระดับใกล้เคียงกันแทบทุกข้อ (ค่า S อยู่ระหว่าง $.75 - .89$)

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แสดงการบริหารงานนิเทศการศึกษาของ
หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ด้านงานส่งเสริมคุณลักษณะของนักเรียน ตามทัศนะของ
หัวหน้าการประถม ศึกษาอำเภอ ศึกษาพิเศษ และผู้บริหารโรงเรียน

งานส่งเสริมคุณลักษณะนักเรียน	ทัศนะของ หัวหน้าการ ประถมศึกษา อำเภอ N = 14		ทัศนะของ ศึกษาพิเศษ N = 45		ทัศนะของ ผู้บริหาร โรงเรียน N = 222		ทัศนะรวม N = 281		ระดับ การ ปฏิบัติ
	$\bar{x}$	S	$\bar{x}$	S	$\bar{x}$	S	$\bar{x}$	S	
19 กำหนดให้มีมาตรการในการ จัดโรงเรียนให้ถูกสุขลักษณะ ที่ดี	4.07	.47	3.76	.80	3.92	.72	3.91	.73	มาก
20 ช่วยเหลือและติดตามดูแล โรงเรียนให้ติดต่อประสาน งานกับเจ้าหน้าที่อนามัย เพื่อดำเนินงานอนามัย โรงเรียนให้ประสบผลสำเร็จ	3.93	.47	3.89	.71	3.90	.78	3.90	.75	มาก
21 ช่วยเหลือสนับสนุนและติดตาม ให้โรงเรียนมีการตรวจ สุขภาพอนามัยและจัดทำ ระเบียบสุขภาพของนักเรียน ทุกคนอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง	3.92	.66	4.02	.72	3.95	.77	3.96	.75	มาก

ตาราง 5 (ต่อ)

งานส่งเสริมคุณลักษณะนักเรียน	ทัศนะของ หัวหน้าการ ประถมศึกษา อำเภอ		ทัศนะของ ศึกษานิเทศก์		ทัศนะของ ผู้บริหาร โรงเรียน		ทัศนะรวม		ระดับ การ ปฏิบัติ
	N = 14		N = 45		N =222		N = 281		
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
22 สนับสนุนให้โรงเรียนใน สังกัดร่วมกันพัฒนาจัดกิจกรรม ด้านพลศึกษาและการกีฬา เพื่อพัฒนาสุขภาพและอนามัย ของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ	3.75	.43	3.92	.77	3.71	.79	3.79	.77	มาก
23 จัดให้มีการอบรมสัมมนา ครูผู้ปฏิบัติการสอนพลศึกษา ลูกเสือยุวกาชาด เนตรนารี โดยเน้นการปฏิบัติจริง	3.87	.39	3.66	.79	3.64	.87	3.72	.84	มาก
24 สนับสนุนด้านงบประมาณและ ทรัพยากรทุกด้านแก่โรงเรียน และกลุ่มโรงเรียนเพื่อใช้ ในการพัฒนางานด้านการกีฬา ลูกเสือยุวกาชาดให้ก้าวหน้า และเกิดประโยชน์แก่นักเรียน อย่างแท้จริง	3.53	.51	3.51	.84	3.50	.86	3.51	.84	มาก

ตาราง 5 (ต่อ)

งานส่งเสริมคุณลักษณะนักเรียน	ทัศนะของ หัวหน้าการ ประถมศึกษา อำเภอ		ทัศนะของ ศึกษานิเทศก์		ทัศนะของ ผู้บริหาร โรงเรียน		ทัศนะรวม		ระดับ การ ปฏิบัติ
	N = 14		N = 45		N =222		N = 281		
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
25 กำหนดนโยบายและแนวทาง พัฒนาวัฒนธรรม จริยธรรมแก่นักเรียนอย่างต่อเนื่อง โดยเน้นให้มีการปฏิบัติจริงในทุกโรงเรียนในสังกัด	3.72	.58	3.73	.84	3.58	.79	3.68	.79	มาก
รวมเฉลี่ย	3.83	.33	3.78	.62	3.74	.60	3.78	.59	มาก

จากตาราง 5 เมื่อวิเคราะห์ทัศนะโดยรวมของกลุ่มตัวอย่างทุกฝ่ายทั้ง 3 ฝ่าย แล้วพบว่าหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ บริหารงานนิเทศการศึกษาด้านงานส่งเสริมคุณลักษณะนักเรียนอยู่ในระดับมากและเมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อแล้วพบว่าหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ บริหารงานนิเทศการศึกษาด้านงานส่งเสริมคุณลักษณะนักเรียนมากทุกข้อโดย ข้อ 21 : การช่วยเหลือสนับสนุนและติดตามให้โรงเรียนมีการตรวจสอบคุณภาพและจัดทำระเบียบสุขภาพของนักเรียนทุกคนอย่างทั่วถึง และต่อเนื่องมีการบริหารมากกว่าข้ออื่น ๆ ($\bar{X} = 3.96$)

และข้อ 24 : การสนับสนุนด้านงบประมาณและทรัพยากรทุกด้านแก่โรงเรียนและกลุ่มโรงเรียน เพื่อใช้ในการพัฒนางานด้านการกีฬา ลูกเสือ ยุวศาสตร์ให้ก้าวหน้าและเกิดประโยชน์แก่นักเรียน อย่างแท้จริง มีการบริหารน้อยกว่าข้ออื่น ๆ ($\bar{X} = 3.51$) เมื่อเปรียบเทียบกัน

เมื่อวิเคราะห์ทัศนะของกลุ่มตัวอย่างแต่ละฝ่ายพบว่าทัศนะของแต่ละฝ่ายที่มีต่อการบริหารงานนิเทศการศึกษาด้านงานส่งเสริมคุณลักษณะนักเรียนโดยรวมทุกข้ออยู่ในระดับมาก ใกล้เคียงกันโดยฝ่ายหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอมีความเห็นในข้อ 19 : การกำหนดให้มี มาตรการในการจัดโรงเรียนให้ถูกสุขลักษณะที่ดี มีการบริหารมากกว่าข้ออื่น ๆ ($\bar{X} = 4.07$) และข้อ 24 : การสนับสนุนด้านงบประมาณและทรัพยากรทุกด้านแก่โรงเรียนและกลุ่มโรงเรียน เพื่อใช้ในการพัฒนางานด้านการกีฬา ลูกเสือ ยุวศาสตร์ให้ก้าวหน้าและเกิดประโยชน์แก่นักเรียน อย่างแท้จริง มีการบริหารน้อยกว่าข้ออื่น ๆ ($\bar{X} = 3.53$) เมื่อเปรียบเทียบกันส่วนฝ่าย ศึกษาพิเศษและผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่า ข้อ 21 : การช่วยเหลือสนับสนุนและติดตาม ให้โรงเรียนมีการตรวจสอบสภาพอนามัย และจัดทาระเบียนสุขภาพของนักเรียนทุกคนอย่างทั่วถึง และต่อเนื่อง มีการบริหารมากกว่าข้ออื่น ๆ ($\bar{X} = 4.02$ และ 3.95 ตามลำดับ) และข้อ 24 : การสนับสนุนด้านงบประมาณและทรัพยากรทุกด้านแก่โรงเรียนและกลุ่มโรงเรียน เพื่อใช้ในการ พัฒนางานด้านการกีฬา ลูกเสือยุวศาสตร์ให้ก้าวหน้าและเกิดประโยชน์แก่นักเรียนอย่าง แท้จริง มีการบริหารต่ำกว่าข้ออื่น ๆ ($\bar{X} = 3.51$ และ 3.50 ตามลำดับ) เมื่อเปรียบเทียบกัน

เมื่อวิเคราะห์ความแตกต่างของทัศนะของกลุ่มตัวอย่างจากค่าการกระจายของคะแนน ที่มีต่อการบริหารงานนิเทศการศึกษาด้านงานส่งเสริมคุณลักษณะนักเรียนแล้วพบว่าทัศนะของ แต่ละฝ่ายที่มีต่อการบริหารงานนิเทศการศึกษาด้านงานส่งเสริมคุณลักษณะของนักเรียนโดยรวม ทุกข้อของฝ่ายศึกษาพิเศษ มีความแตกต่างกันมากที่สุด ($S = .62$) รองลงมาคือ ฝ่ายผู้บริหาร โรงเรียน ($S = .60$) ส่วนฝ่ายหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอมีทัศนะแตกต่างกันน้อยที่สุด ($S = .33$) ทัศนะโดยรวมของทุกฝ่ายที่มีต่อการบริหารงานนิเทศการศึกษาด้านงานส่งเสริม คุณลักษณะของนักเรียนแต่ละรายข้อมีความแตกต่างในระดับใกล้เคียงกันแทบทุกข้อ (ค่า S ระหว่าง $.73 - .84$)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แสดงการบริหารงานนิเทศการศึกษาของ
หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ด้านการนิเทศและตรวจเยี่ยม ตามทัศนะของหัวหน้า
การประถมศึกษาอำเภอ ศึกษาในเทศก์ และผู้บริหารโรงเรียน

ด้านการนิเทศและตรวจเยี่ยม	ทัศนะของ หัวหน้าการ ประถมศึกษา อำเภอ N = 14		ทัศนะของ ศึกษานิเทศก์ N = 45		ทัศนะของ ผู้บริหาร โรงเรียน N = 222		ทัศนะรวม N = 281		ระดับ การ ปฏิบัติ
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
26 ออกนิเทศเพื่อช่วยเหลือและ ติดตามการปฏิบัติงานนิเทศ ภายในของโรงเรียนต่าง ๆ ให้ดำเนินไปอย่างเป็นระบบ และถูกหลักการเพื่อให้การ นิเทศประสบผลสำเร็จ อย่างแท้จริง	3.75	.53	3.68	.86	3.53	.83	3.65	.82	มาก
27 สนับสนุนและแนะแนวทางให้ บุคลากรในแต่ละโรงเรียน จัดการประชุมปรึกษาหารือ ในการแก้ปัญหาและพัฒนา การจัดกิจกรรมการสอน ร่วมกันอยู่เสมอ	3.77	.43	3.76	.77	3.72	.80	3.75	.78	มาก

ตาราง 6 (ต่อ)

ด้านการนิเทศและตรวจเยี่ยม	ทัศนะของ หัวหน้าการ ประถมศึกษา อำเภอ N = 14		ทัศนะของ ศึกษานิเทศก์ N = 45		ทัศนะของ ผู้บริหาร โรงเรียน N = 222		ทัศนะรวม N = 281		ระดับ การ ปฏิบัติ
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
28 จัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับ ผู้บริหาร ครูวิชาการและ ครูผู้สอนให้เข้าใจความสำคัญ หลักการและวิธีการนิเทศที่ ถูกต้องได้ผล	3.71	.53	3.56	.79	3.46	.87	3.58	.85	มาก
29 จัดให้ผู้บริหารการศึกษา ระดับประถมศึกษาในสังกัด ร่วมกันพิจารณากำหนด ขอบข่ายหน้าที่และความ รับผิดชอบของผู้นิเทศ ในแต่ละระดับไว้อย่าง ชัดเจน	3.52	.61	3.47	.88	3.54	.88	3.51	.87	มาก

ตาราง 6 (ต่อ)

ด้านการนิเทศและตรวจเยี่ยม	ทัศนะของ หัวหน้าการ ประถมศึกษา อำเภอ N = 14		ทัศนะของ ศึกษานิเทศก์ N = 45		ทัศนะของ ผู้บริหาร โรงเรียน N = 222		ทัศนะรวม N = 281		ระดับ การ ปฏิบัติ
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
30 สัมภาษณ์ให้ผู้นิเทศแต่ละ ระดับจัดทำแผนการนิเทศ และจัดทำปฏิทินปฏิบัติการ ของแต่ละฝ่ายไว้ใช้ตลอดปี การศึกษา	4.00	.55	3.65	.96	3.68	.87	3.78	.87	มาก
31 เป็นผู้นำในการประสานงาน เอกชนและหรือหน่วยงาน ต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความ ร่วมมือในการพัฒนางาน ต่าง ๆ ของโรงเรียนใน สังกัดให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ	3.75	.47	3.52	.91	3.40	.88	3.56	.87	มาก

ตาราง 6 (ต่อ)

ด้านการนิเทศและตรวจเยี่ยม	ทัศนะของ หัวหน้าการ ประถมศึกษา อำเภอ N = 14		ทัศนะของ ศึกษานิเทศก์ N = 45		ทัศนะของ ผู้บริหาร โรงเรียน N = 222		ทัศนะรวม N = 281		ระดับ การ ปฏิบัติ
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
32 ตรวจเยี่ยมโรงเรียนและ กลุ่มโรงเรียนได้ ตามแผนที่ กำหนดไว้เพื่อหาแนวทาง พัฒนาการดำเนินการนิเทศ ภายในโรงเรียนแต่ละแห่ง ให้ได้ผลมากยิ่งขึ้น	3.85	.68	3.78	.93	3.68	.82	3.77	.83	มาก
33 ติดตามช่วยเหลือโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนให้สามารถจัด กิจกรรมการนิเทศให้แก่ครู ได้อย่างเพียงพอและตรง ตามความต้องการของครู อยู่เสมอ	3.81	.68	3.56	.74	3.52	.85	3.63	.83	มาก
รวมเฉลี่ย	3.77	.37	3.62	.68	3.57	.66	3.66	.66	มาก

จากตาราง 6 เมื่อวิเคราะห์ทัศนะโดยรวมของกลุ่มตัวอย่างทุกฝ่ายทั้ง 3 ฝ่าย แล้วพบว่าหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ บริหารงานนิเทศการศึกษาด้านการนิเทศและตรวจเยี่ยม อยู่ในระดับมาก และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อแล้วพบว่าหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ บริหารงานนิเทศการศึกษาด้านการนิเทศและตรวจเยี่ยมมากทุกข้อโดย ข้อ 30 : การสนับสนุน ให้ผู้นิเทศแต่ละระดับจัดทำแผนการนิเทศและจัดทำปฏิทินปฏิบัติการของแต่ละฝ่ายไว้ใช้ตลอดปี การศึกษา มีการบริหารมากกว่าข้ออื่น ๆ ($\bar{X} = 3.78$) และข้อ 29 : การจัดให้ผู้บริหาร การศึกษาระดับประถมศึกษาในสังกัดร่วมกันพิจารณากำหนดขอบข่ายหน้าที่และความรับผิดชอบ ของผู้รับผิดชอบของผู้นิเทศในแต่ละระดับไว้อย่างชัดเจน มีการบริหารต่ำกว่าข้ออื่น ๆ ($\bar{X} = 3.51$) เมื่อเปรียบเทียบกัน

เมื่อวิเคราะห์ทัศนะของกลุ่มตัวอย่างแต่ละฝ่ายพบว่าทัศนะของแต่ละฝ่ายที่มีต่อ การบริหารงานนิเทศการศึกษาโดยรวมทุกข้ออยู่ในระดับมากใกล้เคียงกัน ยกเว้น ข้อ 28 : การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับผู้บริหารครูวิชาการและครูผู้สอนให้เข้าใจความสำคัญหลักการ และวิธีการนิเทศที่ถูกต้องได้ผล ($\bar{X} = 3.58$) ข้อ 31 : การเป็นผู้นำในการประสานงานกับ เอกชนและหรือหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนาต่างของโรงเรียนในสังกัด ในก้าวหน้าอยู่เสมอ ($\bar{X} = 3.56$) ข้อ 33 : การติดตามช่วยเหลือโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียน ให้สามารถจัดกิจกรรมการนิเทศให้แก่ครูได้อย่างเพียงพอและตรงตามความต้องการของครู อยู่เสมอ ($\bar{X} = 3.63$) ที่ฝ่ายหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ เห็นว่ามีการบริหารแตกต่างกับ ฝ่ายผู้บริหารโรงเรียนค่อนข้างมาก โดยฝ่ายหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอมีทัศนะในข้อ 30 : การสนับสนุนให้ผู้นิเทศแต่ละระดับจัดทำแผนการนิเทศและจัดทำปฏิทินปฏิบัติการของแต่ละฝ่าย ไว้ใช้ตลอดปีการศึกษา ($\bar{X} = 4.00$) มีการบริหารสูงกว่าข้ออื่น ๆ และข้อ 29 : การจัดให้ ผู้บริหารการศึกษาระดับประถมศึกษาในสังกัดร่วมกันพิจารณากำหนดขอบข่ายหน้าที่และความ รับผิดชอบของผู้นิเทศในแต่ละระดับไว้อย่างชัดเจน มีการบริหารงาน ต่ำกว่าข้ออื่น ๆ ($\bar{X} = 3.52$) เมื่อเปรียบเทียบกัน ส่วนฝ่ายศึกษานิเทศก์เห็นว่า ข้อ 32 : การตรวจเยี่ยม โรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนได้ตามแผนที่กำหนดไว้ เพื่อหาแนวทางพัฒนาการดำเนินการนิเทศ ภายในโรงเรียนแต่ละแห่งให้ได้ผลมากยิ่งขึ้น มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าข้ออื่น ๆ ($\bar{X} = 3.78$)

และข้อ 31 : การเป็นผู้นำในการประสานงานกับเอกชนและหรือหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนางานต่าง ๆ ของโรงเรียนในสังกัดให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ มีการบริหารต่ำกว่าข้ออื่น ๆ ($\bar{X} = 3.52$) เมื่อเปรียบเทียบกัน ส่วนฝ่ายผู้บริหารโรงเรียน เห็นว่าข้อ 27 : การสนับสนุนและแนะแนวทางให้บุคลากรในแต่ละโรงเรียนจัดการประชุม ปรึกษาหารือในการแก้ปัญหาและพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกันอยู่เสมอ มีค่าคะแนนสูงกว่าข้ออื่น ๆ ($\bar{X} = 3.72$) และข้อ 31 : การเป็นผู้นำในการประสานงานกับเอกชน และหรือหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนางานต่าง ๆ ของโรงเรียนในสังกัด ให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ มีการบริหารต่ำกว่าข้ออื่น ๆ ($\bar{X} = 3.40$) เมื่อเปรียบเทียบกัน

เมื่อวิเคราะห์ความแตกต่างของทัศนะของกลุ่มตัวอย่างจากค่าการกระจายของคะแนน ที่มีต่อการบริหารงานนิเทศการศึกษาด้านการนิเทศและตรวจเยี่ยมแล้วพบว่าทัศนะของแต่ละฝ่าย โดยรวมทุกข้อของฝ่ายศึกษานิเทศก์มีความแตกต่างกันมากที่สุด ($S = .68$) รองลงมาคือ ฝ่ายผู้บริหารโรงเรียน ($S = .66$) ส่วนหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอมีทัศนะแตกต่างกัน น้อยที่สุด ($S = .37$) ทัศนะโดยรวมของทุกฝ่ายที่มีต่อการบริหารงานนิเทศการศึกษาด้าน การนิเทศและตรวจเยี่ยม มีความแตกต่างในระดับใกล้เคียงกันแทบทุกข้อ (ค่า S ระหว่าง .72 - .87)

ตาราง 7 (ต่อ)

งานสนับสนุนทางวิชาการ	ทัศนะของ หัวหน้าการ ประถมศึกษา อำเภอ N = 14		ทัศนะของ ศึกษานิเทศก์ N = 45		ทัศนะของ ผู้บริหาร โรงเรียน N = 222		ทัศนะรวม N = 281		ระดับ การ ปฏิบัติ
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
อำเภอเป็นประจำทุกเดือน เพื่อใช้เป็นข้อมูล วิเคราะห์ วิจัยให้ได้แนวทางในการ พัฒนาการจัดการศึกษาให้ ก้าวหน้า	3.77	.61	3.77	.73	3.86	.88	3.80	.85	มาก
37 จัดอบรมและให้ความรู้ เกี่ยวกับการวิจัยเบื้องต้น ให้กับผู้บริหารครูวิชาการ โรงเรียนและครูวิชาการกลุ่ม โรงเรียนเพื่อให้สามารถนำ ไปใช้พัฒนางานของ โรงเรียนได้	3.64	.84	3.20	.99	3.24	1.04	3.36	1.02	ปาน กลาง
38 ทำการวิจัยเบื้องต้นเกี่ยวกับ การดำเนินงานแต่ละงานของ สำนักงานการประถมศึกษา อำเภอ เพื่อเป็นตัวอย่างแก่ โรงเรียนและกลุ่มโรงเรียน	3.43	.94	3.31	1.02	3.15	1.02	3.29	1.02	ปาน กลาง

ตาราง 7 (ต่อ)

งานสนับสนุนทางวิชาการ	ทัศนะของ หัวหน้าการ ประถมศึกษา อำเภอ N = 14		ทัศนะของ ศึกษานิเทศก์ N = 45		ทัศนะของ ผู้บริหาร โรงเรียน N = 222		ทัศนะรวม N = 281		ระดับ การ ปฏิบัติ
	$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s	
39 แต่งตั้งและกำหนดขอบข่าย หน้าที่การปฏิบัติงานของผู้ รับผิดชอบติดตามประเมินผล โครงการแต่ละโครงการ อย่างชัดเจนจนสามารถ ตรวจสอบได้	3.66	.50	3.68	.93	3.75	.89	3.70	.88	มาก
40 ออกติดตามประเมินผลและ สรุปผลโครงการพร้อมให้ ข้อเสนอแนะและแนวทาง แก้ไขแก่โรงเรียนและกลุ่ม โรงเรียน	3.71	.58	3.64	.88	3.53	.83	3.62	.83	มาก

ตาราง 7 (ต่อ)

งานสนับสนุนทางวิชาการ	ทัศนะของ หัวหน้าการ ประถมศึกษา อำเภอ N = 14		ทัศนะของ ศึกษานิเทศก์ N = 45		ทัศนะของ ผู้บริหาร โรงเรียน N = 222		ทัศนะรวม N = 281		ระดับ การ ปฏิบัติ
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
41 ส่งเสริมให้มีการเผยแพร่ ผลงานทางวิชาการของ โรงเรียนและกลุ่มโรงเรียน ด้วยวิธีการหลายรูปแบบเพื่อ สร้างความเข้าใจอันดีกับ ประชาชน	3.71	.58	3.52	.94	3.49	.83	3.57	.84	มาก
รวมเฉลี่ย	3.63	.45	3.59	.64	3.57	.66	3.60	.65	มาก

จากตาราง 7 เมื่อวิเคราะห์ทัศนะโดยรวมของกลุ่มตัวอย่างทุกฝ่ายทั้ง 3 ฝ่าย แล้วพบว่า หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอบริการงานนิเทศการศึกษา ด้านงานสนับสนุนทางวิชาการอยู่ในระดับมากเกือบทุกข้อ ยกเว้น ข้อ 37 : การจัดอบรมและให้ความรู้เรื่องการวิจัยเบื้องต้นให้กับผู้บริหารครูวิชาการโรงเรียนและครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน เพื่อให้สามารถนำไปใช้พัฒนางานในโรงเรียนได้ ($\bar{X} = 3.36$) และข้อ 38 : การทำการวิจัยเบื้องต้นเกี่ยวกับการ

คำแนะนำแต่ละงานของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ เพื่อเป็นตัวอย่างแก่โรงเรียนและกลุ่มโรงเรียน ($\bar{X} = 3.29$) ที่มีการบริหารอยู่ในระดับปานกลางโดยมีข้อ 36 : กำหนดให้โรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนรวบรวมสถิติและข้อมูลทางการศึกษาสำหรับรายงานต่อสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ เป็นประจำทุกเดือนเพื่อใช้เป็นข้อมูลวิเคราะห์วิจัยให้ได้แนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาให้ก้าวหน้า ($\bar{X} = 3.80$) มีการบริหารสูงกว่าข้ออื่น ๆ และข้อ 38 : การทำการวิจัยเบื้องต้นเกี่ยวกับการคำแนะนำแต่ละงานของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ เพื่อเป็นตัวอย่างแก่โรงเรียน และกลุ่มโรงเรียน ($\bar{X} = 3.29$) มีการบริหารต่ำกว่าข้ออื่น ๆ เมื่อเปรียบเทียบกัน

เมื่อวิเคราะห์ทัศนะของกลุ่มตัวอย่างแต่ละฝ่ายพบว่า ทัศนะของแต่ละฝ่ายที่มีต่อการบริหารงานนิเทศการศึกษาด้านงานสนับสนุนทางวิชาการโดยรวมทุกข้ออยู่ในระดับมากใกล้เคียงกันเกือบทุกข้อยกเว้น ข้อ 37 : การจัดอบรมและให้ความรู้เกี่ยวกับการวิจัยเบื้องต้นให้กับผู้บริหารครูวิชาการโรงเรียน และครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนเพื่อให้สามารถนำไปใช้พัฒนางานของโรงเรียนได้ ที่ฝ่ายหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ เห็นว่า มีการบริหารแตกต่างกับฝ่ายศึกษานิเทศก์ และผู้บริหารโรงเรียนค่อนข้างมากเป็นที่น่าสังเกต ส่วนศึกษานิเทศก์กับผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่า มีการบริหารใกล้เคียงกัน (หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ $\bar{X} = 3.64$ ศึกษาานิเทศก์ $\bar{X} = 3.20$ และผู้บริหารโรงเรียน $\bar{X} = 3.24$) โดยฝ่ายหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ เห็นว่า ข้อ 36 : การกำหนดให้โรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนรวบรวมสถิติและข้อมูลต่าง ๆ ทางการศึกษาสำหรับรายงานต่อสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเป็นประจำทุกเดือนเพื่อใช้เป็นข้อมูลวิเคราะห์วิจัยให้ได้แนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาให้ก้าวหน้า ($\bar{X} = 3.77$) มีการบริหารสูงกว่าข้ออื่น ๆ และข้อ 38 : การทำการวิจัยเบื้องต้นเกี่ยวกับการคำแนะนำแต่ละงานของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเพื่อเป็นตัวอย่างแก่โรงเรียนและกลุ่มโรงเรียน ($\bar{X} = 3.43$) มีการบริหารต่ำกว่าข้ออื่น เมื่อเปรียบเทียบกัน ส่วนฝ่ายศึกษานิเทศก์ ก็เห็นว่า ในข้อ 35 : ส่งเสริมและช่วยเหลือโรงเรียนในการจัดทำโครงการต่าง ๆ เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอนภายในโรงเรียนของตน ($\bar{X} = 3.83$) มีการบริหารสูงกว่าข้ออื่น และข้อ 37 : การจัดอบรมและให้ความรู้เกี่ยวกับการวิจัยเบื้องต้นให้กับผู้บริหาร

โรงเรียน ครูวิชาการโรงเรียนและครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน เพื่อให้สามารถนำไปใช้พัฒนางานของโรงเรียนได้ ($\bar{X} = 3.20$) มีการบริหารต่ำกว่าข้ออื่น ๆ เมื่อเปรียบเทียบกัน และฝ่ายผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่า ในข้อ 36 : การกำหนดให้โรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนรวบรวมสถิติและข้อมูลต่าง ๆ ทางการศึกษาสำหรับรายงานต่อสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเป็นประจำทุกเดือนเพื่อใช้เป็นข้อมูลวิเคราะห์วิจัยให้ได้ แนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาให้ก้าวหน้า ($\bar{X} = 3.86$) มีการบริหารสูงกว่าข้ออื่น ๆ และข้อ 38 : การทำการวิจัยเบื้องต้นกับการดำเนินงานแต่ละงานของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเพื่อเป็นตัวอย่างแก่โรงเรียนและกลุ่มโรงเรียน ($\bar{X} = 3.15$) มีการบริหารต่ำกว่าข้ออื่น ๆ เมื่อเปรียบเทียบกัน

เมื่อวิเคราะห์ความแตกต่างของทัศนะของกลุ่มตัวอย่างจากค่า การกระจายของคะแนนที่มีต่อการบริหารงานนิเทศการศึกษาด้านงานสนับสนุนทางวิชาการ แล้วพบว่า ทัศนะของแต่ละฝ่ายโดยรวมทุกข้อของฝ่ายผู้บริหารโรงเรียนมีความแตกต่างกันมากที่สุด ($S = .66$) รองลงมาคือ ฝ่ายศึกษานิเทศก์ ($S = .64$) และหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ มีทัศนะแตกต่างกันน้อยที่สุด ($S = .45$) ส่วนทัศนะโดยรวมของทุกฝ่ายที่มีต่อการบริหารงานนิเทศการศึกษาด้านงานสนับสนุนทางวิชาการ มีความแตกต่างในระดับใกล้เคียงกันเกือบทุกข้อ (ค่า S อยู่ระหว่าง .73 - .88) ยกเว้นข้อ 37 : การจัดอบรมและให้ความรู้เกี่ยวกับการวิจัยเบื้องต้นให้กับผู้บริหารครูวิชาการโรงเรียนและครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนเพื่อให้สามารถนำไปใช้พัฒนางานของโรงเรียนได้ ($S = 1.02$) และข้อ 38 : การทำการวิจัยเบื้องต้นเกี่ยวกับการดำเนินงานแต่ละงานของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ เพื่อเป็นตัวอย่างแก่โรงเรียนและกลุ่มโรงเรียน ($S = 1.02$) กลุ่มตัวอย่างมีทัศนะแตกต่างกันมากกว่าข้ออื่น

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แสดงการบริหารงานนิเทศการศึกษาของ
หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ด้านงานข้อมูลทางการศึกษา ตามทัศนะของหัวหน้าการ
ประถมศึกษาอำเภอ ศึกษาพิเศษและผู้บริหารโรงเรียน

งานข้อมูลทางการศึกษา	ทัศนะของ หัวหน้าการ ประถมศึกษา อำเภอ N = 14		ทัศนะของ ศึกษาพิเศษ N = 45		ทัศนะของ ผู้บริหาร โรงเรียน N = 222		ทัศนะรวม N = 281		ระดับ การ ปฏิบัติ
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
42 กำหนดให้โรงเรียน กลุ่มโรงเรียนจัดเก็บและ รวบรวมข้อมูลทางการศึกษา ไว้อย่างเป็นระบบเพื่อความ สะดวก รวดเร็ว และถูกต้องในการนำไปใช้	3.95	.27	3.85	.87	3.94	.77	3.92	.77	มาก
43 จัดอบรมสัมมนาบุคลากรของ สำนักงานการประถมศึกษา อำเภอ และของโรงเรียน ต่าง ๆ ให้มีความรู้เรื่อง การรวบรวมข้อมูลวิเคราะห์ ข้อมูลและการนำข้อมูล ไปใช้พัฒนาการศึกษา	3.69	.47	3.58	.99	3.55	.89	3.60	.89	มาก

ตาราง 8 (ต่อ)

งานข้อมูลทางการศึกษา	ทัศนะของ หัวหน้าการ ประถมศึกษา อำเภอ N = 14		ทัศนะของ ศึกษานิเทศก์ N = 45		ทัศนะของ ผู้บริหาร โรงเรียน N = 222		ทัศนะรวม N = 281		ระดับ การ ปฏิบัติ
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
44 ให้โรงเรียนและกลุ่ม โรงเรียนรายงานข้อมูล ต่าง ๆ ของนักเรียน ครู ประชากร งบประมาณและ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่อ สำนักงานการประถมศึกษา อำเภอย่างสม่ำเสมอ	3.94	.62	3.84	.85	3.97	.82	3.92	.82	มาก
45 กำหนดและติดตามดูแลให้ สำนักงานการประถมศึกษา อำเภอ เป็นที่รวบรวมสถิติ ทางการศึกษาที่สำคัญอย่าง เป็นปัจจุบัน พร้อมทั้งจะใช้ใน การศึกษา วิเคราะห์และ ให้บริการแก่หน่วยงานอื่น ๆ ได้อย่างทันเหตุการณ์อยู่เสมอ	3.77	.47	3.75	.87	3.89	.78	3.81	.78	มาก

ตาราง 8 (ต่อ)

งานข้อมูลทางการศึกษา	ทัศนะของ หัวหน้าการ ประถมศึกษา อำเภอ N = 14		ทัศนะของ ศึกษานิเทศก์ N = 45		ทัศนะของ ผู้บริหาร โรงเรียน N = 222		ทัศนะรวม N = 281		ระดับ การ ปฏิบัติ
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
46 ส่งเสริมให้โรงเรียนนำข้อมูล ทางการศึกษาไปใช้พัฒนา การเรียนการสอนใน โรงเรียนอย่างต่อเนื่องและ เหมาะสม	3.98	.27	3.83	.81	3.82	.72	3.87	.72	มาก
47 แนะนำส่งเสริมให้ผู้บริหาร การศึกษาทุกฝ่าย ทุกระดับ นำข้อมูลทางการศึกษาไปใช้ ให้เกิดประโยชน์ในการ วางแผนพัฒนาคุณภาพงาน ในความรับผิดชอบของ ตนเองอย่างต่อเนื่อง	3.85	.36	3.86	.81	3.82	.74	3.84	.75	มาก
รวมเฉลี่ย	3.86	.28	3.78	.68	3.83	.63	3.82	.63	มาก

จากตาราง 8 เมื่อวิเคราะห์ทัศนะโดยรวมของกลุ่มตัวอย่าง ทุกฝ่ายทั้ง 3 ฝ่าย แล้วพบว่าหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอบริหารงานนิเทศการศึกษาด้านงานข้อมูลทางการศึกษาอยู่ในระดับมากและเมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อแล้ว พบว่า หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอบริหารงานนิเทศการศึกษาด้านงานข้อมูลทางการศึกษามากทุกข้อ โดยเห็นว่า ข้อ 44 : การให้โรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนรายงานข้อมูลต่าง ๆ ของนักเรียน ครู ประชากรงบประมาณและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่อสำนักงานการประถมศึกษาอำเภออย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 3.92$) ข้อ 42 : การกำหนดให้โรงเรียนกลุ่มโรงเรียนจัดเก็บและรวบรวมข้อมูลทางการศึกษาไว้อย่างเป็นระบบเพื่อความสะดวกรวดเร็วและถูกต้องในการนำไปใช้ ($\bar{X} = 3.92$) มีการบริหารสูงกว่าข้ออื่น ๆ และข้อ 43 : การจัดอบรมสัมมนาบุคลากรของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและของโรงเรียนต่าง ๆ ให้มีความรู้เรื่องการรวบรวมข้อมูลไปใช้พัฒนาการศึกษา ($\bar{X} = 3.60$) มีการบริหารต่ำกว่าข้ออื่น ๆ เมื่อเปรียบเทียบกัน

เมื่อวิเคราะห์ทัศนะของกลุ่มตัวอย่างแต่ละฝ่าย พบว่า ทัศนะของแต่ละฝ่ายที่มีต่อการบริหารงานนิเทศการศึกษาด้านงานข้อมูลทางการศึกษาโดยรวมทุกข้ออยู่ในระดับมากใกล้เคียงกัน โดยฝ่ายหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอมิทัศนะใน ข้อ 46 : การส่งเสริมให้โรงเรียนนำข้อมูลทางการศึกษาไปใช้พัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียนอย่างต่อเนื่องและเหมาะสม มีการบริหารสูงกว่าข้ออื่น ๆ ($\bar{X} = 3.98$) และ ข้อ 43 : จัดอบรมสัมมนาบุคลากรของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและของโรงเรียนต่าง ๆ ให้มีความรู้เรื่องการรวบรวมข้อมูลวิเคราะห์ข้อมูลและการนำข้อมูลไปใช้ในการพัฒนาการศึกษา มีการบริหารต่ำกว่าข้ออื่น ๆ ($\bar{X} = 3.69$) เมื่อเปรียบเทียบกัน และฝ่ายศึกษานิเทศก์เห็นว่า ข้อ 47 : การแนะนำส่งเสริมให้ผู้บริหารการศึกษาทุกฝ่ายทุกระดับนำข้อมูลทางการศึกษาไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาคุณภาพงานในความรับผิดชอบของตนอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.86$) มีการบริหารสูงกว่าข้ออื่น ๆ และข้อ 43 : การจัดอบรมบุคลากรของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและของโรงเรียนต่าง ๆ ให้มีความรู้เรื่องการรวบรวมข้อมูลวิเคราะห์ข้อมูลและการนำข้อมูลไปใช้ในการพัฒนาการศึกษา ($\bar{X} = 3.58$) มีการบริหารน้อยที่สุด ส่วนฝ่ายผู้บริหารโรงเรียนมีทัศนะใน ข้อ 44 : การให้โรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนรายงานข้อมูลต่าง ๆ ของ

นักเรียน ครู ประชากรงบประมาณ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่อสำนักงานการประถมศึกษาอำเภออย่างสม่ำเสมอ มีการบริหารสูงกว่าข้ออื่น ๆ ($\bar{X} = 3.97$) และ ข้อ 43 : การจัดอบรมสัมมนาบุคลากรของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและของโรงเรียนต่าง ๆ ให้มีความรู้เรื่องการรวบรวมข้อมูลวิเคราะห์ข้อมูลและการนำข้อมูลไปใช้ในการพัฒนาการศึกษาที่มีการบริหารต่ำกว่าข้ออื่น ๆ ($\bar{X} = 3.55$) เมื่อเปรียบเทียบกัน

เมื่อวิเคราะห์ความแตกต่างของทัศนะของกลุ่มตัวอย่างจากค่าการกระจายของคะแนนที่มีต่อการบริหารงานนิเทศการศึกษาด้านงานข้อมูลทางการศึกษาแล้ว พบว่า ทัศนะของแต่ละฝ่ายที่มีต่อการบริหารงานนิเทศการศึกษาด้านงานข้อมูลทางการศึกษา โดยรวมทุกข้อของฝ่ายผู้บริหารโรงเรียนมีความแตกต่างกันมากที่สุด ($S = .66$) รองลงมาคือ ฝ่ายศึกษานิเทศก์ ($S = .64$) และฝ่ายหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ มีความแตกต่างกันน้อยที่สุด ($S = .45$) ส่วนทัศนะโดยรวมของทุกฝ่ายที่มีต่อการบริหารงานนิเทศการศึกษาด้านงานข้อมูลทางการศึกษามีความแตกต่างในระดับใกล้เคียงกันทุกข้อ (ค่า S อยู่ระหว่าง $.72 - .82$)

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แสดงการบริหารงานนิเทศการศึกษาของ
หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ด้านงานศูนย์วัสดุและอุปกรณ์ ตามทัศนะของหัวหน้า
การประถมศึกษาอำเภอ ศึกษาในเทศก์และผู้บริหารโรงเรียน

งานศูนย์วัสดุและอุปกรณ์	ทัศนะของ หัวหน้าการ ประถมศึกษา อำเภอ N = 14		ทัศนะของ ศึกษานิเทศก์ N = 45		ทัศนะของ ผู้บริหาร โรงเรียน N = 222		ทัศนะรวม N = 281		ระดับ การ ปฏิบัติ
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
48 จัดตั้งศูนย์วัสดุอุปกรณ์ทาง การศึกษาไว้บริการแก่ บุคลากรและหน่วยงานทาง การศึกษาอย่างเพียงพอ	3.36	.50	3.27	.88	3.29	.93	3.29	.90	ปาน กลาง
49 เลือกและจัดสรรบุคลากรที่มี ความรู้ความสามารถยัน ยันแข็งและมีมนุษยสัมพันธ์ดี มาปฏิบัติงานในศูนย์วิชาการ กลุ่ม	3.57	.51	3.73	.96	3.59	.87	3.62	.87	มาก
50 ส่งเสริมพัฒนาและติดตาม ดูแลบุคลากรประจำศูนย์ วิชาการกลุ่มให้ปฏิบัติหน้าที่ อย่างมีประสิทธิภาพ	3.60	.63	3.56	.88	3.51	.82	3.55	.82	มาก

ตาราง 9 (ต่อ)

งานศูนย์วัสดุและอุปกรณ์	ทัศนะของ หัวหน้าการ ประถมศึกษา อำเภอ N = 14		ทัศนะของ ศึกษานิเทศก์ N = 45		ทัศนะของ ผู้บริหาร โรงเรียน N = 222		ทัศนะรวม N = 281		ระดับ การ ปฏิบัติ
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
51 จัดให้ศูนย์วิชาการกลุ่ม โรงเรียนออกเผยแพร่สื่อ การเรียนการสอนให้กับ โรงเรียนต่าง ๆ อย่างได้ผล	3.40	.65	3.33	.92	3.31	.93	3.35	.91	ปาน กลาง
52 จัดทำเอกสารเสนอแนะ เผยแพร่แก่ผู้บริหารและครู ให้มาใช้บริการของศูนย์ วิชาการอย่างทั่วถึง	3.30	.74	3.30	.86	3.20	.92	3.27	.90	ปาน กลาง
53 จัดสรรงบประมาณเพื่อ สนับสนุนศูนย์วิชาการกลุ่ม โรงเรียนและโรงเรียนให้มี วัสดุทัศนูปกรณ์ไว้ใช้อย่าง เพียงพอ	3.55	.58	3.37	.84	3.26	.95	3.39	.93	ปาน กลาง

ตาราง 9 (ต่อ)

งานศูนย์วัสดุและอุปกรณ์	ทัศนะของ หัวหน้าการ ประถมศึกษา อำเภอ N = 14		ทัศนะของ ศึกษานิเทศก์ N = 45		ทัศนะของ ผู้บริหาร โรงเรียน N = 222		ทัศนะรวม N = 281		ระดับ การ ปฏิบัติ
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
54 จัดระบบการติดตามดูแล การบำรุงรักษาวัสดุอุปกรณ์ ให้อยู่ในสภาพที่ดีและพร้อมที่ จะให้บริการได้อย่างรวดเร็ว ทันการอยู่เสมอ	3.48	.51	3.42	.92	3.40	.90	3.43	.88	ปาน กลาง
55 ประเมินผลการให้บริการวัสดุ อุปกรณ์ของคณะครูเพื่อนำมา เป็นข้อมูล และแนวทางใน การปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา งาน	3.51	.50	3.24	10.3	3.38	.86	3.37	.88	ปาน กลาง
รวมเฉลี่ย	3.47	.40	3.40	.76	3.36	.75	3.41	.73	ปาน กลาง

จากตาราง 9 เมื่อวิเคราะห์ทัศนะโดยรวมของกลุ่มตัวอย่างทุกฝ่ายทั้ง 3 ฝ่าย แล้วพบว่า หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอบริหารงานนิเทศการศึกษา ด้านงานศูนย์วัสดุและอุปกรณ์อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อแล้วพบว่าหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอบริหารงานนิเทศการศึกษาด้านงานศูนย์วัสดุและอุปกรณ์อยู่ในระดับปานกลางเกือบทุกข้อ ยกเว้นข้อ 49 : การเลือกและจัดสรรบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถยันขันแข็งและมีมนุษยสัมพันธ์ดีมาปฏิบัติงานในศูนย์วิชาการกลุ่ม ($\bar{X} = 3.62$) และข้อ 50 : การส่งเสริมพัฒนาและติดตามดูแลบุคลากรประจำศูนย์วิชาการกลุ่มให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 3.55$) ที่มีการบริหารอยู่ในระดับมากนอกนั้นมีการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อวิเคราะห์ทัศนะของกลุ่มตัวอย่างแต่ละฝ่ายพบว่าทัศนะของแต่ละฝ่ายที่มีต่อการบริหารงานนิเทศการศึกษาด้านงานศูนย์วัสดุและอุปกรณ์ ทุกข้ออยู่ในระดับใกล้เคียงกันยกเว้นข้อ 53 : การจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนและโรงเรียนในหิมาลัยที่ศุภปรณ์ไว้ใช้อย่างเพียงพอที่กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 มีทัศนะค่อนข้างแตกต่างกันมาก (หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ $\bar{X} = 3.55$ ศึกษาพิเศษ $\bar{X} = 3.37$ ผู้บริหารโรงเรียน $\bar{X} = 3.26$) โดยฝ่ายหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอมิทัศนะในข้อ 50 : การส่งเสริมพัฒนาและติดตามดูแลบุคลากรประจำศูนย์วิชาการกลุ่มให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 3.60$) มีการบริหารสูงกว่าข้ออื่น ๆ และ ข้อ 52 : การจัดทำเอกสารเสนอแนะเผยแพร่แก่ผู้บริหารและครูให้มาใช้บริการของศูนย์วิชาการอย่างทั่วถึง มีการบริหารต่ำกว่าข้ออื่น ๆ ($\bar{X} = 3.30$) เมื่อเปรียบเทียบกัน ฝ่ายศึกษานิเทศก์มีทัศนะในข้อ 49 : การเลือกและจัดสรรบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถยันขันแข็งและมีมนุษยสัมพันธ์ดีมาปฏิบัติงานในศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน มีการบริหารสูงกว่าข้ออื่น ๆ ($\bar{X} = 3.73$) และข้อ 55 : การประเมินผลการให้บริการวัสดุอุปกรณ์ของคณะครูเพื่อนำมาเป็นข้อมูลและแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนางาน มีการบริหารต่ำกว่าข้ออื่น ๆ ($\bar{X} = 3.24$) เมื่อเปรียบเทียบกันส่วนฝ่ายผู้บริหารโรงเรียนมีทัศนะในข้อ 49 : การเลือกและจัดสรรบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถยันขันแข็งและมีมนุษยสัมพันธ์ดีมาปฏิบัติงานในศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน มีการบริหารสูงกว่าข้ออื่น ๆ ($\bar{X} = 3.59$) และข้อ 52 : การจัดทำเอกสารเสนอแนะเผยแพร่แก่ผู้บริหาร และครูให้มาใช้บริการของศูนย์วิชาการอย่างทั่วถึง มีการบริหารต่ำกว่าข้ออื่น ๆ ($\bar{X} = 3.20$) เมื่อเปรียบเทียบกัน

เมื่อวิเคราะห์ความแตกต่างของทัศนะของกลุ่มตัวอย่างจากค่าการกระจายของคะแนนที่มีต่อการบริหารงานนิเทศการศึกษาด้านงานศูนย์วัสดุและอุปกรณ์แล้วพบว่าทัศนะของแต่ละฝ่ายที่มีต่อการบริหารงานนิเทศการศึกษาด้านงานศูนย์วัสดุและอุปกรณ์โดยรวมทุกข้อของฝ่ายศึกษานิเทศก์ก็มีความแตกต่างกันมากที่สุด ($S = .76$) รองลงมาคือผู้บริหารโรงเรียน ($S = .75$) และหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอมีความแตกต่างกันน้อยที่สุด ($S = .40$) ส่วนทัศนะโดยรวมของทุกฝ่ายที่มีต่อการบริหารงานนิเทศการศึกษาด้านงานศูนย์วัสดุและอุปกรณ์แต่ละรายข้อมีความแตกต่างในระดับใกล้เคียงกันแทบทุกข้อ (S อยู่ระหว่าง $.82 - .91$)

ตอนที่ 2 เสนอผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานนิเทศการศึกษาของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ตามทัศนะของกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด

2.1 เปรียบเทียบการบริหารงานนิเทศการศึกษาของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอตามทัศนะของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอกับทัศนะของศึกษานิเทศก์และกับทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนดังแสดงในตาราง 10 - 17

ตาราง 10 แสดงการเปรียบเทียบการบริหารงานนิเทศการศึกษาของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอโดยรวม ทั้ง 7 ด้าน ตามทัศนะของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ กับทัศนะของศึกษานิเทศก์และกับทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	.1194	.0597	.2382
ภายในกลุ่ม	278	69.6506	.2505	
รวม	280	69.7699		

$$.05 \text{ } F(2,278) = 2.99$$

จากตาราง 10 แสดงว่าหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ศึกษานิเทศก์และผู้บริหารโรงเรียนมีทัศนะต่อการบริหารงานนิเทศการศึกษาของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอโดยรวม ทั้ง 7 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 11 แสดงการเปรียบเทียบการบริหารงานนิเทศการศึกษาของหัวหน้าการประถมศึกษา
อำเภอ ด้านงานพัฒนาการศึกษาตามทัศนะของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอกับทัศนะของศึกษา
นิเทศก์และกับทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	.5847	.2924	.9934
ภายในกลุ่ม	278	81.8160	.2943	
รวม	280	82.4007		

$$.05 F(2,278) = 2.99$$

จากตาราง 11 แสดงว่าหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ศึกษา นิเทศก์และผู้บริหาร
โรงเรียนมีทัศนะต่อการบริหารงานนิเทศการศึกษา ด้านงานพัฒนาการศึกษาของหัวหน้าการประถม
ศึกษาอำเภอ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 12 แสดงการเปรียบเทียบการบริหารงานนิเทศการศึกษาของหัวหน้าการประถมศึกษา
อำเภอ ด้านการเรียนการสอน ตามทัศนะของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ กับทัศนะของศึกษา
นิเทศก์และกับทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	.2802	.1401	.3981
ภายในกลุ่ม	278	97.8470	.3520	
รวม	280	98.1272		

$$.05 \text{ } F(2,278) = 2.99$$

จากตาราง 12 แสดงว่าหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ศึกษา นิเทศก์และผู้บริหาร
โรงเรียนมีทัศนะต่อการบริหารงานนิเทศการศึกษา ด้านการเรียนการสอนของหัวหน้าการประถม
ศึกษาอำเภอ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 13 แสดงการเปรียบเทียบการบริหารงานนิเทศการศึกษาของหัวหน้าการประถมศึกษา
อำเภอ ด้านงานส่งเสริมคุณลักษณะนักเรียน ตามทัศนะของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ กับ
ทัศนะของศึกษานิเทศก์และกับทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	.3484	.1742	.4985
ภายในกลุ่ม	278	97.1503	.3495	
รวม	280	97.4987		

$$.05 \text{ } F(2,278) = 2.99$$

จากตาราง 13 แสดงว่าหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ศึกษานิเทศก์และผู้บริหาร
โรงเรียนมีทัศนะต่อการบริหารงานนิเทศการศึกษา ด้านงานส่งเสริมคุณลักษณะของของหัวหน้า
การประถมศึกษาอำเภอ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 14 แสดงการเปรียบเทียบการบริหารงานนิเทศการศึกษาของหัวหน้าการประถมศึกษา
อำเภอ ด้านงานนิเทศและตรวจเยี่ยม ตามทัศนะของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอกับทัศนะ
ของศึกษานิเทศก์และกับทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	1.5220	.7610	1.7660
ภายในกลุ่ม	278	199.7911	.4309	
รวม	280	121.3131		

$$.05 F(2,278) = 2.99$$

จากตาราง 14 แสดงว่าหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ศึกษานิเทศก์และผู้บริหาร
โรงเรียนมีทัศนะต่อการบริหารงานนิเทศการศึกษา ด้านงานนิเทศและตรวจเยี่ยมของหัวหน้า
การประถมศึกษาอำเภอ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 15 แสดงการเปรียบเทียบการบริหารงานนิเทศการศึกษาของหัวหน้าการประถมศึกษา
อำเภอ ด้านงานสนับสนุนทางวิชาการ ตามทัศนะของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอกับทัศนะ
ของศึกษานิเทศก์และกับทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	.1507	.0785	.1856
ภายในกลุ่ม	278	117.5376	.4228	
รวม	280	117.6946		

$$.05 \text{ } F(2,278) = 2.99$$

จากตาราง 15 แสดงว่าหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ศึกษานิเทศก์และผู้บริหาร
โรงเรียนมีทัศนะต่อการบริหารงานนิเทศการศึกษา ด้านงานสนับสนุนทางวิชาการของหัวหน้า
การประถมศึกษาอำเภอ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 16 แสดงการเปรียบเทียบการบริหารงานนิเทศการศึกษาของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ด้านงานข้อมูลทางการศึกษา ตามทัศนะของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอกับทัศนะของศึกษานิเทศก์และกับทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	.1286	.0643	.1618
ภายในกลุ่ม	278	110.4695	.3974	
รวม	280	110.5981		

$$.05 F(2,278) = 2.99$$

จากตาราง 16 แสดงว่าหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ศึกษานิเทศก์และผู้บริหารโรงเรียนมีทัศนะต่อการบริหารงานนิเทศการศึกษา ด้านงานข้อมูลทางการศึกษาของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ แตกต่างกันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 17 แสดงการเปรียบเทียบการบริหารงานนิเทศการศึกษาของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ด้านงานศูนย์วัสดุและอุปกรณ์ ตามทัศนะของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอกับทัศนะของศึกษานิเทศก์และกับทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	.6547	.3273	.6069
ภายในกลุ่ม	278	149.9354	.5393	
รวม	280	150.5900		

$$.05 \text{ } F(2,278) = 2.99$$

จากตาราง 17 แสดงว่าหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ศึกษานิเทศก์และผู้บริหารโรงเรียนมีทัศนะต่อการบริหารงานนิเทศการศึกษา ด้านงานศูนย์วัสดุและอุปกรณ์ของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 เปรียบเทียบทัศนะของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอที่มีวุฒิปริญญาตรี กับสูงกว่าปริญญาตรีที่มีต่อการบริหารงานนิเทศการศึกษาทั้ง 7 ด้านของหัวหน้าของการประถมศึกษาอำเภอ ดังแสดงในตาราง 18

ตาราง 18 แสดงการเปรียบเทียบทักษะของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอที่มีวุฒิต่างกันที่มี
ต่อการบริหารงานนิเทศการศึกษาของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ

	การบริหารงานนิเทศการศึกษา	ทักษะของหัวหน้า การประถมศึกษา อำเภอที่มีวุฒิ ปริญญาตรี N = 8		ทักษะของหัวหน้า การประถมศึกษา อำเภอที่มีวุฒิ สูงกว่าปริญญาตรี N = 6		t
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1	งานพัฒนาการศึกษา	3.8500	.334	3.7167	.279	.79
2	งานการเรียนการสอน	3.7917	.387	3.7407	.230	.29
3	งานส่งเสริมคุณลักษณะ นักเรียน	3.8214	.402	3.8333	.246	.06
4	งานนิเทศและตรวจเยี่ยม	4.0469	.438	3.7708	.184	1.44
5	งานสนับสนุนทางวิชาการ	3.8281	.567	3.5417	.129	1.20
6	งานข้อมูลทางการศึกษา	3.8333	.309	3.6944	.245	.91
7	งานศูนย์วัสดุและอุปกรณ์	3.6429	.501	3.5000	.235	.64
	รวมเฉลี่ย	3.8341	.338	3.6879	.146	.99

$$t(.05, \alpha) = 2.79$$

จากตาราง 18 แสดงว่าหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ที่มีวุฒิปริญญาตรีและหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอที่มีวุฒิสองกว่าปริญญาตรีมีทักษะในเรื่องการบริหารงานนิเทศการศึกษาของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอโดยรวมทั้ง 7 งาน และแต่ละงาน คือ งานพัฒนาการศึกษา งานการเรียนการสอน งานส่งเสริมคุณลักษณะนักเรียน งานนิเทศและตรวจเยี่ยม งานสนับสนุนทางวิชาการ งานข้อมูลทางการศึกษาและงานศูนย์วัสดุและอุปกรณ์ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานนิเทศการศึกษาของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ ตามทัศนะของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ศึกษาในเทศก์ และผู้บริหารโรงเรียน
2. เพื่อเปรียบเทียบทัศนะของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ศึกษาในเทศก์และผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อการบริหารงานนิเทศการศึกษาของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ
3. เพื่อเปรียบเทียบทัศนะของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอที่มีผู้แตกต่างกันที่มีต่อการบริหารงานนิเทศการศึกษาของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ 14 คน ศึกษาในเทศก์ 50 คน และผู้บริหารโรงเรียน 545 คน รวม ประชากรทั้งสิ้น 609 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ได้จากการสุ่มจากประชากร โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling Method) ตามสภาพภาพของประชากร ได้หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ 14 คน ศึกษาในเทศก์ 45 คน และผู้บริหารโรงเรียน 222 คน รวมกลุ่มตัวอย่าง 281 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานนิเทศการศึกษาของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ 7 ด้าน คือ งานพัฒนาการศึกษา งานการเรียนการสอน งานส่งเสริมคุณลักษณะนักเรียน งานนิเทศและตรวจเยี่ยม งานสนับสนุนทางวิชาการ

งานข้อมูลทางการศึกษา งานศูนย์วัสดุและอุปกรณ์ แบบสอบถามเป็นแบบประเมินค่า (Rating Scale) จำนวน 55 ข้อ ซึ่งหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.926

สรุปผลในการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการศึกษาวิจัยการบริหารงานนิเทศการศึกษาของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอทั้ง 7 ด้าน คือ งานพัฒนาการศึกษา งานการเรียนการสอน งานส่งเสริมคุณลักษณะนักเรียน งานนิเทศและตรวจเยี่ยม งานสนับสนุนทางวิชาการ งานข้อมูลทางการศึกษา งานศูนย์วัสดุและอุปกรณ์ ในทัศนะของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ศึกษาในเทศก์ และผู้บริหารโรงเรียน สามารถสรุปได้ผลดังนี้

1. หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอในจังหวัดกาฬสินธุ์ได้ทำการบริหารงานนิเทศการศึกษาอยู่ในระดับมากจำนวน 6 งาน ตามลำดับ คือ งานพัฒนาการศึกษา งานส่งเสริมคุณลักษณะนักเรียน งานข้อมูลทางการศึกษา งานการเรียนการสอน งานนิเทศและตรวจเยี่ยม งานสนับสนุนทางวิชาการ ส่วนการบริหารงานศูนย์วัสดุและอุปกรณ์มีการปฏิบัติในระดับปานกลางเพียงด้านเดียว

2. หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอในจังหวัดกาฬสินธุ์บริหารงานนิเทศการศึกษาในเรื่องต่าง ๆ ของงานทุกด้านส่วนใหญ่เกือบทั้งหมดอยู่ในระดับมาก ไล่เลี่ยกันยกเว้นบางเรื่องในงานบางงานที่มีการปฏิบัติการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่

2.1 งานการเรียนการสอน เรื่องที่มีการบริหารอยู่ในระดับปานกลางได้แก่ เรื่องการจัดให้มีการตรวจสอบหนังสือแบบเรียนที่มีเนื้อหาสาระที่ถูกต้องครอบคลุมหลักสูตร และมีความคงทนน่าอ่านน่าใช้เหมาะกับชั้นและวัยของผู้เรียน เรื่องการจัดให้มีคู่มือการผลิตและการใช้อุปกรณ์การสอนพร้อมทั้งแจกจ่ายและเผยแพร่ให้กับโรงเรียนอย่างทั่วถึง และเรื่องการจัดให้มีแบบทดสอบมาตรฐานเพื่อใช้วัดและประเมินผลการเรียนรู้ให้ครบถ้วนทุกกลุ่ม ประสิทธิภาพไว้อย่างเพียงพอ

2.2 งานสนับสนุนทางวิชาการ เรื่องที่มีการบริหารเพียงระดับปานกลาง ได้แก่ เรื่องการจัดอบรมและให้ความรู้เกี่ยวกับการวิจัยเบื้องต้นให้กับผู้บริหารครูวิชาการโรงเรียน และครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน เพื่อให้สามารถนำไปใช้พัฒนางานของโรงเรียนได้ ข้อ 38 การทำการวิจัยเบื้องต้นเกี่ยวกับการดำเนินงานแต่ละงานของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ เพื่อเป็นตัวอย่างแก่โรงเรียนและกลุ่มโรงเรียน

2.3 งานศูนย์วัสดุและอุปกรณ์เป็นงานที่มีการบริหารเพียงในระดับปานกลางในหลายเรื่องได้แก่ เรื่องการจัดตั้งศูนย์วัสดุอุปกรณ์ทางการศึกษาไว้บริการแก่บุคลากรและหน่วยงานทางการศึกษา การจัดให้ศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนออกเผยแพร่สื่อการเรียนการสอน ให้กับโรงเรียนต่าง ๆ การจัดทำเอกสารเสนอแนะเผยแพร่แก่ผู้บริหารและครูให้มาใช้บริการของศูนย์วิชาการ การจัดระบบการติดตามดูแลการบำรุงรักษาวัสดุอุปกรณ์ให้อยู่ในสภาพที่ดี และพร้อมที่จะให้บริการได้อย่างรวดเร็ว การประเมินผลการใช้บริการวัสดุอุปกรณ์ของคณะครูเพื่อนำมาเป็นข้อมูล และแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา

สำหรับเรื่องอื่น ๆ ในอีก 4 งานทุกเรื่องปรากฏว่ามีการปฏิบัติการบริหารอยู่ในระดับมาก

3. ทักษะของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ศึกษาพิเศษ และผู้บริหารโรงเรียน มีทักษะต่อการบริหารงานนิเทศการศึกษาของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอในสังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์โดยรวมทุกงานและแต่ละงาน ไม่แตกต่างกัน

4. ทักษะของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอที่มีวุฒิปริญญาตรี กับทักษะของหัวหน้า การประถมศึกษาอำเภอที่มีวุฒิสองวุฒิปริญญาตรีที่มีต่อการบริหารงานนิเทศการศึกษาของหัวหน้า การประถมศึกษาอำเภอในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาทักษะของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ทักษะของศึกษาพิเศษและ ทักษะของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อการบริหารงานนิเทศการศึกษาของหัวหน้าการประถมศึกษา อำเภอในจังหวัดกาฬสินธุ์ในครั้งนี้ช่วยให้ทราบถึงสภาพการบริหารงานนิเทศการศึกษาของ

หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอในงานทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ ด้านงานพัฒนาการศึกษา ด้านงาน การเรียนการสอน ด้านงานส่งเสริมคุณลักษณะนักเรียน ด้านงานนิเทศและตรวจเยี่ยม ด้านงานสนับสนุนทางวิชาการ ด้านงานข้อมูลทางการศึกษาและด้านงานศูนย์วัสดุและอุปกรณ์ ว่าได้ทำการบริหารอยู่ในระดับใดและแต่ละด้านมีเรื่องใดบ้างที่หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ได้ทำการบริหารไปได้ในระดับมากแล้วและมีเรื่องใดที่ควรที่จะต้องมีการแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้น เพื่อให้การบริหารงานนิเทศการศึกษามีประสิทธิภาพและส่งผลต่อการจัดการศึกษาให้ก้าวหน้า ยิ่ง ๆ ขึ้นไป

จากการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ทำให้ทราบข้อเท็จจริงที่ควรนำมาอภิปรายดังต่อไปนี้

1. การศึกษาโดยการหาค่าเฉลี่ยตามทัศนะของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการบริหารงานนิเทศ การศึกษาของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอในจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมทุกด้านและเป็นรายด้าน พบว่า

1.1 ในภาพรวมปรากฏออกมาว่าการบริหารงานนิเทศการศึกษาของหัวหน้า การประถมศึกษาอำเภอมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากและเมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านพบว่าด้านงาน ที่ 1 - 6 มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากและมีเพียงงานที่ 7 ซึ่งได้แก่ งานศูนย์วัสดุและอุปกรณ์ เพียงด้านเดียวที่มีการปฏิบัติในระดับปานกลางการที่ผลปรากฏเช่นนี้ แสดงให้เห็นว่าหัวหน้า การประถมศึกษาอำเภอในจังหวัดกาฬสินธุ์เป็นผู้ที่ได้ทำการบริหารงานนิเทศการศึกษาด้านงาน พัฒนาการศึกษ งานการเรียนการสอน งานส่งเสริมคุณลักษณะนักเรียน งานนิเทศและตรวจเยี่ยม งานสนับสนุนทางวิชาการและงานข้อมูลทางการศึกษาด้วยความรับผิดชอบและเอาใจใส่ ซึ่งถือเป็น เรื่องที่น่ายินดีเพราะการที่หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอสามารถที่จะบริหารงานนิเทศการศึกษา เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนต่าง ๆ ในสังกัดในด้านของการปรับปรุงและพัฒนาการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนการส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณลักษณะที่ดีด้วยการตรวจเยี่ยมและการนิเทศ ติดตามช่วยเหลือพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภายในโรงเรียน การสนับสนุนทางด้านวิชาการ ของโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนตลอดจนการนำข้อมูลต่าง ๆ มาใช้ในการพัฒนาการศึกษาของ อำเภอได้ในระดับมากนั้น แล้วย่อมเป็นสิ่งที่บ่งชี้ว่าการบริหารงานนิเทศการศึกษาก็น่าจะประสบผล สำเร็จได้ไม่ยากนัก แต่อย่างไรก็ตามแม้ว่าการบริหารงานการศึกษาของหัวหน้าการประถม

ศึกษาอำเภอในจังหวัดกาฬสินธุ์จะปรากฏผลจากการวิจัยว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยโดยรวมและแต่ละด้านแล้วจะเห็นได้ว่าค่าคะแนนก็ไม่ถึงกับสูงมากนักจึงจำเป็นต้องที่หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอในจังหวัดกาฬสินธุ์ ควรจะต้องเอาใจใส่พัฒนางานนี้เพื่อการศึกษาตลอดจนพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้าต่อไปอีกอย่างต่อเนื่อง

การที่ผลการศึกษาค้นคว้าปรากฏออกมาว่าหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอในจังหวัดกาฬสินธุ์มีการบริหารงานนิเทศการศึกษาโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมากและงานที่ 1 - 6 ก็ปรากฏอยู่ในระดับมากด้วยนั้น คงจะเป็นเพราะว่าในปัจจุบันนี้ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอในจังหวัดกาฬสินธุ์ส่วนใหญ่เป็นผู้มีความรู้ความสามารถมากขึ้นเนื่องจากมีโอกาสได้รับการศึกษาอบรมในเรื่องนี้ค่อนข้างดีทำให้มีความเข้าใจและตระหนักในความสำคัญของการนิเทศการศึกษาว่าเป็นเรื่องที่มีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาการศึกษา ประกอบกับมีการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอและจากสถิติการพัฒนาด้านของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอในจังหวัดกาฬสินธุ์ในเรื่องของการศึกษาต่อซึ่งมีอยู่ โดยตลอดจนกระทั่งในปี พ.ศ. 2535 นี้จะเห็นว่าหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอในจังหวัดกาฬสินธุ์มีวุฒิปริญญาโทจำนวนถึง 6 คน คิดเป็นร้อยละ 42.85 และวุฒิปริญญาตรีจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 57.15 และในปัจจุบันนี้หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอยังสามารถพัฒนาตนเองได้หลายวิธีเช่น การศึกษาด้วยตนเองจากตำราและเอกสารคู่มือต่าง ๆ การศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ตลอดจนการเข้ารับการฝึกอบรมจึงทำให้หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอในจังหวัดกาฬสินธุ์ สามารถนำความรู้ความสามารถและประสบการณ์ที่ได้จากการศึกษาหาความรู้และการฝึกอบรมมาใช้ในการบริหารงานนิเทศการศึกษา จึงทำให้เกิดความร่วมมือในเรื่องของการนิเทศการศึกษาได้มากขึ้น คงจะด้วยเหตุเหล่านี้ทำให้มองได้ว่าการบริหารงานด้านการนิเทศการศึกษาของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอมีการปฏิบัติไปได้ในระดับมาก นอกจากนี้การที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้จัดให้มีโครงการประเมินคุณภาพการศึกษาในระดับจังหวัดในทุกปีการศึกษา เพื่อตรวจสอบมาตรฐานของการจัดการศึกษาก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลกระทบต่อนำให้หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอในจังหวัดกาฬสินธุ์ ได้เอาใจใส่และเร่งรัดจัดการดำเนินงานการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนต่าง ๆ ภายในอำเภอของตนเองที่รับผิดชอบให้ก้าวหน้าไปอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าผลการศึกษาค้นคว้าจะปรากฏออกมาว่าหัวหน้า
การประถมศึกษาอำเภอในจังหวัดกาฬสินธุ์มีการบริหารงานนิเทศการศึกษาอยู่ในระดับมากก็ตาม
แต่เมื่อพิจารณาทักษะของแต่ละฝ่ายที่มีต่อการบริหารงานนิเทศการศึกษาของหัวหน้าการประถม
ศึกษาอำเภอจากงานที่ 1 - 6 ซึ่งแต่ละงานนั้นแม้จะปรากฏว่ามีการบริหารอยู่ในระดับมากแต่ก็มี
ระดับของค่าเฉลี่ยที่ไม่สูงและไม่แตกต่างกันมากนัก และยังมีเรื่องต่าง ๆ บางเรื่องในงานนิเทศ
แต่ละด้านที่มีการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ เรื่องการจัดให้มีการตรวจสอบหนังสือแบบ
เรียน ให้มีเนื้อหาสาระที่ถูกต้องครอบคลุมหลักสูตรและมีความคงทนน่าอ่านน่าใช้เหมาะสมกับชั้น
และวัยของผู้เรียน (ข้อ 13) เรื่องการจัดให้มีคู่มือการผลิตและการใช้อุปกรณ์การสอนพร้อมทั้ง
แจกจ่ายและเผยแพร่ให้กับโรงเรียนอย่างทั่วถึง (ข้อ 15) เรื่องการจัดให้มีแบบทดสอบมาตรฐาน
เพื่อใช้วัดและประเมินผลการเรียนรู้ให้ครบทุกกลุ่มประสบการณ์ไว้อย่างเพียงพอซึ่งอยู่ในงานด้าน
การเรียนการสอน (ข้อ 16) เรื่องการจัดอบรมและให้ความรู้เกี่ยวกับการวิจัยเบื้องต้นให้กับ
ผู้บริหารครูวิชาการโรงเรียนและครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนเพื่อให้สามารถนำไปใช้พัฒนางานของ
โรงเรียนได้ (ข้อ 37) และเรื่องการทำทการวิจัยเบื้องต้นเกี่ยวกับการดำเนินงานแต่ละงานของ
สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเพื่อเป็นตัวอย่างแก่โรงเรียนและกลุ่มโรงเรียน (ข้อ 38)
ซึ่งอยู่ในงานด้านงานสนับสนุนทางวิชาการ

สำหรับในเรื่องต่าง ๆ ของแต่ละด้านที่พบว่ามีการปฏิบัติการบริหารใน
ระดับมากแต่ค่าคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.75 ลงมาถึง 22 เรื่อง จึงแสดงให้เห็นว่า หัวหน้า
การประถมศึกษาอำเภอในจังหวัดกาฬสินธุ์ ยังมีความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงและพัฒนาการบริหาร
งานด้านการนิเทศการศึกษาต่อไปอีกอย่างต่อเนื่อง

การที่ปรากฏว่าการจัดให้มีการตรวจสอบหนังสือแบบเรียนให้มีเนื้อหาสาระ
ที่ครอบคลุมหลักสูตรและมีความคงทนน่าอ่านน่าใช้เหมาะกับชั้นและวัยของผู้เรียน มีการบริหารใน
ระดับปานกลางนั้นคงจะเนื่องมาจากการดำเนินงานในเรื่องดังกล่าวตลอดเวลาที่ผ่านมา
ผู้บริหาร ในส่วนกลางจะเป็นผู้ดำเนินการ โดย ไม่ค่อยได้มอบหมายให้โรงเรียน ได้พิจารณาจัดทำหรือ
ปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรและคุณภาพหนังสือได้ด้วยตนเองมาก่อน จึงทำให้โรงเรียนหรือสำนักงาน
การประถมศึกษาอำเภอไม่ได้ดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องนี้กันมาก เพิ่งมีการมอบหมายภาระหน้าที่

ให้ผู้บริหารในห้องถิ่นดูแลคัดเลือกและตัดสินใจในการเลือกใช้หนังสือแบบเรียนต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง เมื่อไม่กี่ปีมานี้เอง จึงทำให้การบริหารงานนิเทศการศึกษาของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอทางด้านนี้ยังไม่ก้าวหน้ามากนักซึ่งคิดว่าในอนาคตเมื่อได้มีการดำเนินการในเรื่องดังกล่าวจนมีประสิทธิภาพมากขึ้น หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอก็คงจะเข้าใจความสำคัญ และรู้วิธีการในการดำเนินการในเรื่องนี้ได้มากและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ส่วนในเรื่องของการจัดให้มีคู่มือการผลิตและการใช้อุปกรณ์ เพื่อแจกจ่ายให้โรงเรียนต่าง ๆ ที่ผลการศึกษารากฏผลออกมาว่าอยู่ในระดับปานกลางนั้นคงจะเนื่องมาจากการจัดหาสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนส่วนมากก็มักจะ ไม่ทันตามกำหนดเวลาเท่าที่ควร และสื่ออุปกรณ์ที่ได้มาก็มักจะขาดคุณภาพการจัดส่งให้กับสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน และโรงเรียนก็เป็นไปอย่างไม่มีประสิทธิภาพและมักจะขาดคู่มือการใช้ตลอดเวลาที่ผ่านมา โรงเรียนประถมศึกษา มักจะ ไม่ได้เป็นผู้ผลิตหรือจัดซื้อสื่อและอุปกรณ์การสอนด้วยตนเอง สื่อและอุปกรณ์ส่วนใหญ่จะถูกจัดซื้อและส่งมาจากส่วนกลาง โรงเรียนมีหน้าที่ใช้เท่านั้น และสื่อส่วนใหญ่ก็จะมีคู่มือการใช้และการผลิตส่งมาด้วยจึงมีปัญหาในการใช้ประกอบกิจกรรมการเรียนการสอนของครูทำให้มองไปได้ว่าการบริหารงานด้านนี้ของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอปรากฏอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นจึงควรที่ผู้บริหารและหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด หรือสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จะได้มองเห็นความสำคัญในเรื่องดังกล่าว โดยการจัดให้มีการกระจายอำนาจการจัดซื้อจัดจ้างสื่อการเรียนการสอนและอุปกรณ์ต่าง ๆ ลงมายังหน่วยงานที่เป็นผู้ใช้สื่อเอง ซึ่ง ได้แก่ โรงเรียน เพื่อที่จะ ได้สื่อและอุปกรณ์ที่ตรงตามความต้องการของโรงเรียนและตรงตามเนื้อหาสาระของหลักสูตรที่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น เพราะในขณะนี้ผู้บริหารโรงเรียนก็ได้รับมอบอำนาจการจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 ในวงเงินที่มากเพียงพอที่จะจัดซื้อได้เองอยู่แล้ว ซึ่งถ้าทำได้ก็จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภายในโรงเรียนอย่างมาก และจะต้องควบคุมดูแล การจัดซื้อจัดจ้างให้เป็น ไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอนให้มากที่สุด

สำหรับผลการศึกษาค้นคว้าที่ปรากฏออกมาว่าการจัดให้มีแบบทดสอบมาตรฐาน เอาไว้ให้ครบทุกกลุ่มประสบการณ์นั้นมีการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง คงจะเป็นเพราะว่า หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอยังขาดบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญในเรื่องการจัดทำแบบทดสอบ และขาดงบประมาณสนับสนุนที่จะจัดทำแบบทดสอบ ดังนั้น จึงควรที่หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ จะต้องพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในเรื่องของการจัดทำแบบทดสอบมาตรฐานซึ่ง อาจจะทำได้ โดยจัดการอบรม เรื่องการสร้างแบบทดสอบมาตรฐานให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ในสังกัดจัดหาหนังสือตำราเกี่ยวกับการจัดทำแบบทดสอบให้บุคลากร ได้ศึกษาหาความรู้ การเชิญ วิทยากรมาบรรยายและให้คำแนะนำในการสร้างแบบทดสอบตลอดจนส่งเสริมและสนับสนุนให้ บุคลากร ได้มีโอกาสศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นในสาขาทางด้านการวัดและประเมินผล เพื่อนำ ความรู้ที่ได้จากการศึกษามาพัฒนางานทางด้านนี้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและสนองตอบต่อความ ต้องการของโรงเรียนได้อย่างเพียงพอ

ในเรื่องการจัดอบรมและให้ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการวิจัยให้กับบุคลากร ต่าง ๆ ในสังกัดของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอที่ปรากฏว่ามีการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง ก็คงจะเนื่องมาจากหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอในจังหวัดกาฬสินธุ์ ยัง ไม่เห็นความสำคัญของการวิจัยเพราะเพิ่งมีการตื่นตัวในเรื่องของการวิจัย การนำผลการวิจัยมาแก้ปัญหาในการเรียน การสอนเมื่อไม่นานมานี้ นอกจากนี้ยังมีหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภออีกบางส่วนที่ยังขาด ประสบการณ์ทางด้านนี้อยู่ และถึงแม้ว่าหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอส่วนหนึ่งได้เคยศึกษาและ ทำการวิจัยมาแล้วในขณะที่ศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา ก็เป็นเพียงการวิจัย ครั้งแรกเพียงเรื่องเดียว เท่านั้น ประกอบกับหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอขาดแหล่งวิทยากรที่จะมาให้ความรู้ในการจัด การอบรมเนื่องจากอยู่ห่างไกล ไม่สะดวกต่อการติดต่อประสานงาน ดังนั้น จึงควรที่หัวหน้า การประถมศึกษาอำเภอ จะได้จัดให้มีการประชุมวางแผนที่จะพัฒนาบุคลากร ในเรื่องของการวิจัย ซึ่งอาจจะทำได้โดยการติดต่อประสานงานกับบุคลากรในท้องถิ่น เช่น วิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัยที่ อยู่ใกล้เคียง เพื่อเป็นวิทยากรในการดำเนินการจัดอบรมในเรื่องของการทำวิจัย และการนำผล การวิจัยไปใช้ให้กับบุคลากรต่าง ๆ ในสังกัด ตลอดจนการส่งเสริมและสนับสนุนให้โอกาสบุคลากร ได้เข้ารับรู้หรืออบรมในเรื่องของการทำวิจัยแล้วนำมาเผยแพร่ให้กับบุคลากร ในสังกัดและ

กระตุ้นให้ผู้บริหารทุกระดับ ได้ให้ความสำคัญในเรื่องดังกล่าวด้วยซึ่งจะทำให้งานทางด้านนี้ของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอมีคุณภาพยิ่งขึ้น

1.2 สำหรับงานศูนย์วัสดุและอุปกรณ์ที่ผลการศึกษาค้นคว้าปรากฏออกมาว่ามีกำรบริหารอยู่ในระดับปานกลางนั้น เมื่อพิจารณาในรายชื่อย่อยแล้วพบว่ามีเพียง 2 รายข้อเท่านั้น ที่มีการบริหารอยู่ในระดับมากนอกนั้นทุกรายข้อปรากฏอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งได้แก่ เรื่องการจัดศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนให้ออกเผยแพร่สื่อการเรียนการสอนให้กับโรงเรียนต่าง ๆ การจัดตั้งศูนย์วัสดุและอุปกรณ์ทางการศึกษาไว้บริการแก่บุคลากรและหน่วยงานทางการศึกษา การประเมินผลการใช้บริการวัสดุอุปกรณ์ของคณะครูเพื่อนำมา เป็นข้อมูลและแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน และโรงเรียนให้มีวัสดุอุปกรณ์ไว้ใช้ในการจัดระบบการติดตามดูแลการบำรุงรักษาวัสดุอุปกรณ์ให้อยู่ในสถานที่ดีและพร้อมที่จะให้บริการได้อย่างรวดเร็วทันการอยู่เสมอ

การที่ผลการศึกษาค้นคว้าในเรื่องดังกล่าวปรากฏออกมาว่าอยู่ในระดับปานกลางก็อาจเป็นเพราะว่าหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอในจังหวัดกาฬสินธุ์ยังขาดความเข้าใจในความสำคัญและความรู้ความสามารถตลอดจนความเอาใจใส่ในเรื่องของการดำเนินงานทางด้านงานศูนย์วัสดุและอุปกรณ์ถึงแม้ว่าจะมีการกำหนดแนวนโยบายจากหน่วยงานในระดับสูงเอาไว้ให้ปฏิบัติแต่ถ้าหากผู้ปฏิบัติซึ่ง ได้แก่ตัวของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอเอง ไม่มีความรู้ความสามารถขาดความรับผิดชอบและไม่เอาใจใส่อย่างจริงจังต่อการบริหารงานทางด้านนี้ ประกอบกับการขาดแคลนงบประมาณที่จะใช้ดำเนินการในเรื่องนี้และบุคลากรทางด้านนี้ก็ยังมีไม่มากนัก จึงทำให้การดำเนินงานทางด้านศูนย์วัสดุและอุปกรณ์มีปัญหาจึงทำให้ผลการศึกษาในครั้งนี้ปรากฏอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งในเรื่องนี้โดยหลักการแล้วถือได้ว่าเป็นภาระหน้าที่ของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอโดยตรงที่จะต้องให้ความสำคัญต่อการดำเนินงานศูนย์วัสดุและอุปกรณ์ทางการศึกษาทั้งนี้ก็เพื่อให้บุคลากร ในหน่วยงานในสังกัด ได้ใช้บริการ ได้อย่างเพียงพอ โดยการเลือกสรรบุคลากรที่มีคุณภาพมีความรู้ความสามารถความขยันขันแข็งและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีให้เข้ามาปฏิบัติงานในศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนและจะต้องติดตามดูแลเฝ้าติดตามควบคุมกำกับบุคลากรประจำศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนให้ปฏิบัติหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง

ซึ่งหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอจะต้องจัดให้ศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนออกเผยแพร่สื่อการเรียนการสอนให้กับโรงเรียนต่าง ๆ อย่างทั่วถึงเสนอแนะหรือชี้แนะให้ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ตลอดจนบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ให้มาใช้บริการศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนสนับสนุนงบประมาณเพื่อให้มีวัสดุและอุปกรณ์ไว้ใช้อย่างเพียงพอพร้อมที่จะให้บริการแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องได้อย่างรวดเร็วทันการอยู่เสมอและจะต้องจัดระบบการติดตามดูแลรักษาวัสดุและอุปกรณ์ให้อยู่ในสภาพดีใช้การได้ดีอยู่เสมอ ซึ่งหากหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอดำเนินการได้ดังที่กล่าวมาแล้วก็จะมีผลทำให้การบริหารงานในเทศการศึกษาด้านงานศูนย์และอุปกรณ์ของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอมีคุณภาพยิ่งขึ้น

ดังนั้นจึงควรที่หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอในจังหวัดกาฬสินธุ์จะได้ให้ความสำคัญและสนใจการดำเนินงานศูนย์วัสดุและอุปกรณ์เป็นอย่างยิ่งเพราะการที่จะพัฒนาการเรียนการสอนให้บรรลุผลตามเป้าหมายประสงค์ของหลักสูตรได้นั้นสื่อการเรียนการสอนและอุปกรณ์ต่าง ๆ นับว่ามีความจำเป็นและสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่ครูผู้สอนจะนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ขึ้นในตัวของนักเรียนแต่เมื่อปรากฏผลออกมาว่าการดำเนินงานทางด้านงานศูนย์วัสดุและอุปกรณ์ของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอในจังหวัดกาฬสินธุ์มีปัญหาจึงเป็นเรื่องที่น่าเป็นห่วงอย่างยิ่งและสมควรที่จะได้มีการแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาในเรื่องนี้โดยเร็วที่สุดและอย่างจริงจังเพื่อให้แน่ใจได้ว่าหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอในจังหวัดกาฬสินธุ์ทุกคนจะสามารถพัฒนางานด้านงานศูนย์วัสดุและอุปกรณ์นี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพจริง ๆ ซึ่งอาจจะทำได้หลายวิธีเช่น หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอเองจะต้องหันมาให้ความสนใจและเอาใจใส่ต่อการดำเนินงานศูนย์วัสดุและอุปกรณ์อย่างจริงจังและต่อเนื่อง จัดประชุมประสานงานในการวางแผนระหว่างหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอกับบุคลากรของศูนย์วิชาการเพื่อร่วมมือกันศึกษาถึงปัญหาของงานศูนย์วัสดุและอุปกรณ์เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกันซึ่งจะก่อให้เกิดการดำเนินงานที่ประสานสัมพันธ์กัน อันจะส่งผลต่อประสิทธิภาพของการดำเนินงานทางด้านนี้ตลอดจนจัดให้มีการฝึกอบรมหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอทุกคนในเรื่องของการบริหารศูนย์วิชาการหรือการเชิญวิทยากรผู้มีความรู้และประสบการณ์ทางด้านนี้มาบรรยายและให้ความรู้แก่ผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการรวมทั้ง หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอตลอดจนหัวหน้าการประถมศึกษา

อำเภอเองจะต้องศึกษาหาความรู้จากเอกสารตำราและคู่มือต่าง ๆ เกี่ยวกับการบริหารงานศูนย์ วัสดุและอุปกรณ์อยู่เสมอหรือการจัดทัศนศึกษาและดูงานศูนย์วัสดุและอุปกรณ์โดยตรงทั้งในและ ต่างประเทศก็ได้และ เนื่องจากการดำเนินงานทางด้านนี้จะต้องอาศัยความร่วมมือและ การประสานงานกันของบุคลากรที่เกี่ยวข้องหลายฝ่าย ดังนั้น หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ จะต้องคำนึงถึงเรื่องนี้และสร้างความร่วมมือเพื่อให้เกิดการดำเนินงานที่ประสานสัมพันธ์กันให้ได้ เพื่อประสิทธิภาพของการดำเนินงานศูนย์วัสดุและอุปกรณ์

จะอย่างไรก็ตามตัวเลขค่าเฉลี่ยของการบริหารงานนิเทศการศึกษาของ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอในจังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งปรากฏในภาพรวมว่ามีการบริหารอยู่ในระดับ มากนั้น แต่ถ้าพิจารณาตัวเลขค่าเฉลี่ยเป็นรายด้านและเป็นรายข้อ ทั้งที่อยู่ในระดับมากและระดับ ปานกลาง จะเห็นว่าส่วนใหญ่จะอยู่ในระดับที่ไม่สูงและไม่แตกต่างกันมากนัก ซึ่งส่วนมากจะเป็น ค่าคะแนนที่อยู่ใกล้กับจุดแบ่งระดับมากกับระดับปานกลาง หรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าเลยระดับ ปานกลางขึ้นไปเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ดังนั้นจึงควรที่หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอในจังหวัด กาฬสินธุ์จะได้ตระหนักถึงเรื่องนี้และพยายามพัฒนาการนิเทศการศึกษาต่อไปอีกอย่างต่อเนื่อง

2. การเปรียบเทียบการบริหารงานนิเทศการศึกษาของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ตามทัศนะของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ กับทัศนะของศึกษานิเทศก์และกับทัศนะของผู้บริหาร โรงเรียนพบว่าทั้ง 3 ฝ่ายมีทัศนะต่อการบริหารงานนิเทศการศึกษาของหัวหน้าการประถมศึกษา อำเภอในจังหวัดกาฬสินธุ์ในแต่ละด้านและโดยรวมทั้ง 7 ด้านไม่แตกต่างกันทั้งนี้คงจะเป็น เพราะ ว่า หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ศึกษานิเทศก์ และผู้บริหารโรงเรียนต่างก็มีการหน้าที่ ที่จะต้องรับผิดชอบในเรื่องของการนิเทศการศึกษา และจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบหรือเป็นผู้นำใน เรื่องการนิเทศเพื่อเป็นตัวอย่างให้แก่ครูในสังกัด และในการดำเนินงานของบุคลากรทั้ง 3 ฝ่าย คือ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ศึกษานิเทศก์ และผู้บริหารโรงเรียน ได้ทำงานร่วมมือกันมา โดยตลอดในเรื่องของการนิเทศการศึกษา เช่น การวางแผนการนิเทศการศึกษาของโรงเรียน และกลุ่มโรงเรียนในแต่ละภาคเรียน การประชุมร่วมกันเพื่อแก้ปัญหาการเรียนการสอนตลอดจน การอบรมสัมมนาในเรื่องการนิเทศการศึกษาก็มีการกำหนดหลักสูตรที่ประสานสัมพันธ์กันและ การติดต่อสื่อสารถึงกันที่สะดวกรวดเร็ว ในปัจจุบันทำให้การประสานงานของบุคลากรทั้ง 3 ฝ่าย

เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบุคลากรทั้ง 3 ฝ่ายต่างก็มีคุณวุฒิทางการศึกษาที่สูงและใกล้เคียงกันมากขึ้น ประกอบกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้กำหนดให้มีโครงการเร่งรัดพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษาเป็นประจำทุกปีการศึกษา จึงทำให้มีการจัดอบรมสัมมนาในเรื่องของประสิทธิภาพการบริหารและการนิเทศการศึกษากันหลายครั้งในรูปแบบต่าง ๆ กัน ให้กับหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ศึกษาานิเทศก์และผู้บริหารโรงเรียน และจากการสำรวจของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พบว่าการที่จะพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษาให้บรรลุเป้าหมายได้นั้นจำเป็นต้องใช้การนิเทศการศึกษาเป็นเครื่องมือ จึงส่งผลให้มีการกระตุ้นให้ผู้ที่รับผิดชอบเรื่องการนิเทศการศึกษาทุกระดับเอาใจใส่และให้ความสำคัญต่อการปฏิบัติงานทางด้านนี้ จึงทำให้บุคลากรทั้ง 3 ฝ่าย ต่างมองเห็นความสำคัญของการบริหารงานนิเทศการศึกษา ไม่แตกต่างกัน

3. การเปรียบเทียบทัศนะของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอที่มีวุฒิปริญญาตรีกับวุฒิสสูงกว่าปริญญาตรีที่มีต่อการบริหารงานนิเทศการศึกษาของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอทั้ง 7 ด้าน ไม่แตกต่างกัน การที่ผลปรากฏออกมาเป็นเช่นนี้ก็อาจด้วยเหตุผลเช่นเดียวกับข้อที่ 2 ที่ว่าหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอทุกคนที่มีวุฒิการศึกษาทุกระดับได้ติดต่อสื่อสารและประสานงานกันโดยตลอด รวมทั้งการปฏิบัติงานร่วมกันเช่น การปรึกษาหารือเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาการนิเทศการศึกษาการของงบประมาณเพื่อสนับสนุนการนิเทศตลอดจนการเข้ารับการอบรมสัมมนาประสิทธิภาพการบริหารการศึกษาร่วมกันอยู่เสมอ และหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ที่มีวุฒิปริญญาตรีส่วนใหญ่ ก็มีโอกาที่จะพัฒนาความรู้ความสามารถของตนเองได้ด้วยการศึกษาจากหนังสือตำราและคู่มือการบริหารงานต่าง ๆ ซึ่งมีพอจะหามาใช้ได้ไม่ยากนัก คงจะด้วยเหตุผลต่าง ๆ ดังกล่าวจึงทำให้ความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานนิเทศการศึกษาของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอที่มีวุฒิต่างกัน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งการที่หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอแต่ละคนได้พยายามประสานงานร่วมมือกันดำเนินงานและพัฒนางานร่วมกันอยู่เสมอจนทำให้มีแนวการปฏิบัติงานเป็นไปในแนวเดียวกันนั้นนับเป็นสิ่งที่สมควรที่จะสนับสนุนส่งเสริมให้เป็นเช่นนี้ตลอดไป ซึ่งถ้าหากกระทำได้นี้ย่อมจะทำให้การดำเนินงานเป็นไปในทางเดียวกันอันจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานโดยส่วนรวมต่อไป

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากการวิจัยในครั้งนี้มีข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับการพัฒนาการนิเทศการศึกษาดังต่อไปนี้

1. หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอในจังหวัดกาฬสินธุ์ ควรเอาใจใส่ช่วยเหลือนิเทศและติดตามการดำเนินงานด้านงานศูนย์วิสาขสถานและอุปกรณ์ให้มากยิ่งขึ้น
2. หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอควรเพิ่มการประสานงานกับบุคลากรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ศึกษาพิเศษ ผู้บริหารโรงเรียน ครูวิชาการประจำศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน และครูผู้สอนเพื่อให้เกิดความร่วมมือกันในการดำเนินงานนิเทศการศึกษาทุกขั้นตอนอย่างมีประสิทธิภาพ
3. ควรจัดอบรมความรู้เรื่องการวิจัยและการนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาการศึกษาให้กับหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ศึกษาพิเศษ และผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน
4. ในการจัดจ้างจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน ควรจะให้โรงเรียนเป็นผู้ดำเนินการได้เองโดยการคัดเลือกบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ และมีคุณธรรมอย่างแท้จริงมาเป็นผู้ดำเนินการ และเพิ่มการติดตามดูผลงานทางด้านนี้อย่างจริงจัง และต่อเนื่องเพื่อให้ได้วัสดุและอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนที่ตรงตามความต้องการของโรงเรียน และสอดคล้องกับหลักสูตรและสภาพท้องถิ่น
5. หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ควรพิจารณาการให้ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจในความสำคัญหลักการและวิธีดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนให้ได้ผลอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. ควรศึกษาสภาพการดำเนินงานของศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนโดยเฉพาะเพื่อให้ได้ทราบปัญหาอย่างละเอียด เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาในโอกาสต่อไป
2. การศึกษาปัญหาการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอน
3. ในการศึกษานอกจากจะใช้เครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามแล้ว ควรจะใช้เครื่องมือประเภทอื่น ๆ ด้วยเพื่อความเที่ยงตรงและชัดเจนในการวิเคราะห์ข้อมูล

บรรณาธิการ

บรรณานุกรม

- การประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์, สำนักงาน. แผนพัฒนาการประถมศึกษา ประจำปีการศึกษา 2533. กาฬสินธุ์ : สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์, 2534.
- กิตติมา ปรีดีดิลก. เอกสารคำสอนวิชาการบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, พ.ป.ป. อุดสาเนา.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. การวิจัยเกี่ยวกับผลการสอน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2527.
- _____. "การพัฒนากระบวนทัศน์และติดตามผล," ใน เอกสารประกอบการประชุมสัมมนาหัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2531.
- _____. การศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษา พ.ศ. 2525 - 2534. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2526.
- _____. คู่มือผู้ดำเนินการฝึกอบรมโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนของครูประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2529.
- _____. คู่มือการปฏิบัติงานในหน้าที่หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2535.
- _____. ชุดฝึกอบรมประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2529.
- _____. ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2526.
- _____. รายงานการวิจัยและประเมินผลประสิทธิภาพการประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2525.

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. สถิติการประถมศึกษา

ปีการศึกษา 2530, กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ,
2531.

_____. กระบวนการนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศึกษานิเทศก์ สำนักงาน
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2532.

_____. วิเคราะห์โครงการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษา. กรุงเทพฯ :
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2528.

ขารี มณีศรี. การนิเทศการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ศิลปาบรรณการ,
2532.

ชาญชัย อาจิณสมาจาร. การนิเทศการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
อมรการพิมพ์, 2525.

ชูศรี วงศ์รัตนะ. เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจริญผล,
2525.

ธานี จันทสุข. การศึกษาความเชื่อค่านิยมและพฤติกรรมที่เกี่ยวกับการบริหารของผู้บริหาร
โรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ปริญญาโท กศ.ม.

พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2526. อุดสาเนา.

นิพนธ์ กินาวงศ์. หลักเบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนและการนิเทศการศึกษา.
พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิมพ์เศ, 2523.

นิพนธ์ ไทยพานิช. การนิเทศแบบคลินิก. กรุงเทพฯ : อนงค์ศิลป์การพิมพ์, 2527.

นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ และธรรมเส ไชติคุณธร. วิทยานิพนธ์บริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ :
บริษัท เอส.เอ็ม.เอ็ม จำกัด, ม.ป.ป.

เนาวรัตน์ สวัสดิ์. พฤติกรรมกรรมการบริหารงานของหัวหน้าศูนย์ศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด.

ปริญญาโท กศ.ม. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒบางแสน, 2527.
อุดสาเนา.

ประพัฒน์ จำปาไทย. "นักวิจัยคุย," ใน ข่าวสารวิจัยการศึกษา. สิงหาคม - กันยายน
2530.

ประยูร แสนพล. การบริหารงานวิชาการของผู้อำนวยการการประถมศึกษา จังหวัดตามทัศนะของศึกษานิเทศก์จังหวัด หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอและประธานกลุ่มโรงเรียนในเขตการศึกษา 4. ปริญานินท์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสารมิตร, 2528. อัดสำเนา.

พนัส หันนาคินทร์. หลักการบริหารโรงเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2529.

พิทยา จันทาไชย. การปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอจังหวัดอุดรธานี. ปริญานินท์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสารมิตร, 2531. อัดสำเนา.

ยง วัชวัลลค์. การนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์บัณฑิตไทย, 2524.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ศึกษาพร, 2531.

วิจิตร วรตบางกูร และสุพิชญา อีระกุล. การบริหารโรงเรียนและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 2. สมุทรปราการ : ขนิษฐการพิมพ์, 2532.

วีระ คันตระกูล สังทอง เล่นวารี และอุบล เล่นวารี. คู่มือสอบคัดเลือกศึกษานิเทศก์อำเภอและกิ่งอำเภอ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อุดมศึกษา, 2525.

วิเชียร ชูสงค์. พฤติกรรมด้านความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัยและความเสียสละของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 7. ปริญานินท์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสารมิตร, 2527. อัดสำเนา.

วิเชียร เกตุสิงห์. หลักการสร้างและวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : เรือนอักษร, 2524.

สมาน จันทะดี. บทบาทหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอตามความคาดหวังของผู้บริหารการศึกษา ในเขตการศึกษา 6. วิทยานินท์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529. อัดสำเนา.

สังค อุตสาหกรรม. "กระบวนการนิเทศการศึกษา ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา,"

ใน เอกสารรายงานผลการปฏิบัติงาน เรื่อง การทดลอง รูปแบบการนิเทศ
การศึกษาภายในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.

_____ . การนิเทศการศึกษา หลักการ ทฤษฎี และปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์ไตรสยาม, 2530.

สันต์ ธรรมบำรุง. หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2526.

สุพิชญา อีระกุล กาญจนว ศรีกาฬสินธุ์ และวิจิตร วรุดบางกูร. การนิเทศการศึกษา.
พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์วิทยากร, 2524.

สุนน อ่อนชู. บทบาทการบริหารงานของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอ
ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดนครศรีธรรมราช. ปรินต์มานิพนธ์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2530. อัดสำเนา.

หวน พันธุ์พันธุ์. การบริหารโรงเรียน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไอเดียสโตร์, 2528.

อุทัย บุญประเสริฐ และชโลมใจ กังการะวัฒน์. หลักการและแนวทางในการจัดการนิเทศ
ภายในสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์,
2528.

เอกชัย กี่สุขพันธุ์. หลักการบริหารการศึกษาทั่วไป. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อนงค์ศิลป์
การพิมพ์, 2527.

อานวย อนันต์พงษ์ศ์. การดำเนินงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในสภาพที่เป็นจริง
และความคาดหวังตามทัศนะของคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอในเขต
การศึกษา 3. ปรินต์มานิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พิษณุโลก, 2526. อัดสำเนา.

- Ayer, Fred C. Fudamentals of Instructional upervision. New York : Harper & Row, 1970.
- Cronbach, Lee Joseph. Essentials of Psychological Testing. 3rd ed. New York : harper & Row, 1970.
- Douglass, Garl R. Democratic Spervision in Seondary Schools. 2nd ed. Masachusetts : the Riverside Press, 1961.
- Ferguson, George A. Statistical Analysis in Psychology and Education. New York : McGraw - Hill, 1981.
- Harris, Ben M. Superviory Behavior in Education. 2nd ed. Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice Hall, 1975.
- Lee, Bill Dan. "Critical Inciedents of Principles in South New Mexico," Dissertation Abstracts International. 12(5) : 413-A ; May, 1974.
- Marks, Sir James E., Emery Stoops and Joice king Stoops. Handbook of Educational Supervision. Boston : Allyn and Bacon, 1978.
- Nicolai, Reanto, C.E. "The Administrative Behavior of the Superintendent of Schools as Perceived by High Schools Principals," Dissertation Abstracts International. 33(1) : 7214-A ; January, 1973.
- Sandler, Stervn, "Perception of the Actual and Indeal Role of Pubilc Schools Superintendents in Taxas," Dissertation Abdstracts International (A humanities and Social Sciences). 29(6) : 7214-A ; January, 1973.
- Smith, Edward W. and others. The Educational's Encyclopedia. New York : Prentrecc - Hall, 1974.
- Spears, Harold, Improving the Supervision of Instruction. New York : Prentree - Hall, 1967.
- Wiles, Kimball and John T. Lovell. Supervision of Better Schools. 4th ed. Englewood Cilffs, N.J. : Prentic Hall, 1975.
- Winer, B.J. Statistical Principles in Experimental Design. New York : mcGraw - Hill Book Company, 1971.

ภาคผนวก

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็นสองตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม และตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานนิเทศการศึกษาของหัวหน้าของการประถมศึกษาอำเภอ ซึ่งรายละเอียด ดังนี้

คำชี้แจง

1. การทำการวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาเพื่อนำผลไปใช้ในการพัฒนางานวิชาการของอำเภอเป็นส่วนรวม ฉะนั้น การตอบแบบสอบถามฉบับนี้ จะไม่มีผลกระทบกระเทือนต่อท่านผู้ตอบแต่ละรายแต่อย่างใดทั้งสิ้น

2. ในการตอบแบบสอบถามของท่าน ได้โปรดตอบตามความเป็นจริงให้ได้มากที่สุด เพื่อช่วยให้การวิจัยนี้เกิดประโยชน์สูงสุด

3. ต่อไปนี้ ขอให้ท่านอ่านข้อความแต่ละข้อ แล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ตามความเป็นจริง

3.1 ปัจจุบันท่านดำรงตำแหน่ง

- ☐ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอ
- ☐ ศึกษาพิเศษ
- ☐ ผู้บริหารโรงเรียน

3.2 คุณวุฒิทางการศึกษาของท่าน (ตอบเฉพาะหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ)

- ☐ ปริญญาตรีหรือต่ำกว่าปริญญาตรี
- ☐ สูงกว่าปริญญาตรี

แบบสอบถามตอนที่ 2

คำชี้แจง

ขอให้ท่านอ่านข้อความต่อไปนี้ที่ละเอียดแล้วโปรดพิจารณาว่า หัวหน้าการประถมศึกษา อาเภอหรือกิ่งอาเภอ ที่ท่านปฏิบัติงานอยู่ด้วย มีพฤติกรรมเกี่ยวกับการบริหารงานนิเทศการศึกษา อยู่ในระดับใดในระหว่าง มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด แล้วโปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องแสดงระดับการปฏิบัติทางด้านขวามือที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด ตามความเห็นของท่าน โดย

หากท่านเห็นว่า งานนั้นมีการปฏิบัติบ่อยเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอขอให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง "มากที่สุด"

หากท่านเห็นว่า งานนั้นมีการปฏิบัติบ่อยอยู่เหมือนกัน แต่ไม่เป็นประจำสม่ำเสมอให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง "มาก"

หากท่านเห็นว่างานนั้นมีการปฏิบัติเป็นครั้งคราวแต่ไม่บ่อยนักให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง "ปานกลาง"

หากท่านเห็นว่างานนั้นไม่ค่อยมีการปฏิบัติหรือไม่มีการปฏิบัติเลย ให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง "น้อยที่สุด"

แบบสอบถามมีดังต่อไปนี้

ข้อที่	การปฏิบัติงานด้านนิเทศการศึกษาของ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอ	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	(1) <u>งานพัฒนาการศึกษา</u> จัดให้มีการสำรวจสภาพปัจจุบันปัญหาของโรงเรียน และนำมาใช้เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนา การศึกษาให้กับโรงเรียนในสังกัดทั้งในระยะสั้น และระยะยาว.....					
2	พยายามจัดหาทรัพยากรการบริหารทุกอย่างมาใช้อย่าง พร้อมมูล เพื่อผลักดันแผนงานไปสู่การปฏิบัติได้จริง และประสบความสำเร็จ.....					
3	จัดให้โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดทุกโรงเรียน มีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำ ทางวิชาการของโรงเรียนในสังกัด.....					
4	จัดให้มีการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนเกี่ยวกับ การจัดการเรียนการสอนให้ได้มาตรฐานยิ่งขึ้น.....					
5	สนับสนุนให้ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียนและครู ผู้สอนมีโอกาสจัดกิจกรรมต่าง ๆ อย่างหลากหลาย เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง.....					

ข้อที่	การปฏิบัติงานด้านนิเทศการศึกษาของ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอ	ระดับการปฏิบัติ				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
6	สนับสนุนส่งเสริมให้โรงเรียนจัดอาคารสถานที่สำหรับการเรียนการสอน และการดำเนินงานด้านอื่น ๆ ให้อยู่ในสภาพเรียบร้อย น่าอยู่น่าใช้ และเพียงพอ เหมาะสมอยู่เสมอ.....					
7	จัดให้มีการประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่ข่าวสาร เกี่ยวกับการเรียนการสอน การปกครองครูและนักเรียน ตลอดจนวิชาชีพครูให้แก่ผู้บริหารและครูตามโรงเรียน ต่าง ๆ อย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง.....					
8	จัดให้โรงเรียน และกลุ่มโรงเรียนได้ดำเนินการ ติดตาม ประเมินผลงานทางการศึกษาในส่วน รับผิดชอบเพื่อนำผลมาใช้ในการพัฒนางานให้ได้ มาตรฐานยิ่งขึ้น.....					
9	ติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการ พัฒนาการศึกษาของกลุ่มโรงเรียน และโรงเรียน ตามกำหนดอย่างต่อเนื่อง ด้วยวิธีการที่มีคุณภาพ เชื่อถือได้.....					

ข้อที่	การปฏิบัติงานด้านนิเทศการศึกษาของ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอ	ระดับการปฏิบัติ				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
	(2) <u>การเรียนการสอน</u>					
10	จัดให้มีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้มี จุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระและวิธีการจัดการเรียน การสอนที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ ของชุมชนในท้องถิ่น.....					
11	ส่งเสริมให้โรงเรียนจัดให้มีการสอนซ่อมเสริมแก่ นักเรียนที่มีปัญหาในการเรียนอย่างต่อเนื่อง.....					
12	จัดอบรมสัมมนาครูผู้สอนในเรื่องของวิธีการใช้ หลักสูตร แผนการสอน คู่มือครู และแบบเรียน.....					
13	จัดให้มีการวิเคราะห์ตรวจสอบและหนังสือ แบบเรียนให้มีเนื้อหาสาระที่ถูกต้อง ครอบคลุม หลักสูตร และมีความคงทนน่าอ่าน น่าใช้เหมาะกับ ชั้นและวัยของผู้เรียน.....					
14	ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการผลิตและการใช้สื่อการเรียน การสอนชนิดต่าง ๆ อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ....					
15	จัดให้มีคู่มือการผลิต และการใช้อุปกรณ์การสอน พร้อมทั้งแจกจ่าย และเผยแพร่ให้กับโรงเรียน ทั่วถึง.....					

ข้อที่	การปฏิบัติงานด้านนิเทศการศึกษาของ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอ	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
16	จัดให้มีแบบทดสอบมาตรฐาน เพื่อใช้วัดและประเมินผล การเรียนรู้ ให้ครบทุกกลุ่มประสบการณ์ไว้อย่างเพียงพอ					
17	แนะนำช่วยเหลือและติดตามดูแลให้โรงเรียน นำเครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์ไปใช้อย่างกว้างขวางและ ทั่วถึง.....					
18	จัดให้มีการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อนำไป ใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาการเรียนการสอนใน โรงเรียน.....					
(3) <u>งานส่งเสริมคุณลักษณะนักเรียน</u>						
19	กำหนดให้มีมาตรการในการจัดโรงเรียนให้ถูกสุขลักษณะ ที่ดี.....					
20	ช่วยเหลือและติดตามดูแลโรงเรียนให้ติดต่อประสานงาน กับเจ้าหน้าที่อนามัย เพื่อดำเนินงานอนามัยโรงเรียน ให้ประสบผลสำเร็จ.....					
21	ช่วยเหลือสนับสนุนและติดตามให้โรงเรียนมี การตรวจสุขภาพอนามัย และจัดทำระเบียบสุขภาพ ของนักเรียนทุกคน อย่างทั่วถึง และต่อเนื่อง.....					

ข้อที่	การปฏิบัติงานด้านนิเทศการศึกษาของ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอ	ระดับการปฏิบัติ				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
22	สนับสนุนให้โรงเรียนในสังกัดร่วมกันพัฒนาจัดกิจกรรม ด้านพลศึกษาและการกีฬา เพื่อพัฒนาสุขภาพและอนามัย ของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ.....					
23	จัดให้มีการอบรมสัมมนาครูผู้ปฏิบัติการสอนพลศึกษา ลูกเสือ ยุวกาชาด เนตรนารี โดยเน้นการปฏิบัติจริง					
24	สนับสนุนด้านงบประมาณ และทรัพยากรทุกด้านแก่ โรงเรียนและกลุ่มโรงเรียน เพื่อใช้ในการพัฒนางาน ด้านการกีฬา ลูกเสือ ยุวกาชาด ให้ก้าวหน้าและ เกิดประโยชน์แก่นักเรียนอย่างแท้จริง.....					
25	กำหนดนโยบาย และแนวทางพัฒนามันธรรม จริยธรรมนักเรียนอย่างต่อเนื่อง โดยเน้นให้มี การปฏิบัติจริงในทุกโรงเรียนในสังกัด.....					
	(4) การนิเทศและตรวจเยี่ยม					
26	ออกนิเทศเพื่อช่วยเหลือและติดตามการปฏิบัติงาน นิเทศภายในของโรงเรียนต่าง ๆ ให้ดำเนินไป อย่างเป็นระบบและถูกหลักการเพื่อประสบผลสำเร็จ อย่างแท้จริง.....					
27	สนับสนุนและแนะแนวทางให้บุคลากรในแต่ละโรงเรียน จัดการประชุมปรึกษาหารือในการแก้ปัญหา และพัฒนา การจัดกิจกรรมการสอนร่วมกันอยู่เสมอ.....					

ข้อที่	การปฏิบัติงานด้านนิเทศการศึกษาของ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอ	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
28	จัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับผู้บริหารครูวิชาการและ ครูผู้สอนให้เข้าใจความสำคัญหลักการและวิธีการ นิเทศที่ถูกต้อง ได้ผล.....					
29	จัดให้ผู้บริหารการศึกษาระดับประถมศึกษาในสังกัด ร่วมกันพิจารณากำหนดขอบข่ายหน้าที่และความรับผิดชอบ ของผู้นิเทศในแต่ละระดับไว้อย่างชัดเจน.....					
30	สนับสนุนให้ผู้นิเทศแต่ละระดับ จัดทำแผนการนิเทศและ จัดทำปฏิทินปฏิบัติการของแต่ละฝ่ายไว้ใช้ตลอด ปีการศึกษา.....					
31	เป็นผู้นำในการประสานงานกับเอกชน และหรือ หน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการ พัฒนางานต่าง ๆ ของโรงเรียนในสังกัดในก้าวหน้า อยู่เสมอ.....					
32	ตรวจเยี่ยมโรงเรียน และกลุ่มโรงเรียนตาม แผนที่กำหนดไว้ เพื่อหาแนวทางพัฒนาการ ดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนแต่ละแห่ง ให้ได้ผลมากยิ่งขึ้นอยู่เสมอ.....					

ข้อที่	การปฏิบัติงานด้านนิเทศการศึกษาของ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอ	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
33	ติดตามช่วยเหลือโรงเรียน และกลุ่มโรงเรียนให้ สามารถจัดกิจกรรมการนิเทศให้แก่ครูได้อย่างเพียงพอ และตรงตามความต้องการของครูอยู่เสมอ.....					
	(5) งานสนับสนุนทางวิชาการ					
34	สนับสนุนให้มีการสำรวจปัญหาการดำเนินงาน ทางวิชาการของโรงเรียน และกลุ่มโรงเรียน อย่างทั่วถึง.....					
35	ส่งเสริมและช่วยเหลือโรงเรียนในการจัดทำโครงการ ต่าง ๆ เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอน ภายในโรงเรียนของตน.....					
36	กำหนดให้โรงเรียนและกลุ่มโรงเรียน รวบรวมสถิติ และข้อมูลต่าง ๆ ทางการศึกษาสำหรับรายงานต่อ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอเป็น ประจำทุกเดือนเพื่อใช้เป็นข้อมูลวิเคราะห์วิจัยให้ได้ แนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาให้ก้าวหน้า.....					
37	จัดอบรมและให้ความรู้เกี่ยวกับการวิจัยเบื้องต้นให้ กับผู้บริหาร ครูวิชาการโรงเรียนและครูวิชาการ กลุ่มโรงเรียน เพื่อให้สามารถนำไปใช้ในการพัฒนา งานต่าง ๆ ของโรงเรียนได้.....					

ข้อที่	การปฏิบัติงานด้านนิเทศการศึกษาของ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอ	ระดับการปฏิบัติ				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
38	ทำการวิจัยเบื้องต้นเกี่ยวกับการดำเนินงานแต่ละงาน ของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ เพื่อเป็นตัวอย่าง แก่โรงเรียนและกลุ่มโรงเรียน.....					
39	แต่งตั้ง และกำหนดขอบข่ายหน้าที่การปฏิบัติงานของ ผู้รับผิดชอบติดตาม ประเมินผลโครงการแต่ละ โครงการอย่างชัดเจนจนสามารถตรวจสอบได้.....					
40	ออกติดตามประเมินผลและสรุปผลโครงการพร้อมให้ ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไขแก่โรงเรียนและ กลุ่มโรงเรียน.....					
41	ส่งเสริมให้มีการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการของ โรงเรียนและกลุ่มโรงเรียน ด้วยวิธีการหลายรูปแบบ เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีกับประชาชน.....					
(6) งานข้อมูลทางการศึกษา						
42	กำหนดให้โรงเรียน กลุ่มโรงเรียน จัดเก็บและ รวบรวมข้อมูลทางการศึกษาไว้อย่างเป็นระบบ เพื่อความสะดวก รวดเร็วและถูกต้องในการ นำไปใช้.....					

ข้อที่	การปฏิบัติงานด้านนิเทศการศึกษาของ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอ	ระดับการปฏิบัติ				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
43	จัดอบรมสัมมนาบุคลากรของสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอและของโรงเรียนต่าง ๆ ให้ความรู้เรื่อง การรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และการนำข้อมูล ไปใช้ในการพัฒนาการศึกษา.....					
44	ให้โรงเรียนและกลุ่มโรงเรียน รายงานข้อมูลต่าง ๆ ของนักเรียน ครู ประชาชน งบประมาณ และผล สัมฤทธิ์ทางการเรียนต่อสำนักงานการประถมศึกษา อำเภออย่างสม่ำเสมอ.....					
45	กำหนดและติดตามดูแลให้ สำนักงานการประถมศึกษา อำเภอเป็นที่รวบรวมสถิติทางการศึกษาที่สำคัญอย่าง เป็นปัจจุบัน พร้อมทั้งจะใช้ในการศึกษา วิเคราะห์และ ให้บริการแก่หน่วยงานอื่น ๆ ได้อย่างทันเหตุการณ์ อยู่เสมอ.....					
46	ส่งเสริมให้โรงเรียนนำข้อมูลทางการศึกษาไปใช้ พัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง และเหมาะสม.....					
47	แนะนำ ส่งเสริมให้ผู้บริหารการศึกษาทุกระดับ นำข้อมูลทางการศึกษาไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการ วางแผนพัฒนาคุณภาพงานในความรับผิดชอบของตน อย่างต่อเนื่อง.....					

ข้อที่	การปฏิบัติงานด้านนิเทศการศึกษาของ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอ	ระดับการปฏิบัติ				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
	(7) <u>งานศูนย์วัสดุอุปกรณ์</u>					
48	จัดตั้งศูนย์วัสดุอุปกรณ์ทางการศึกษาไว้บริการแก่ บุคลากรและหน่วยงานทางการศึกษาอย่างเพียงพอ.....					
49	เลือกและจัดสรรบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ ขยันขันแข็ง และมีมนุษยสัมพันธ์ดีมาปฏิบัติงานใน ศูนย์วิชาการกลุ่ม.....					
50	ส่งเสริมพัฒนาและติดตามดูแลบุคลากรประจำศูนย์ วิชาการกลุ่ม ให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ.....					
51	จัดให้ศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน ออกเผยแพร่ สื่อการเรียนการสอน ให้กับโรงเรียนต่าง ๆ อย่าง ได้ผล.....					
52	จัดทำเอกสารเสนอแนะ เผยแพร่แก่ผู้บริหารและครู ให้มาใช้บริการของศูนย์วิชาการอย่างทั่วถึง.....					
53	จัดสรรงบประมาณ เพื่อสนับสนุนศูนย์วิชาการ กลุ่มโรงเรียนและโรงเรียนให้มีวัสดุอุปกรณ์ ไว้ใช้อย่างเพียงพอ.....					
54	จัดระบบการติดตามดูแลการบำรุงรักษาวัสดุอุปกรณ์ ให้อยู่ในสภาพดี และพร้อมที่จะให้บริการ ได้อย่าง รวดเร็วทันการอยู่เสมอ.....					

ข้อที่	การปฏิบัติงานด้านนิเทศการศึกษาของ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอ	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
55	ประเมินผลการใช้บริการวัสดุอุปกรณ์ของคณะครู เพื่อนำมาเป็นข้อมูลและแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข และพัฒนางาน.....					

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ นายสมยง คำนแก้ว
 วันเกิด วันที่ 22 เมษายน พ.ศ. 2498
 สถานที่เกิด จังหวัดขอนแก่น
 สถานที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 158/5 หมู่ที่ 13 ตำบลบัวขาว อำเภอภูผามาศ
 จังหวัดกาฬสินธุ์ (46110)

ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน

ผู้ช่วยหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอภูผามาศ จังหวัดกาฬสินธุ์

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2513 มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนน้ำพองศึกษา จังหวัดขอนแก่น
 พ.ศ. 2516 มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนการช่างขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น
 พ.ศ. 2519 ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง (พลศึกษา) วิทยาลัยพลศึกษา
 มหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม
 พ.ศ. 2527 ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.บ.) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มหาสารคาม
 พ.ศ. 2535 ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาการบริหารการศึกษา
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพมหานคร

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2519 ครู 2 โรงเรียนกรงเก่าราษฎร์ประสิทธิ์ จังหวัดกาฬสินธุ์
 พ.ศ. 2528 ศึกษาพิเศษสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์
 พ.ศ. 2532 ผู้ช่วยหัวหน้าการประถมศึกษากิ่งอำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์
 พ.ศ. 2533 ผู้ช่วยหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์
 พ.ศ. 2535 ผู้ช่วยหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอภูผามาศ

การบริหารงานนิเทศการศึกษาของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ
ในจังหวัดกาฬสินธุ์

บทคัดย่อ
ของ
สมพงษ์ คำแก้ว

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา
กุมภาพันธ์ 2536

ความมุ่งหมายของการศึกษาวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาการบริหารงานนิเทศการศึกษาของหัวหน้าประมศึกษาอำเภอ ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ ตามทัศนะของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ศึกษาพิเศษ และผู้บริหารโรงเรียนและเปรียบเทียบทัศนะของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอที่มีวุฒิต่างกันที่มีต่อการบริหารงานนิเทศการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ จำนวน 14 คน ศึกษาพิเศษ 45 คน และผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 225 คน ซึ่งได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) รวมทั้งสิ้น 284 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามทัศนะของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ศึกษาพิเศษ และผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการบริหารงานนิเทศการศึกษาของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ 7 ด้าน คือ งานพัฒนาการศึกษา งานการเรียนการสอน งานส่งเสริมคุณลักษณะนักเรียน งานนิเทศและตรวจเยี่ยม งานสนับสนุนทางวิชาการ งานข้อมูลทางการศึกษา งานศูนย์วัสดุและอุปกรณ์แบบสอบถามเป็นแบบประเมินค่า (Rating Scale) จำนวน 55 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.9626 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance)

ผลการวิจัยพบว่า

1. หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอในจังหวัดกาฬสินธุ์บริหารงานนิเทศการศึกษาในระดับมาก โดยบริหารงานพัฒนาการศึกษา งานการเรียนการสอน งานส่งเสริมคุณลักษณะนักเรียนงานนิเทศและตรวจเยี่ยม งานสนับสนุนทางวิชาการ งานข้อมูลทางการศึกษาแต่ละงานอยู่ในระดับมากมีเพียงงานศูนย์วัสดุและอุปกรณ์งานเดียว ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
2. ทัศนะของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอกับทัศนะของศึกษาพิเศษและกับทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อการบริหารงานนิเทศการศึกษาของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมทั้ง 7 ด้านและแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน
3. ทัศนะของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอที่มีวุฒิปริญญาตรี และหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอที่มีวุฒิสองวุฒิปริญญาตรีที่มีต่อการบริหารงานนิเทศการศึกษา ของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอโดยรวม ทั้ง 7 ด้าน และแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน

SUPERVISION ADMINISTRATION OF THE CHIEF OF DISTRICT
PRIMARY EDUCATION OFFICE IN CHANGWAKD KALASIN

AN ABSTRACT

BY

SOMYONG KOMKAEW

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Educational Administration
at Srinakarinwirot University

February 1993

The purposes of this study was to Investigate the supervision administration of the chiefs of Kalasin district primary education office as percieved by the chiefs of the district primary education thèmseleves, the supervisors and the primary school principals; and to compare the opinions of those three sample groups toward the supervision administration. The scope of the administration investigated, consisted of 7 supervisory tasks : educational development; learning and teaching task, student character development, supervision and inspection ; academic encouragement, educational data processing and teaching aid canter. The total 284 samples of this study consisted of 14 chiefs of Kalasin district primary education office, 45 supervisors and 225 primary school prinsipals in kalasin. All the sample groups were selected by stratified random sampling. The data were collected by using rating scale questionnaires constructed by the researcher. The statistic analysis empyoyed in this study were arithmetic mean, standard deviation and t - test

The findings of this atudy were as follows :

1. The total and each of the supervisory tasks adminitered by the chiefs of district primary education office were at high level except the task of teaching aid center which was administered at moderate level.

2. The opinions of the chiefs of district primary education office, the supervisors and the principals toward the supervision administration were not statistically significant different.

3. The chiefs of district primary education offices who had different educational degrees, did not differ in their opinions toward the duty in the supervision administration.